

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՍԿՍԱ՞Ծ Է ԱՆԴՐԱԴԱՌՆԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՅԵՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՁԱԽՈՂՈՒԹԵԱՆ

Երկուշաբթի, Յուլիս 6-ին Հայաստանի գործող նախագահ Սերժ Սարգսյանը առաջին անգամ ըլլալով հրապարակային մտահոգութիւն հնչեցուց հայ-թրքական յարաբերութիւններու կապակցութեամբ:

«Մենք ցանկանում ենք վերացնել Եւրոպայում մնացած փակ սահմանները եւ կառուցել առանց նախապայմանների բնականոն յարաբերութիւններ», - պաշտօնական այցով Հայաստան գտնուող Կիպրոսի նախագահ Դեմետրիոս Նիստոֆիասի հետ միատեղ մամուլի ասուլիսի ընթացքին յայտարարեց Սերժ Սարգսյան: «Բայց մենք մտադիր չենք այդ ճանապարհին թոյլատրել օգտագործել բանակցային գործընթացը միջազ-

գային հանրութեանը մոլորութեան մէջ գցելու համար»:

Մինչեւ վերջերս Սերժ Սարգսյանի գնահատականները դրական եղած էին հայ-թրքական յարաբերութիւններու վերաբերեալ, սակայն այժմ կարծես փոխուած է իրավիճակը:

Պատասխանելով այն հարցին, թէ արդեօ՞ք Հայաստան կողմ է թուրքիոյ՝ Եւրամիութեան անդամակցութեան, Սերժ Սարգսյան ըսաւ, թէ Հայաստան դէմ է, սակայն այդ պարագային Հայաստան կ'ակնկալէ «Եւրոպական չափանիշներով հարեւանութիւն»:

«Որովհետեւ, ցաւօք սրտի, մեր պարագաներում փոխադարձ

Շարք էջ 4

ԻԼՅԱՍ ԱԼԻԵՒ ԿԸ ԲԱՅԱՅԱՅՏԷ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ ռուսաստանեան «Վեստի» հեռատեսիլի ընկերութեան տրուած հարցազրոյցի մը ընթացքին անդրադարձած է նաեւ Ղարաբաղեան բանակցութիւններուն, բացառապէս յայտելով ստորագրուելիք համաձայնութեան որոշ պայմանները:

Բարձր գնահատելով Ռուսաստանի դերը հակամարտութեան կարգաւորման եւ հայ-ատրպէյճանական յարաբերութիւններու հարցով, Ատրպէյճանի նախագահը ըսած է, որ կան որոշակի արդիւնքներ, եւ բանակցութիւնները կ'ընթանան ճիշդ ուղիով:

Ոստելով հակամարտութեան կարգաւորման նպատակով գործողութիւններու յաջորդականութեան մասին, Ալիեւ ըսած է. - «Գոյութիւն ունի որոշակի յաջորդականութիւն կայ նաեւ Մինսկի խումբի համանախագահներու առաջարկներուն մէջ: Ոստքը Ղարաբաղէն դուրս գտնուող գրաւուած տարածքներու մասին է: Այսինքն, առաջին փուլով՝ համաձայնագրի ստորագրումէն անմիջապէս յետոյ, հայկական զօրքերը պէտք է հեռանան 5 շրջաններէն: Այն երկու տարածքներէն, որ անմիջականօրէն կը գտնուին Հայաստանի եւ Ղարաբաղի միջեւ (Քելբաջարի եւ Լաչինի շրջանները), հայկական զօրքերու դուրսբերումը պէտք է

Ալիեւ եւ Սարգսյան համաձայնութեան ժպիտ

ապահովուի համաձայնագրի ստորագրումէն 5 տարի յետոյ»:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցին, Ատրպէյճանի նախագահը ըսած է. - «Այսօր բանակցութիւններու սեղանին Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը դրուած է: Այդ պայագայի խնդիր է. եթէ այժմ կարգավիճակի հարց դրուի, ապա բանակցութիւնները կրկին, ոչնչի չեն յանգեցնէր»:

«Մենք, բնականաբար, հնարաւոր չենք նկատել Լեռնային Ղարաբաղի գոյութիւնը որպէս անկախ հանրապետութիւն», - աւելցուցած է ան: - «Ատրպէյճան երբէք չի համաձայնիր նման բանի, եւ մենք կը կարծենք, որ հայկական կողմը եւս կը հասկանայ այդ: Իհարկէ, ինչ-որ կարգավիճակ Լեռնային Ղարաբաղը պէտք է ունենայ, սակայն մենք չենք տեսնել այդ կարգավիճակը Ատրպէյճանի պետութենէն դուրս»:-, ըսած է Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ:

ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ.- «ՔԱՂԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԷՐ»

Ազատ արձակուած Բաղաբախկան բանտարկեալները Մատենադարանի առջեւ

Հինգշաբթի, Յուլիս 2-ին Մատենադարանի մօտ կայացաւ Հայ Ազգային Գոնկրէսի արտահերթ հանրահաւաքը, որու ընթացքին, բազմութիւնը հերոսներուն նման ընդունեց վերջերս ազատ արձակուած քաղաքական բանտարկեալներուն:

Հանրահաւաքի ընթացքին ելույթ ունեցան նախկին արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանդր Արզումանեան, գլխաւոր դատախազի նախկին տեղակալ Գագիկ Զհանգիրեան եւ միւս ընդդիմադիր գործիչներ:

Անդրադառնալով այն 19 ընդդիմադիրներուն, որոնց նկատմամբ համաներումը տակաւին չէ կիրառուած, Ալեքսանդր Արզումանեան, մասնաւորապէս, ըսաւ. - «Մենք խոստանում ենք բոլոր ազատագրուած քաղաքականութեան շահին հետեւի, որ պայքարելու ենք մեր միւս ընկերներին՝ Նիկոլ Փաշինեանի

գլխաւորութեամբ ազատ արձակելու համար»:

Հայ Ազգային Գոնկրէսի առաջնորդ, ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան իր ելույթ մէջ նշեց, որ քաղաքականութեանը ազատ արձակումը մեծագոյն յաղթանակ էր՝ ձեռք բերուած ժողովուրդի հերոսական պայքարի շնորհիւ:

Յիշեցնելով, որ ազատագրուածներէն ոչ մէկը «չընկրկեց մէկուկէս տարուայ ընթացքում», Տէր-Պետրոսեան որպէս «խիզախ քայլ» որակեց Նիկոլ Փաշինեանի՝ ընդդիմութեան դուրս գալու եւ իրաւապահ մարմիններուն յանձնուելու որոշումը:

«Համաներումը սովորաբար կիրառուում է ոչ թէ որպէս մարդասիրական կամ իրաւական, այլ բացառապէս քաղաքական ակտ՝ քա-

Շարք էջ 4

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ԲԱՐԴ Է

«Մենք բոլորս գիտենք, որ Հայաստանի տնտեսութեան իրավիճակը բարդ եւ շատ դժուար է եւ իսկապէս շատ են խնդիրները ու կառավարութիւնը պէտք է քայլեր ձեռնարկէ, որպէսզի յաղթահարէ տնտեսութեան առջեւ ծառայած դժուարութիւնները», - յայտարարած է Համաշխարհային Դրամատան Հարաւային Կովկասի տարածաշրջանային տնօրէն Ասատ Ալամ:

Չորեքշաբթի, Յուլիս 8-ին Արագածոտնի մարզ կատարած իր այցելութեան ընթացքին Ասատ Ալամ տեղեկացուցած է, որ յառաջիկայ շաբաթներուն, երբ կ'ամբողջացուին նաեւ Յունիս ամսուայ տուեալները, Համաշխարհային Դրամատանը պիտի վերանայի Հայաստանի տնտեսութեան այս տարուայ իրավիճակի վերաբերեալ իր կանխատեսումները:

«Մեր վերջին գնահատականի համաձայն, այս տարի Հայաստանի համախառն ներքին արդիւնքի (ՀՆԱ) անկումը կը կազմէ մօտ 9.5%, բայց այս կանխատեսումները անընդհատ կը փոխուին, երբ նոր տեղեկութիւններ ի յայտ կու գան» - ըսած է Ալամ:

Մեկնաբանելով Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի կանխատեսումները՝ տնտեսական անկման 3 հաւանականութիւններու վերաբերեալ, Ասատ Ալամ ըսած է. - «Շատ բան կախեալ է անկէ, թէ ինչ տեղի կ'ունենայ համաշխարհային տնտեսութեան մէջ, որքան շուտ կը սկսի վերականգնումը Ռուսաստանի տնտեսութեան մէջ եւ Հայաստանի տնտեսութեան համար կարեւոր այլ երկրներու պարագային, ինչպիսին կ'ըլլայ մետաղի՝ յատկապէս պղնձի գիները»:

ԸՆՁՄԱՆՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ԿՈՐԷՔ ԳՐՈՂԻ ԾՈՎԱԾՈՅԸ

Գրողների միութիւնում իշխանապետութիւն տեղի չունեցաւ: Տեղի ունեցաւ համագումար, որը հերթական աղմուկ-աղաղակի մէջ ընտրեց Գրողների միութեան նոր նախագահ, որը սակայն փաստացի հին, այսինքն գործող նախագահ Լեւոն Անանեանն էր: Նրա մրցակից Ռազմիկ Դաւոյեանը, որը թերեւս Գրողների միութիւնում «գունաւոր» լեզուափոխութիւն էր փորձում իրականացնել, ձախողուեց: Ընդ որում, թէեւ Ռազմիկ Դաւոյեանը նախկին դաշնակցական է, եթէ իհարկէ դաշնակցականի նախկինը լինում է, այդուհանդերձ իր պարտութիւնից յետոյ նա դրսեւորեց դաշնակցականի ամբողջ հմայքով, յայտարարելով, թէ ամէն ինչ եղել է անօրինական, բայց ասելով, որ ինքն այդ ամէնին այլեւս չի խառնուելու: Այսինքն, մարդը պարտուեւ է անօրինականութեանը, ինչպէս օրինակ ՀՅԴ-ն է յայտարարում ամէն ընտրութիւնից յետոյ, բայց չի ցանկանում դրա կոնկրետ օրինակի դէմ պայքարել մինչեւ վերջ, ինչը նոյնպէս ՀՅԴ ոգով է:

Բայց դա իհարկէ այլ թեմա է, թէեւ ոչ պակաս յաւերժ, քան Հայաստանի գրողների, նրանց միութեան եւ այդ միութեան մէջ իշխանութեան համար պայքարի թեման: Ընդհանուր առմամբ, որեւէ նորմալ երկրում եւ հասարակութիւնում այդօրինակ թեմա չի կարող լինել, առաւել եւս դառնալ հանրային քննարկման առարկայ, այն էլ մատուցի էջերում: Որեւէ նորմալ երկրում գրողները ոչ թէ միութիւններ են կազմում, այլ պարզապէս ստեղծագործում են, իրենց կերպով ոչ թէ այդ միութեան իշխանութեան համար են վատնում, այլ ուղղում գրականութիւնը հարստացնելու: Դա իհարկէ ոչ բոլորի մօտ է յաջողում, եւ կախուած է տաղանդի չափից, ընդ որում ոչ միայն ստեղծագործական, այլ նաեւ ստեղծագործութիւնը հանրութեանը մատուցելու, այսինքն ինչ որ առումով բիզնես տաղանդի չափից:

Բայց, քանի որ հայ գրողների մեծագոյն մասը խնդիրներ ունի թէ ստեղծագործական եւ թէ նաեւ բիզնես տաղանդի առումով, նրանց համար միակ զբաղմունքը մնում է պայքարը Գրողների միութեան համար: Բանն այն է, որ տաղանդի բացակայութեան պայմաններում, միութիւնը հրաշայի փոխհատուցում է գրեթէ ցանկացած գրողի համար: Գրողների միութիւնը տնօրինում է բաւական զգալի գոյքային միջոցների, հանգստեան տներ, գանազան շէնքային հաստատութիւնների, հանդիսանում է հայ գրականութեան «վատահուած անձ», կամ աւելի ճիշդ կը լինի ասել «տուժողի

շահերի իրաւաւոր», քանի որ միութեան գոյութիւնը գրականութեան զգոյթեան նշան է: Իսկ այդ գոյքը, շէնքերն ու կարգավիճակը Գրողների միութեան առաջ բացում է տնտեսաբան լայն հնարաւորութիւն: Եթէ դրանք ստեղծելու համար տաղանդ է պէտք, ապա դրանցից օգտուելու համար պէտք է պարզապէս ամէն գնով կառչել Գրողների միութեան աթոռին: Հայաստանում դա սովորաբար տեղի է ունենում իշխանութեանը հաճոյ լինելու գնով:

Սակայն այս անգամ կարծես թէ իրավիճակը բաւական հետաքրքիր էր: Ռազմիկ Դաւոյեանն էլ կարծես թէ իշխանութեան հետ պակաս լաւ յարաբերութեան մէջ էր, քան Լեւոն Անանեանը: Աւելին, իշխանութիւնը Լեւոն Անանեանին չ'օգնեց օլիգարխի Հրանդ Վարդանեանի որդու՝ Միքայէլի դէմ պայքարում, որ տեղի էր ունենում Տաւուշի մարզի ընտրատարածքներից մէկում 2007 թուականին, խորհրդարանի մանդատի համար: Չնայած պէտք չէ բացատրել, որ այն ժամանակ Լեւոն Անանեանին պարտեցնելով, իշխանութիւնը նրա առաջ պարտաւորուեց ապահովել Գրողների միութեան նախագահի վերադարձը: Սակայն միթէ Ռազմիկ Դաւոյեանը չգիտեր այդ մասին: Հագիւթէ: Դաւոյեանը վերջին տարիներին բաւական երկար ժամանակ էր անցկացրել իշխանական միջանցքներում, չիմանալու համար այն, որ այդօրինակ հարցերում հազիւ թե առանց իշխանութեան հաւանութեան հնարաւոր լինի հասնել ցանկալի արդիւնքի: Հետեւաբար կամ Ռազմիկ Դաւոյեանն ըմբոստացել էր իշխանութեան դէմ, կամ նրան պարզապէս յոյս էին տուել, որ գնայ ու վերցնի Գրողների միութեան նախագահի աթոռը: Այն, որ Դաւոյեանն իր պարտութիւնից յետոյ չի ցանկանում պայքարել, վկայում է, որ ըմբոստութեան թէզը շատ-շատ քիչ հաւանական է: Աւելի հաւանական է, որ նրան յոյս էին տուել: Բայց ամենահաւանականը թերեւս այն է, որ իշխանութիւնն այս անգամ պարզապէս չի խառնուել Գրողների միութեան կուռնիս, վստահ լինելով, որ ով էլ յաղթի կամ պարտուի, միեւնոյն է, լինելու է իշխանութեան կողքին: Արդիւնքը կարծես թէ խօսում է հենց այդ մասին:

Համապետական յաջորդ ընտրութեանը թէ Ռազմիկ Դաւոյեանը, թէ Լեւոն Անանեանը, անկասկած լինելու են այն «մտաւորականների» շարքում, ովքեր ներբողներ ու պոեմներ են նուիրելու իշխանութեան լուսապսակութեանը: Պարզապէս իշխանութեան համար շատ կարեւոր է, որ երբեմն-

«ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆ ՁԵՒԱԶԱՓ»

Ուրբաթ օրուայ Ստեփանակերտ-Բաքու-Երեւան այցելութիւնը, որին մասնակցում էի նաեւ ես, կազմակերպել էին ՌԴ-ում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի դեսպաններ Արմէն Սմբատեանն ու Փոլադ Բիւլբիւլօղլին, ինչպէս նաեւ Ռուսաստանի նախագահի ներկայացուցիչ Միխայիլ Շվիդկոյը: Այդ գաղափարը, որ քան հասկանում եմ, նրանք յղացել են ոչ այնքան որպէս դեսպաններ կամ մշակութի նախկին նախարարներ, որքան որպէս մտաւորականներ, այսինքն՝ մարդիկ, որոնք չեն կարող որեւէ ոլորտում հարց լուծել, բայց, համապատասխան հեղինակութիւն ունենալով դէպքում, ի վիճակի են ազդել հասարակական միջնորդի վրայ: Իսկ դա, հաշուի առնելով, որ յատկապէս կովկասեան ժողովուրդների մօտ շատ հարցերում գերիշխում է էմոցիոնալ, ոչ պրագմատիկ մօտեցումը, քիչ բան չէ:

Կոնկրետ մեր առաքելութիւնը ես տեսնում էի հետեւեալում. հանդիպել իրար, համոզուել, որ դիմացինը քո նման մարդ է, հրէջ չէ, որ մեր միջեւ կան բազմաթիւ մշակութային եւ հոգեբանական ընդհանրութիւններ, եւ յետոյ՝ տուն վերադառնալով, դարաբաղեան թեմայով որեւէ բան ասելուց կամ գրելուց առաջ չիշել դրա մասին: Այդպիսով մենք կը խուսափենք առիթ-անառիթ «թշնամու կերպարէ ստեղծելուց, եւ դրանով լարուածութիւնը, որը գոյութիւն ունի մեր ժողովուրդների միջեւ, գոնէ ինչ-որ չափով կը թուլանայ: Դա էր, իմ կարծիքով, շրջագալութեան հիմնական օրակարգը: Հայկական պատուիրակութիւնը փորձում էր մնալ այդ օրակարգի շրջանակներում՝ չմտնելով քաղաքական բանավէճերի մէջ: Փոքրինչ այլ էին մեր ադրբեջանցի գործընկերների մտադրութիւնները, ինչի մասին վկայում էր նրանց պատուիրակութեան կազմը: Ադրբեջանի հանրային հեռուստատեսութեան աշխատակից Ջահիդ Աբասովը ներկայացաւ որպէս

երբեմն նաեւ այդ շրջապատում առաջնայ իսկապէս լուրջ մրցակցութիւն, ապրելու լուրջ մոտիվացիա, թէ չէ մէկ էլ տեսարակցից խորհել կեանքի մասին, էլ չասած, որ յանկարծ ու սկսեցին ստեղծագործել: Հօ բոլոր գրողներին չես կարող տալ 300 հազար դոլար, նստացնել նաեւ ու ուղարկել շուրջերկրեայ ճանապարհորդութեան:

ԵՂԻՇԷ ՄԵՄԱՐԵՆՑ
«ԼՐԱԳԻՐ»

Շուշիի նախկին բնակիչ, նա երկար տարիներ աշխատում էր ԼՂԻՄ կուսակցական մարմիններում եւ, իր խօսքերով, նախկինում մտերիմ յարաբերութիւններ ունէր մեր երկրորդ եւ երրորդ նախագահների հետ: Ղարաբաղցի էր նաեւ Միլի մեջլիսի պատգամաւոր Ռովշան Ռօգանի հայրը: Վերջապէս պատուիրակութեան ղեկավար Փոլադ Բիւլբիւլօղլի արմատները նոյնպէս Շուշիից են, այնտեղ էր ապրում նրա հայրը, այնտեղ էր թաղուել նրա տատն ու պապը: Այդպիսի կազմը հնարաւորութիւն էր տալիս մեր գրողակիցներին շեշտել, թէ «մենք ուզում ենք վերադառնալ մեր հայրենի օջախները»: Դրան, բնականաբար, մենք պէտք է պատասխանէինք՝ «Իսկ հայ գաղթականները չե՞ն ուզում վերադառնալ իրենց օջախները»: Յետոյ էլ՝ «Իսկ ո՞վ առաջինը սկսեց», եւ այսպէս շարունակ: Անկեղծ ասած, ես որեւէ ցանկութիւն չունէի ու չունեմ՝ մասնակցելու այս բանավէճին: Երբ խօսք է գնում ներքին կամ արտաքին «ստեղծագործական պատերազմներ» մասին, ես իմ տեղը հաճոյքով գիշում եմ քարոզչական «լանցիներխտներին» եւ (առաւելապէս) «վալկիրիաներին»: Լրագրութիւնն աւարտուեւ է այնտեղ, որտեղ սկսուեւ է քարոզչութիւնը:

Ի վերջոյ, կէս օր շփուելուց յետոյ յաջողուեց մի կողմ դնել քաղաքական թեմաները եւ մտնել մեր՝ «մտաւորական ձեւաչափի» մէջ: Այդ ձեւաչափում, վստահ եմ, մենք շատ բան կարող ենք անել:
ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
«ԱՌԱԻՕՏ»

ՄՏԱԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՏԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՍԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԹԹ. ԱՐՇԱԿ ՊԱՁԱՆՃԵԱՆ

ԽՍԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ԳԱՐԻԷԼ ՍՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՐԱԿ ՌՈՒԹՅԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱԻԹՅԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ֆեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797- 6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԵՄ 10 ՏԱՐԻ՞

Կիպրոսի նախագահի այցելութեան կապակցութեամբ տուած ասուլիսում Սերժ Սարգսեանն անդրադարձել է ԼՂՀ խնդրին եւ հայթիւրքական յարաբերութիւններին: Նա նշել է. «Իւրաքանչիւր հակամարտութիւն ունի իր իւրաքանչիւր թիւնները: Միաժամանակ առկայ է ընդհանուր մօտեցում այդ հակամարտութիւնների կարգաւորման եղանակների շուրջ. դրանք պէտք է կարգաւորուեն առանց ուժի կիրառման եւ բացառապէս խաղաղ ճանապարհով, բանակցութիւնների միջոցով՝ հիմք ընդունելով միջազգային իրաւունքի սկզբունքներն ու

նորմերը»: Ապա, մասնաւորեցրել է, թէ ինչ նկատի ունի միջազգային իրաւունքի նորմեր ասելով. «Հայաստանի դիրքորոշումը բանակցային գործընթացում մնում է անփոփոխ. խնդրի կարգաւորումը պէտք է ընդգրկի Լեւոնային Ղարաբաղի ինքնորոշման իրաւունքի ամրագրումը, Հայաստանի հետ Լեւոնային Ղարաբաղի ցամաքային կապի ամրապնդումը, ուսումնական գործողութիւնների չվերսկսման երաշխաւորումը»: Ֆրագներ, որ տարիներ շարունակ լսում ենք, սակայն

դրանք այդպէս էլ կեանքի չեն կոչուում, մնում են որպէս սոսկ հռչակուած սկզբունքներ, որոնց տէ՛ժը կ'ամրագրուեւ դարձել է անհնարին: Շուրջ 10 տարի նմանատիպ ֆրագներով միջազգային եւ սեփական հանրութեանը մոլորեցրած եւ այդ գնով նախագահի աթոռը պահպանած Ռոբերտ Քոչարեանը քաղաքական անպարարութեան թերեւս լաւագոյն օրինակն է: Այդ օրինակն այնքան վարակիչ է եւ այնքան ձեւաւոր, որ հիմա դրանից սկսել է Շաբ.ը էջ 3

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ Է ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԱՆԿՈՒՄ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕ»: Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը երեքշաբթի, Յունիս 7-ին յայտարարեց, թէ տնտեսութեան ոլորտում այս տարուայ համար տեւում է զարգացումների 3 սցենար, որոնցից ամենալաւատեսականը ենթադրում է տնտեսութեան համախառն ներքին արդիւնքի (ՀՆԱ) 9,5 տոկոսի անկում: Վարչապետը չի բացառում ՀՆԱ-ի 16 եւ նոյնիսկ 20 տոկոս անկման հնարաւորութիւնը:

ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյան

«Պէտք է աչքի տակ ունենանք առնուազն 3 սցենար: Մէկը դա այն է, որ մենք 9,5 տոկոսանոց անկում կ'ունենանք, երկրորդը այն է, որ դա կը լինի 16 տոկոս, երրորդը, որ մենք կ'ունենանք 20 տոկոսանոց անկում», - ելոյթ ունենալով Երեւանում նոյն օրը մեկնարկած եւ օրեայ միջազգային տնտեսական գիտաժողովում, ասաց վարչապետը:

Իր խօսքում Տիգրան Սարգսյանը շեշտեց, թէ ստեղծուած իրավիճակում կառավարութիւնը որոշել է պիւտձէի ծախսային մասը կրճատելու փոխարէն աւելացնել պիւտձէի պակասորդը մինչեւ 7,5 տոկոս:

«Մենք հակուած չենք կիրառել սեկուեստը: Նպատակայարմար է, որպէսզի պետութիւնը չկրճատի իր ծախսերը, եւ ծախսերի չկրճատման միակ ճանապարհը դեֆիցիտի աւելացումն է», - ասաց

Վարչապետը:

Պակասորդի ֆինանսաւորումը կ'իրականացուի հետեւեալ աղբիւրներից. Արժույթի միջազգային հիմնադրամից՝ 150 միլիոն տոլար, Ասիական բանկից՝ 80 միլիոն տոլար, Համաշխարհային բանկից՝ 60 միլիոն տոլար, Ռուսաստանից ստացուած վարկից՝ շուրջ 24 միլիարդ դրամի (66 միլիոն տոլար) եւ նոյնքան՝ ներքին շուկայի ֆինանսաւորման աղբիւրներից:

Արդիւնքնում, ըստ Տիգրան Սարգսյանի. - «Մեր արտաքին պարտքը ՀՆԱ-ի մէջ կը հասնի մինչեւ 35-40 տոկոս, եւ դրա սպասարկման հետ կապուած մենք դեռեւս խնդիրներ չենք տեսնում»:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄԵՐԺԵԼ ԵՆ ՍԷՖԻԼԵԱՆԻ ԴԻՍՈՒՍԸ

Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւնները մերժել են ազատամարտիկ, Շուշիի առանձնակի գումարտակի հրամանատար Ժիրայր Սէֆիլեանի դիմումը՝ քաղաքացիութիւն շնորհելու խնդրանքով:

Ժիրայր Սէֆիլեան

2004 թուականից ի վեր Ժիրայր Սէֆիլեանը նոյն հարցով գրեթէ ամէն տարի դիմում էր ՀՀ իշխանութիւններին եւ անփոփոխ մերժում ստանում: Այս տարուայ Յունիսի Սէֆիլեանը դիմել է Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւններին եւ կրկին մերժում է ստացել:

Ժիրայր Սէֆիլեանի քաղաքացիութիւն ստանալու իրաւունքի պաշտպանութեան կոմիտէի համակարգող Աղաւնի Սահակեանը այս կապակցութեամբ «Ազատութիւն» ռադիոկայանին ասաց. - «Սա երկրորդն էր արդէն, որովհետեւ մի անգամ էլ բանտից դուրս գալուց յետոյ էր նա դիմել. դարձեալ ոչ մի արձագանք»:

«Հաշուի առնելով, որ Ղարաբաղում դեռեւս ընդունուած չէ երկքաղաքացիութեան մասին օրէնքը, հետեւաբար դա է, իհարկէ, խոչընդոտ հանդիսանում», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին փոխանցեց Լեռնային Ղարաբաղի նախագահի մամուլի քարտուղար Դաւիթ Բաբայեանը:

Նա յաւելեց, որ օրէնքը ընդունուելուց յետոյ հարցը կրկին կը քննարկուի:

Ժիրայր Սէֆիլեան

Հարցին, թէ ինչո՞վ է պայմանաւորուած այն, որ Լեռնային Ղարաբաղի նախկին նախագահի հրամանագրերով, օրէնքի բացակայութեան պայմաններում, որոշ մարդկանց (օրինակ, Սերժ Ամիրխանեանին) քաղաքացիութիւն է շնորհուել, Դաւիթ Բաբայեանը պատասխանեց. - «Ամիրխանեանը երկար տարիներ այստեղ բնակուած էր, զբաղեցնում էր պատասխանատու պաշտօններ, նախարարի պաշտօններ են զբաղեցնում: Հետեւաբար, գուցէ բնակեցման խնդիրներ կային... Չնայած տեղեակ չեմ խնդիրներին»:

Հարցին, թէ հաշուի առնուած են արդեօք Սէֆիլեանի՝ Լեռնային Ղարաբաղի մատուցած ծառայութիւնները, Բաբայեանը արձագանքեց. - «Այստեղ իրաւական դաշտ է: Պէտք է նաեւ ունենանք այդպիսի օրէնք»:

ԵՄ 10 ՏԱՐԻ՞

Շարունակուած էջ 2-էն
օգտուել նաեւ Սերժ Սարգսյանը:
Արդեօք նրան եւս կը յաջողուի 10 տարի փափուկ բարձրել միջազգային հանրութեան եւ սեփական հասարակութեան գլխի տակ, ցոյց տալ, որ ամէն ինչ անում

ԱՐՄԱՆ ՄՈՒՍԻՆԵԱՆ.- «ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍՏԻՊՈՒԱԾ ԵՆ ԳՆԱԸ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

«Tert.am»: «Քաղաքացու համար մէկ խնդիր կա, կոնգրեսը վերցրել է մանդատ, թէ կոնգրեսը չի վերցրել մանդատ», - այսօր հրաւիրուած մամուլի ասուլիսի ժամանակ նման յայտարարութիւն է արել Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի մամուլի խօսնակ Արման Մուսինեանը, պատասխանելով Tert.am-ի այն հարցին, թէ արդեօք Հայ ազգային կոնգրեսը պատրաստուած է կենտրոնական ընտրական յանձնաժողովին կոնկրետ բան ասել Երեւանի քաղաքապետարանի աւագանու մանդատներից հրաժարուելու վերաբերեալ:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի մամուլի խօսնակ Արման Մուսինեան

Արման Մուսինեանն ասել է, որ իրենց համար կարեւորը յայտարարութիւնն է, ոչ թէ թղթաբանութիւնը:

Անդրադառնալով այն հարցին, թէ արդեօք Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի գլխաւորած ընդդիմութեան յոյսը արտահերթ, թէ, հերթական համապետական ընտրութիւնների վրայ է, Արման Մուսինեանն ասել է.

«Մեր քաղաքական պայքարը, մեր ամբողջ այս 1 տարուայ հա-

մակարգուած ճնշումը իշխանութիւնների նկատմամբ եւ նաեւ սրան գուզահեռ, այն պրոբլեմները, որոնք առկայ են իշխանութեան առաջ, եւ այն ձախողումները, որոնք իշխանութիւնները կամայ, թէ ակամայ իրագործում են, բերելու է այն հանգրուանին, որ իշխանութիւնը ուղղակի հնարաւորութիւն չունենայ այլեւս կառավարել երկիրը եւ ստիպուած լինի գնալ ընտրութիւնների»:

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵԼ Է ՀԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՆԳՐԵՍԻ ԱՎՏԻԻՍԱԸ

«Tert.am»: Յունիս 5-ին «Հիմա» երիտասարդական նախաձեռնութիւնը յայտարարութիւն է տարածել, որն անդրադառնում է Հայ Ազգային կոնգրեսի ակտիվիստ Տիգրան Առաքելեանի ձեռքակալութեանը: Յայտարարութեան մէջ ասուած է.

խատեսել էինք, այդ բանդան կազմուած էր ոստիկաններից եւ նրանք հիմա հանդէս են գալիս տուժողի դերում:

Սահմանադրութեան ընդունման օրուայ կապակցութեամբ, ճիշդ ասած, այս ռեժիմից մենք այլ բան չէինք էլ սպասում: Հայաստանում կրկին աւելանում է քաղբանտարկեալների թիւը: Ռեժիմն այլ կերպ չի կշտանում:

Խնդրում ենք այս լուրը տարածել հնարաւորին շատ երիտասարդների շրջանում: Սա արդէն քաղաքական հայեացքների պայքար չէ, սա պայքար է յանուն Հայաստանի գոյատեւման»:

«Այսօր ձեռքակալուել է Հայ ազգային կոնգրեսի երիտասարդ ակտիվիստ Տիգրան Առաքելեանը: Յիշեցնենք, որ Տիգրան Առաքելեանը Յունիսի 2-ի հանրահաւաքի իրազեկման ժամանակ մի խումբ խուժանի կողմից յարձակման ընթացքում տուժած այն երեք երիտասարդներից է: Ինչպէս եւ կան-

ԹԵՐ ՊԱՅՔԱՐ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՋԵԻ, ԱՆԳԱՄ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՑ ՅԵՏՈՅ

«Tert.am»: Երկու օր առաջ կայացաւ Հայաստանի գրողների միութեան հերթական համագումարը, որի ընթացքում պէտք է ընտրուէր Միութեան ղեկավարը, Քուէրակութեան արդիւնքում, ձայների մեծամասնութիւնը ստանալով, Գրողների Միութեան նախագահ ընտրուեց Լեւոն Անանեանը, որ պայքարում էր Ռազմիկ Դաւոեանի դէմ:

ամէն ինչ, կարծես, հաշտ անցաւ, ապա համագումարից յետոյ գրողների մի քանիստ սկսեցին միմեանց անպատուել դեռեւս Գրողների Միութեան շէնքում, իսկ յետագայում «պայքարը» շարունակուեց Օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի մերձակալքում գտնուող սրճարաններից մէկում, Tert.am-ի լրագրողներն ականատես եղան, թէ ինչպէս բաւական թէժ լեզուակուիւ ընթացքում, որ ծաւալեցին գրողներից երկուսը, ամենամեղմ բառը թերեւս «անտաղանդն էր», Ձեռնամարտի գործը չհասաւ. անհաշտ մրցակիցներին հանգստացրեցին ընկերներն ու սրճարանի մենեջերները:

Վերջին շրջանում Միութիւնում սրուած իրավիճակը, կապուած թեկնածուների առճակատման հետ, սակայն, թոյլ չտուեց, որպէսզի համագումարն ու ընտրութիւնները հանգիստ պայմաններում անցնեն, եթէ ընթացքում

ՊԱՏԳԱՄԱԻՐԸ ԾԵԾԿՈՒՑՈՒՔԻ ՉԻ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ

Աժ պատգամաւոր, իշխող, Հանրապետական կուսակցութեան անդամ Արման Սահակեանի եւ առողջապահութեան նախարարութիւնում աշխատող նրա եղբօր կողմից հիւանդանոցում մարդ ծեծելու լուրը չի համապատասխանում իրականութեանը, լրագրողները երեւոյթի մասին գնահատական են խնդրել Արման Սահակեանի կուսակցից եւ գործընկեր Աժ պատգամաւոր Գագիկ Մելիքեանից, ով պատասխանել է.

«Ես այդ ինֆորմացիան ստացել եմ մամուլից եւ իր հետ հեռախօսազրոյցում ինքը հերքել է այդ բոլոր մասերը, ինքն ասել է, որ ընդհանրապէս նման ծեծկուտուքի մասնակից չի եղել եւ հերքել է այդ բոլոր լուրերը», - ասել է Գագիկ Մելիքեանը:

«ՀՐԱՊԱՐԱԿ»

ՀԱՅ - ԱՏՐՊԵՅՅԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՅԵԼԵԼ Է ԱՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, ԵՐԵՒԱՆ ԵՒ ՊԱՔՈՒ

Ռուսաստանի նախագահի ներկայացուցիչ Միխայիլ Շվիդկոյի, Ռուսաստանում Հայաստանի և Ադրբեջանի դեսպանների միջնորդութեամբ ստանալով երկու երկրների նախագահների աջակցությունը՝ հայ եւ ադրբեջանցի պատգամաւորների եւ մտաւորականների խումբը Յուլիսի 3-ին մէկօրեայ համատեղ այց կատարեց Ստեփանակերտ-Երեւան-Պաքու երթուղով:

Ադրբեջանական պատուիրակութիւնը, որի կազմում էին Միլի մեջլիսի պատգամաւորներ Հասիմ Մոլլազադէն եւ Ռոֆշան Ռզաբեկը, լրագրողներ, մտաւորականներ, Ռուսաստանում Ադրբեջանի դեսպան Փոլադ Պիլլալիւօղլու եւ Միխայիլ Շվիդկոյի գլխավորութեամբ Լեռնային Ղարաբաղ ժամանեց Պաքուից՝ սահմանը հատելով Մարտակերտի շրջանի Ջրաբերդ գիւղի մօտակայքից:

Ստեփանակերտում նրանց միացան նաեւ հայկական պատուիրակութեան անդամները՝ Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպան Արմէն Սմբատեանը, Ազգային ժողովի պատգամաւորներ Հերմինէ Նաղդալեանը, Միխայիլ Մնացականեանը, լրագրողներ, մտաւորականներ:

Ղարաբաղեան պատերազմից յետոյ սա Պիլլալիւօղլու երկրորդ այցն է Լեռնային Ղարաբաղ: Անցած անգամ նրա գլխավորած ադրբեջանական պատուիրակութիւնը Ստեփանակերտ էր ժամանել Ադրբեջանի ճանապարհով:

«Մարդկանց միջեւ փոխյարաբերութիւններ ստեղծելու նպատակով Ատրպէյճանի պատուիրակութիւնը ժամանել է Լեռնային Ղարաբաղ», - Ստեփանակերտում լրագրողների հետ ունեցած ճեպագրուցի ժամանակ հայ եւ ադրբեջանցի պատգամաւորների, մտաւորականների խմբի այցելութեան նպատակը այսպէս պարզաբանեց Ռուսաստանում Ատրպէյճանի դեսպան Փոլադ Պիլլալիւօղլուն:

Ստեփանակերտում Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակո Սահակեանի, Ազգային ժողովի պատ-

գամաւորների, տեղի մտաւորականների հետ ունեցած հանդիպումներից յետոյ պատուիրակութիւնը մեկնել է Շուշի, այցելել Պիլլալիւօղլուի հայրական տունը:

Ղարաբաղից պատուիրակութիւնը ուղղաթիռով ժամանել է Երեւան, որտեղ նրանց ընդունել է Սերժ Սարգսեանը:

Նախագահի մամուլի գրասենեակի հաղորդագրութեան համաձայն, ողջունելով հիւրերին, Սերժ Սարգսեանը վստահութիւն է յայտնել, որ նրանց Հայաստան է բերել խաղաղութիւն ձեռք բերելու իրական ցանկութիւնը, եկող սերունդների նկատմամբ պատասխանատուութեան գիտակցումը եւ երկու ժողովուրդների միջեւ փոխըմբռնման հասնելու ձգտումը:

Յետոյ խումբը մեկնել է Պաքու եւ հանդիպել Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւին:

Ադրբեջանական Day.az-ի փոխանցմամբ, Ալիեւը, ընդունելով հայ-ադրբեջանական պատուիրակութեանը, հերթական անգամ վերաշարադրել է Ադրբեջանի դիրքորոշումը Լեռնային Ղարաբաղի կարգաւորման հարցում, շեշտելով, որ զարբաղեան հակամարտութիւնը կարող է լուծուել միմիայն Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականութեան եւ սահմանների անձեռնմխելիութեան շրջանակներում:

Հայկական պատուիրակութեան անդամներից՝ «Առաւուռ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Արամ Աբրահամեանը նախաձեռնութիւնը ընդհանուր առմամբ դրական գնահատեց:

«Թէ՛ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Բակո Սահակեանը, եւ թէ՛ Սերժ Սարգսեանը եւ Իլհամ Ալիեւը անկեղծօրէն տրամադրուած են շուտ հանգուցալուծել այդ խնդիրը: Ուրիշ հարց, որ երեքն էլ ունեն տարբեր մօտեցումներ, եւ ես նրանց ելուցումներից չտեսայ, որ վերջնականապէս այդ հակասութիւնները հարթուել են»:

ուած է ծուղակի մէջ»:

«Լաւ է ուշ, քան երբեք: Ես մտածում եմ, որ վերջապէս փաստերը եկան ապացուցելու, որ գործընթացում հաւասարակշռութիւնը խախտուած է ի վնաս Հայաստանի», ըսած է Սաֆարեան:

Հայ Ազգային Գոնկիէսի ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կարապետեանի գնահատմամբ, պաշտօնական Երեւանը շատոնց պէտք է արձագանքած ըլլար թրքական կողմի կոշտ ու ոչ անյարգալից յայտարարութիւններին, որոնք կը հնչեցնէին թուրքիոյ վարչապետն ու արտաքին գործոց նախարարը:

«Սերժ Սարգսեանը առաջին պաշտօնեան է, որ ամիսներ անց արձագանգում է նման կոշտ յայտարարութիւններին: Սա, կարծում եմ, աղեկվատ արձագանք է, աղեկվատ մօտեցում է, որը, իր հերթին, նշանակում է, որ ոչ միայն բարելաւում կամ առաջընթաց չկայ երկկողմ յարաբերութիւններում, այլ հակառակը՝ յետընթաց կայ եւ վստահութեան պակաս, ինչը նաեւ այլ յայտարարութեամբ հաստատեց Սերժ Սարգսեան», - ըսած է Կարապետեան:

ԿԻՊՐՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՅԸ Կ'ԸՍԷ.-«ԹՈՒՐԲԻԱՅԻ ՅԵՏ ԲԱՆԱԿՑԵԼԸ ՇԱՏ ԴԺՈՒԱՐ Է»

«Թուրքիայի հետ բանակցելը շատ դժուար է, երբեք հեշտ չի եղել բանակցել, ես ինքս այս խնդրին ծանօթ եմ, բայց այլընտրանքային ճանապարհ չկայ, միայն խաղաղութեան ուղով պէտք է առաջ շարժուել, ի հարկէ, դա չի նշանակում, որ Հայաստանը կամ Կիպրոսը կ'ոտնահարեն իրենց որոշ սկզբունքները», - Յուլիս 6-ին Երեւանում Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսի ժամանակ յայտարարել է Կիպրոսի նախագահ Դիմիտրիս Խրիստոֆիասը, միաժամանակ ողջունելով Հայաստան-Թուրքիա կարգաւորման քայլերը:

Հայոց ցեղասպանութիւնը առաջինը ճանաչած Կիպրոսի նախագահն անդրադարձել է նաեւ օսմանեան կայսրութեան կողմից իրականացուած հայերի ցեղասպանութեանն ու նշել.

«Ցեղասպանութիւնը դա մի պատմական փաստ է, եւ եթէ այսօր Թուրքիան պատրաստ լինի ճանաչել, դա կը լինի ոչ թէ ի դէմս, այլ յօգուտ Թուրքիոյ: Դա ցոյց կը տայ, որ Թուրքիան այսօր պատրաստ է ուղղել իր սխալներն ու լսել իր հարեւաններին»:

Անդրադառնալով Կիպրոսի

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅԸ ՊԱՐԳԵԻԱՏՐԵՑ ՍԱՅԱԿԱՇՎԻԼԻՒՆ ԱՄՆ-Ի ՃՆՇՄԱՆ ՏԱԿ»

Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սահակաշվիլին Պատուոյ շքանշանով պարգևատրելը Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան գործունէութեան հետեւանքն էր, նման յայտարարութեամբ հանդէս է եկել Ռուսաստանի ԱԳՆ-ի Դիւանագիտական ակադեմիայի Միջազգային յարաբերութիւնների ֆակուլտետի դեկան, քաղաքական գիտութիւնների դոկտոր, պրոֆեսոր Իգոր Պանարինը:

«Հայաստանում գործում է Միացեալ Նահանգների խոշորագոյն դեսպանատունը, Եւ, որպէս այդ դեսպանատան գործունէութեան հետեւանք, առկայ է ճշացող փաստ. Հայաստանի նախագահը պարգևատրում է Վրաստանի նախագահին Պատուոյ շքանշանով օսական ժողովրդի բարբարոսական ցեղասպանութեան գրեթէ տարելիցին, Ահա սա է ամերիկեան ազդեցութիւնը Կովկասեան տարածշրջանի վրայ», - յայտարարել է Պանարինը:

Ռադիոբանալէճի մէկ այլ մասնակից, «Լիբերալ դեմոկրատական

Կիպրոսի նախագահը ծաղկեպսակ կը գետնեղէ ցեղասպանութեան յուշակոթողին

խնդրին, Խրիստոֆիասն ընդգծել է, որ այդ հարցը ուժով լուծելու բոլոր փորձերը հետընթաց են բերել: Միեւնոյն ժամանակ, նա ասել է, որ Կիպրոսում չի կարող գոյութիւն ունենալ դաշնութիւն, այն միասնական երկիր է ու ունի միասնական ժողովուրդ, թէեւ երկու համայնքներ:

կուսակցութեան» անդամ Ալեքսէյ Միտրոֆանովը նախ փորձել է մտնել Հայաստանի դրութեան մէջ. «Սպասէք, Հայաստանը պարկի մէջ է, եթէ փակեն վերջինիս յարաբերութիւնները Վրաստանի հետ, ապա Հայաստանի վերջը կը գայ, Սա պարզմատիկա է: Դուք գիտէք, որ վրաց-օսական իրադարձութիւնների ժամանակ Հայաստան մի կաթիլ բենզին չի հասել: Այդ իրադարձութիւնների ժամանակ ամենից շատը տուժեց Հայաստանը»:

Պանարինը հակաճառել է, մասնաւորապէս նշելով, որ «ցեղասպանութիւն իրականացրած նախագահի պարգևատրումը ելք չէ»:

«Իւրաքանչիւրը գոյատեւում է, ինչպէս կարող է», - շարունակել է Միտրոֆանովը, յաւելելով, որ «հայերը վրացիներից շուտ կ'անդամագրուեն ՆԱՏՕ-ին»:

Բանալէճի մասնակիցները նաեւ խօսել են այն մասին, որ «Միացեալ Նահանգները պէտք է դադարեցնեն յետխորհրդային երկրները ներգրաւուելու ուղղութեամբ ջանքերը»:

ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

ղաքական խնդիր լուծելու համար: Իսկ երբ համաներումը չի տարածում բոլոր քաղաքատարկեաների վրայ, այդ ակտը չի լուծում քաղաքական խնդիրը, այլ հակառակը՝ աւելի է խորացնում այն», - յայտարարեց ընդդիմութեան առաջնորդը:

Անդրադառնալով վերջին ընտրութիւններուն՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յայտարարեց, թէ Գազիկ Բեգլարեանի «բռնի գահա-

կալման գինը» եւս վերջին հաշուով պիտի վճարէ Ղարաբաղը:

«Ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացում առաջիկայում շատ լուրջ զարգացումներ են սպասուում, ինչը հնարաւոր է առիթ դառնայ եւս մէկ արտահերթ հանրահաւաք կազմակերպելու», - ըսաւ Տէր-Պետրոսեան:

Հակառակ յորդառատ անձրեւին, հանրահաւաքին յաջորդեց երթ՝ Երեւանի կեդրոնական փողոցներով:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՆԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

«ԵՐՐՈՊԱՅԻՆ ՊԵՏՔ Է ԹՈՅԼ ԵՒ ՔԱՅՔԱՅՈՒԱԾ ԶԱՅԱՍՏԱՆ»

Կարծում է Յայաստանում ՍԴԴԿ Կենտրոնական վարչութեան ներկայացուցիչ, պաշտպանութեան նախկին փոխնախարար Վահան Շիրխանեանը

- Զամամիտ էք իշխանական ճամբարից հնչող այն տեսակետին, որ համաճարակը թոյլացրել է ներքաղաքական լարուածութիւնը:

- Ինչպէ՞ս կարելի է ներել անմեղին: Անմեղ կախաբանութեան, դատապարտութեան արդարացնում են, իշխանութիւնը չի հետապնդել ներքաղաքական լարուածութեան թուլացման նպատակ: Այլապէս տղաները կ'ազատուէին արդարացում եւ կրած վնասների փոխհատուցման որոշումներով: Եւ նոյնիսկ այդ դէպքում լարուածութեան թուլացում էր լինի, Ներքաղաքական լարուածութեան ակունքները շատ աւելի խորն են, եւ վարչակարգը իր գործունէութեամբ միայն աւելացնում է դժգոհութիւնների եւ յուսահատութիւնների շարքը, էլ աւելի վտանգաւոր դարձնում ազգային անվտանգութեան առկայ սպառնալիքները: Իսկ համայնքում ուղղորդուած էր դէպի Եւրոպա, այլ ոչ դէպի հայ հասարակութիւն:

- Յայաստանի վերաբերեալ ԵՆԻՎ-ի ընդունած վերջին բանաձեւը գնահատելով՝ իշխանական գործիչները յայտարարում են, որ այն իշխանութեան եւ ընդդիմութեան երկխօսութեան լաւ հնարաւորութիւններ է տալիս: Կիսով մէկը այդ մտտեցումը. ասենք, ըստ Ձեզ, ի՞նչ պէտք է հիմնանքն կողմերը:

- «Իշխանական գործիչների» մտաւոր կարողութեան եւ հոգեւոր կերպարի ճշգրտորէն ցուցանիչն է դա: Ուրեմն, թուրքերայի եւ Ադրբեյջանի կողմից օր-օրի մեծացող ճնշումը, Արցախի վրայ սպառնալիքների կուտակումը, երկրի ամայացումը արտագաղթով, Ջաւախքի ծանր վիճակը, ամբողջ հասարակութեան ընդդիմադիր եւ փոփոխութիւն պահանջող կեցուածքը, աղանդների, թմրամոլների, մարմնավաճառների քայքայիչ եռանդը անյապաղ երկխօսութեան համար բաւարար չեն, Պէտք է, որ Եւրոպա՞ն երկխօսութեան հիմքեր տայ, հա՞: Իսկ Եւրոպային արդեօք պէ՞տք է միասնական եւ համերաշխ շայաստան: Այսօր Անդրկովկասում Եւրոպայի գլխաւոր խնդիրը «Նաբուկոդի» կառուցումն է, որպէս էներգետիկ անվտանգութեան երաշխիք: Անկախացած Արցախը լուրջ խոչընդոտ է: Ուրեմն Եւրոպային, որը նաեւ հսկայածաւալ ներդրումներ է արել ադրբեյջանական նախարարիւնաբերութիւնում, ինչպիսի, շայաստան է պէտք: Ի հարկէ, թոյլ եւ քայքայուած: Ի՞նչ պէտք է անեն կողմերը: Եթէ կողմերը հետապնդում են նոյն նպատակների իրականացում, ասենք, Արցախի անկա-

խութեան ճանաչումը, կառուցում, բնակեցում, շայաստանի հզորացում, արդարութեան, օրինակաւորութեան եւ հաւասարութեան հաստատում, ապա համագործակցութեան եւ երկխօսութեան դաշտ հաստատ կը լինի, իսկ եթէ նպատակներում ընդհանուր եզր չկայ, ուրեմն չկայ երկխօսութիւն եւ համագործակցութիւն:

Կարող է այդպէս էլ լինել, բայց դա կը լինի ձեւական, Եւրոպայի աչքերին թող փչել, ինչը նրան շատ է դուր գալիս: Իսկ իրական երկխօսութիւնից շայաստանի իշխանութիւնը խուսափում եւ վախենում է:

- Վերջին շրջանում հայ-վրացական յարաբերութիւններում առկայ անհարթութիւնների պարագայում՝ Ջաւախքում տեղի ունեցող ներքաղաքական գարգացումներ եւ դրանց արդիւնքում եղած ձեռքարկաւորութիւններն ու դատերը, հայ պատգամաւորի մուտքի արգելում, Վրաստան եւ այլն, աղեկավար էին Վրաստանի նախագահի մեծարման եւ բարձրագոյն պարգև շնորհելու արարողութիւնները Յայաստանում:

- Աղեկավար քայլ շայաստանի իշխանութիւններից վաղուց չեմ տեսել: Երկու տարի դեռ չի անցել Ազգային անվտանգութեան հայեցակարգի ընդունումից, բայց կեանքը արդէն հակասում է նրա դրոյթներին բազմաթիւ կէտերում: Հակասում է ռազմավարական պնդումներում եւ թուրքերայի, եւ վրաստանի, եւ Ռուսաստանի պահով: Դա շատ վտանգաւոր է:

Ջաւախքը երբէք չի եղել շայաստան-վրաստան դեկլարացիաների քննարկման առարկայ, Քոչարեանի համար Ջաւախքը պարզապէս գոյութիւն չի ունեցել, իսկ Սերժ Սարգսեանը չունի ծրագիր, մտեցում եւ անհանգստութիւն ջաւա-

Մարք էջ 6

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄ ԱՄՆ ՆԱԽԱԳԱՅ ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՄԱՅԻ՝ ՄՈՍԿՈՎԵԱՆ ԳԱԳԱԹՆԱԺՈՂՈՎԻ ԶԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտութիւնների հայկական կենտրոնի (ՌԱՀՀԿ) տնօրէն Ռիչարդ Կիրակոսեանը յայտարարութիւն տարածեց՝ մեկնաբանելով ԱՄՆ նախագահ Պարաք Օպամայի՝ Մոսկուայում տեղի ունեցած երկօրեայ գագաթնաժողով - հանդիպումը Ռուսաստանի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւի եւ վարչապետ Վլադիմիր Փութինի հետ:

ԱՄՆ նախագահ Պարաք Օպաման եւ Ռուսաստանի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւը աւարտին հասցրեցին զինամթերքի վերահսկման նոր եւ կարեւոր համաձայնագիրը, ըստ որի եւ որպէս 1991 թուականին ստորագրուած Ռազմավարական գէնքերի կրճատման պայմանագրի (ՌԶԿՊ) լրացման մաս՝ մինչեւ մէկ երրորդով կը կրճատուեն երկու երկրների միջուկային զինանոցները: Երկու դեկլարացիաները ստորագրեցին նաեւ երկկողմ ռազմական համագործակցութեան, միջուկային գէնքերի տարածման դէմ պայքարին ուղղուած ջանքերի վերսկսման, եւ Ռուսաստանի կողմից ԱՄՆ զինուած ուժերի՝ Աֆղանստանում գործողութիւններ իրականացնելու նպատակով Ռուսաստանի տարածք եւ օդային սահմանը տարանցիկ օգտագործման արտոնութիւն ստանալու մասին համաձայնագրեր:

Թէպէտ Մոսկովեան գագաթնաժողովի արդիւնքում ձեռք բերուեց կարեւոր նոր բարելաւում ԱՄՆ-Ռուսաստան յարաբերութիւններում, երկու դեկլարացիաներն հարկաւոր է յիշեցնել մի քանի չաւելեալ հրամայականների վերաբերեալ: Աւելի կոնկրետ, ԱՄՆ եւ Ռուսաստանի դեկլարացիաները պէտք է աւելի մեծ ուշադրութիւն դարձնեն Հարաւային Կովկասում անվտանգութիւն եւ կայունութիւն դարբնելուն ուղղուած համագործակցութեանը: Այս համատեքստում գոյութիւն ունեն նրանց ուշադրութեանն արժանի հինգ էական կէտեր՝

1. Զինամթերքի վերահսկողութիւնը Հարաւային Կովկասում: Վերջին մի քանի տարիների ընթացքում Հարաւային Կովկասում տեղի է ունենում վտանգաւոր «զինամթերքի մրցակցութիւն», քանզի Ատրպէյճանը շարունակաբար աւելացրել է պաշտպանութեանն ուղղուած ծախսերը: Յատկանշական է այն, որ Ատրպէյճանը աւելացրել է պաշտպանութեանն ուղղուած պիւտճէն՝ 175 մլն տոլարից (2004թ.) մինչ գրեթէ 2,5 մլրդ տոլար (2009թ.): Սակայն

առաւել մտահոգիչ է այն, որ Ատրպէյճանի պաշտօնեաներն ազդեցիկ եւ ռազմատենչ հռետորութեամբ սպառնում են նոր պատերազմ սկսել Հայաստանի եւ Լեւոնային Ղարաբաղի դէմ: Տարածաշրջանային անվտանգութեանն ու կայունութեանը դէմ ուղղուած Ատրպէյճանի այս սպառնալիքին պատասխանելու համար հարկաւոր է Հարաւային Կովկասում «զինամթերքի վերահսկողութեան» մասին նոր համաձայնագիր, ինչպէս նաեւ անհրաժեշտ է, որ ԱՄՆ-ն եւ Ռուսաստանը համագործակցեն՝ Ատրպէյճանին կանխելու եւ համոզելու իր իսկ պատերազմական սպառնալիքները ի կատար չածելու ուղղութեամբ:

2. Ռուսաստանը պէտք է ճանաչի Հայաստանի ռազմավարական արժէքը: Ռուսաստանին հարկաւոր է ճանաչել Հայաստանի՝ տարածաշրջանում իր ամենավստահելի դաշնակիցը լինելու փաստը եւ յարգանք ցուցաբերել Հայաստանի նկատմամբ: Աւելին, Ռուսական քաղաքականութիւնը այլեւս չպէտք է վերաբերուի Հայաստանին որպէս «վասալ» պետութեան, այլ որպէս ռազմավարական դաշնակցի, եւ չպէտք է խոչընդոտի Հայաստանին իր իսկ ինքնիշխանութիւնն ու անկախութիւնը գործի դնելու հարցում, ներառեալ Եւրոպական Միութեան (ԵՄ) եւ ՆԱՏՕ-ի հետ յարաբերութիւնների խորացումը, եթէ Հայաստանն այդպէս ցանկանայ:

3. Զկան կարճ ճանապարհներ դէպի ժողովրդավարութիւն: Եւ ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանը փնտրում են կայունութիւն Հարաւային Կովկասում: Սակայն նրանցից եւ ոչ մէկը բաւականաչափ պահանջ չի ներկայացրել Հայաստանի իշխանութիւններին: Թէ՛ պաշտօնական Մոսկուան, եւ թէ՛ Ուաշինգթոնը պէտք է խիստ ուղերձ յղեն Երեւանին՝ կոչ անելով Հայաստանի կառավարութեանը, անկեղծօրէն եւ լրջօրէն լուծել երկրի շարունակուող քաղաքական ճգնաժամը՝ հրաւիրելով միջազգային նոր հետաքննութիւն: 2008 թուականի Մարտ ամսի ողբերգական իրադարձութիւններն (որոնց արդիւնքում զոհուեցին առնուազան տարբ մարդ եւ շատերը վիրաւորուեցին) ուսումնասիրելու համար, քայլեր ձեռնարկել հայ հասարակութեան բեւեռացումը յղթահարելու ուղղութեամբ: Հայաստանի իշխանութիւններին հարկաւոր է նաեւ

Մարք էջ 6

ՏԵՄԷՔ ԵՐԹ BANKRUPTCY-Ի ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ ԿՕԳՆԵՆ ՁԵՁԻ, ՉԱՆԳԱՅԱՐԷՔ

JANSEZIAN LAW FIRM, PC If you're facing overwhelming debts, bankruptcy laws may eliminate all your debts permanently! 225 South Lake Avenue, Third Floor, Pasadena, California 91101 Call Now for a FREE Consultation: 626-432-7209

Nazareth V. Jansezian, Esq.

ՏԱՐԱԾԱՅՐՁԱՆ

ԿՈՒԼԻՑԻԱՅԻ ՄՇԱԿՈՅԹԸ ՓՈԽԱՐԻՆԻՈՒՄ Է ՄԻԱԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹՈՎ

ՄԱՆՈՒԷԼ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆ»
(Մարումակուած մախարդ քիւլէն)

Որ քանով են ռացիոնալ նման մտադրութիւնները՝ դժուար է ասել: Հնարաւոր է, որանք բիւրեղացել են ընտրական շրջանի գործընթացների գնահատականների ֆոնին: Բարձրագոյն իշխանութիւնը քաղաքական գործընթացներում կարող էր վարչական ռեսուրսի անկման միտումներ նկատել:

Թէեւ ընդդիմութեանը յաղթանակից զրկելու խնդիրն ապահովուած էր, ընտրութիւններն իշխանութեան համար միայն իրենց յայտնի վտանգաւոր փաստեր կարող էին ի յայտ բերել (ասենք, վարչական մեքենայի կենտրոնացման սահմանների նեղացում): Հնարաւոր է նաեւ հակառակը՝ իշխանութիւնը յայտնաբերել էր լրացուցիչ ռեզերվ եւ գաղափարներ: Համապատասխանաբար, իշխանութիւնը գնաց ներքին պայմանների փոփոխութեան, նպատակ ունենալով խափանել սեփական գործունէութեան պայմանների լեռնաշղթայ բարդացումների հնարաւորութիւնները: Հոգեբանական նշանակութիւն կարող էր ունենալ նաեւ արմատական ընդդիմութեան նոր ռազմավարութիւնը, որ նպատակ ունի հեռացնել Սերժ Սարգսեանին իշխանութիւնից, ինչպէս նաեւ այլ ընդդիմադիր ուժերի հետ համագործակցութիւն հաստատելու մարտավարութիւնը: Թէ ինչի կարող է վերածուել նման ռազմավարութիւնը ֆինանսական ճգնաժամի ու արտաքին քաղաքական բարդացող խնդիրների պայմաններում, դժուար է կանխատեսել: Մինչ այժմ ընդդիմութեանը զսպում էր որոշակի պայմաններով իշխանութեան հետ համա-

գործակցութեան հնարաւորութեան մասին պատրանքը: Ներկայում այդ հանգամանքը բացակայում է: Աւելի լաւ է փոխել ընդդիմութեան ու ողջ հասարակութեան ազատ գործունէութեան պայմանները:

Յամենայնդէպս, 2008 թ. Մարտի 1-ի հետեւանքների խնդիրը չեզոքացնելու տրամադրութեամբ ինչպէս նաեւ կուսակցութիւնների ու գործարարների գործունէութեան ազատութիւնը սահմանափակելու ակնյայտ մտադրութիւնը կարելի է որակել որպէս հասարակութեան ակտիւութեան վերջին հնարաւորութիւնները չեզոքացնելուն ուղղուած կուրս: Նկատելի է, որ հասարակութեանը մեռցնելու ծրագիրը սկսում է հասարակական-քաղաքական միաւորումների ջախջախումից: Կուսակցութիւնների ոչնչացումը սկսեց օլիգարխական ճամբարից, շարունակուած է դրանից դուրս: Իշխանութիւնը հաստատելու խնդրի լուծման համար հաւաքուած կուսակցութիւնները (կոալիցիա) ներկայում հեռացւում են իշխանութեան ճամբարից կամ չեզոքացւում: Նրանք արդէն կատարել են իրենց խնդիրը:

Կոալիցիայի մշակոյթը փոխարինում է միակուսակցականութեան մշակոյթով: Դաշնակցութեան հարցը լուծուած է՝ այս կուսակցութիւնը դուրս է բերուել քաղաքական դաշտից: Իշխանութեան ճամբարում նա տեղ չունի, իսկ ընդդիմութեան մէջ չի կարող որեւէ նշանակալի դեր խաղալ: Հնարաւոր է, որոշ ժամանակ այս կուսակցութիւնը կ'օգտագործուի ընդդիմադիր դաշտը ապակազմակերպելու նպատակով: Յետոյ, իշխանութեան ծրագրի յաջողութեան դէպքում, նպատակային կը մեկուսացուի ու կը ճնշուի: Աւելի լաւ վիճակում չէ Օրինաց երկիր կուսակցութիւնը:

Այն վաղուց դարձել է իշխանութեան կառքի 5-րդ անիւր եւ միայն աղաւաղում է միակուսակցական իշխանութեան դէմքը (Մառուկեանի կուսակցութեան մասին խօսակցութիւնն առայժմ չեստաձգենք):

Եթէ ընդունենք, որ վարչական մեքենան, յենուելով ուժային կառույցներին, ի վիճակի կը լինի ծածկել երկրի ողջ քաղաքական դաշտը, կուսակցութիւններին զրկելով հասարակութեան վրայ ազդեցութեան հնարաւորութիւնից, ապա կարելի է աստիճանաբար հասարակութեան մէջ ներդնել «կուսակցութիւնների ու ընտրութիւնների վնասակարութեան» մասին գաղափարը: Այլ ճանապարհ չկայ, քանի որ իշխանութիւնից քշուած կուսակցութիւնները երբեք կը հասկանան, որ բոլորի միասնական հակառակորդը վարչական մեքենան է:

Այդ ժամանակ նրանք կը գնան սեփական ջանքերը համակարգելու ճանապարհով՝ նպատակ ունենալով խափանել այդ մեքենայի քաղաքական հնարաւորութիւնները:

ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՄԱՅԻ՝ ՄՈՍԿՈՎԵԱՆ ԳԱԳԱԹՆԱԺՈՂՈՎԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Մարումակուած էջ 5-էն

չիչեցնել, որ նրանք այժմ պէտք է սովորեն երկիրը կառավարել, եւ ոչ թէ միայն իշխել, եւ նրանց պէտք է կոչ արուի, որպէսզի բաւարարեն փոփոխութիւն կատարելու հետզհետէ աճող պահանջները եւ բարեփոխումների ակնկալիքները:

4. Լեւնային Ղարաբաղի նկատմամբ կայ նոր մտայնական կարիք: Եթէ ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանը անկեղծօրէն ցանկանում են լուծել Ղարաբաղեան հակամարտութիւնը, ապա նրանք պէտք է որդեգրեն նոր մտայնում, որն է՝ Լեւնային Ղարաբաղի ճանաչումը որպէս հակամարտութեան հաւասար կողմ եւ Ղարաբաղի ժողովրդավար ընտրութիւնների արդիւնքում ընտրուած առաջնորդների լիիրաւ ներգրաւուածութիւնը խաղաղութեան բանակցութիւններում: Միայն Լեւնային Ղարաբաղի մասնակցութեամբ է, որ ԱՄՆ-ն ու Ռուսաստանը կարող են յոյսեր փայփայել, որ տարածաշրջանում գոյութիւն ունեցող վերջին «սառեցուած» հակամարտութեան հանգուցալուծմանն ուղղուած բանակցութիւններում ձեռք կը բերուի որեւէ իմաստալից առաջընթաց:

Նրանց կարող են միանալ բիզնեսմենները, ովքեր դուրս են մնացել գործող վարչակարգի դուտայնայից: Այդ ժամանակ ցանկացած միջոցառում կարող է դառնալ վտանգաւոր միջոցառում:

Ամէն դէպքում, Հայաստանում ազատ քաղաքական գործունէութեան պայմանները սահմանափակման միտում ունեն: Իշխանութեան կենտրոնացումն ու ժգնանում է: Բարձրագոյն իշխանութիւնը ձգտում է քաղաքականութիւնն իր մենաշնորհ դարձնել: Կուսակցութիւնների փոխարէն՝ քաղաքականացուած պետական կառույց: Անշուշտ, իշխանութեան ողջ յոյսը արտաքին աջակցութիւնն է: Լաւ է, միջազգային դիտորդներն այս անգամ էլ չբաշեցին: Չբաշեց նաեւ Ռուսաստանն իր ֆինանսական օգնութեամբ: Իսկական ժամանակն է ընտրութիւնները չեզոքացնելու գործընթացը սկսելու համար: Յանուն ազգի միասնական կամքի: Ոնց որ հեքիաթում:

Սակայն շատ հեքիաթներ Հայաստանում արդէն իրականութիւն են դարձել:

«ԵՒՐՈՊԱՅԻՆ ՊԵՏՔ Է ԹՈՅԼ ԵՒ ՔԱՅՔԱՅՈՒՄԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»

Մարումակուած էջ 5-էն

խահայութեան համար: Կարծում եմ, այս հանդիպումն էլ հայ եւ վրաց ժողովուրդների հետ կապ չի ունեցել: Պարզապէս իշխանութեան գլխին յայտնուած երկու մարդիկ փորձում են անձնական կապերի միջոցով կայունացնել իրենց աթոռները, Բայց այսօր Ջաւախքը դար-

ձել է Անդրկովկասի կարեւորագոյն քաղաքական գործօններից մէկը: Եթէ Հայաստանը չի տեսնում կամ ժամանակ չունի դրանով զբաղուելու, ապա մէկ ուրիշը այդ գործօնը կ'օգտագործի Հայաստանի դէմ, եւ մենք շուտով դրան ականատես կը լինենք:

ՆԵԼԼԻ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

 <p>Blue Cross of California Authorized Agent</p>	 <p>Blue Shield of California Authorized Agent</p>	<p>SERVING SINCE 1975</p> <p>BEDROS S. MARONIAN</p> <p>(818) 500-9585 BMaronian@AOL.com</p> <p>FAX 500-9308 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205</p> <p>ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱԹՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ</p>	
--	---	--	---

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՔՍԱՆՆԵՐՈՒ ՆԱՅԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ 94-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՆՈՒՐՈՒԱԾ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԻԹ ՄԸ ԵՂԱՒ ԱՐԺԵՒՈՐԵԼՈՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ Ա.Դ.Յ.Կ.-Ի ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Օրուան խորհուրդին պատշաճ հանդիսութեամբ մը, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս ՄԴՀԿ Լիբանանի Շրջանի Վարիչ Մարմինը ոգեկոչեց Հնչակեան Կուսակցութեան Քսան Կախաղաններուն յիշատակը:

Արդարեւ, Երեքշաբթի, 30 Յունիս 2009-ի երեկոցեան, խուռն բազմութիւն մը ողորդած էր ՀԿԲՄ-ի Սահակեան-Լեւոն Մկրտիչեան Գոլէճի շրջափակը: Հազարէ աւելի հաւատաւոր ընկեր-ընկերուհիներ, համակիրներ փութացած էին անմահ Փարամազի կիսանդրիին մօտ, իրենց երախտիքը արտայայտելու հայ ժողովուրդի անգուգական գաւակներէն Փարամազի ու անոր տասնինը զինակիցներուն: Հանդիսութեան ներկայ գտնուեցան պետական երեսփոխաններ ընկեր Սեպուհ Գալփաքեան, մեթր Սերժ Թուրսարգիսեան, ՄԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ ընկեր տոթ Եղիկ Ճէրէճեան, ՄԴՀԿ Լիբանանի Վարիչ Մարմինը՝ ատենապետ ընկեր տոթ Մարտիկ Ժամկոչեանի գլխաւորութեամբ, հայկական քոյր կուսակցութիւններու, կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, ՄԴՀԿ-ի եւ ՀՄՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան եւ տեղական մասնաճիւղերու ներկայացուցիչներ, Նոր Հաճնոյ Սուրբ Գէորգ եւ Ռժմէյի Սուրբ Յարութիւն եկեղեցիներու հոգեւոր հովիւներ՝ Նարեկ ՔՏՅ, Հէճինեան եւ Տէր Օշական Աւագ Քահանայ Աշըքեան:

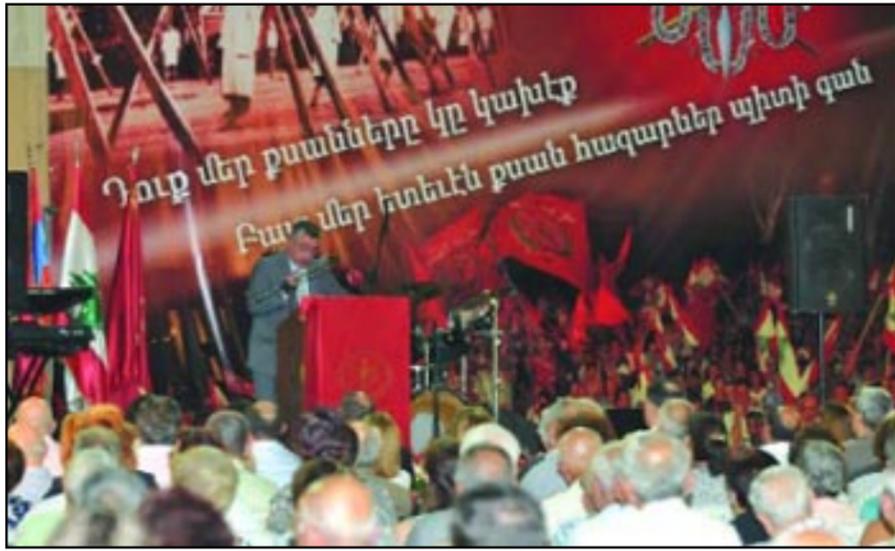
Հանդիսութեանը սկսաւ ՀՄՄ-ի փողերախումբին կողմէ Շոփէնի մահերգին կատարողութեամբ: Այդ միջոցին, լիբանանեան խորհրդարանի անդամ Հնչակեան երեսփոխաններուն եւ ՄԴՀԿ Լիբանանի Շրջանի Վարիչ Մարմինի կողմէ ծաղկեպսակներ գետեղուեցան անմահ Փարամազի կիսանդրիին առջեւ: Ծաղկեպսակներու գետեղման արարողութենէն ետք, ՀՄՄ-ի փողերախումբը յաջորդաբար նուագեց Լիբանանի, Հայաստանի եւ Մայր Կուսակցութեան քայլերգները:

Խորհրդաւոր եւ չուզիչ այս գոյգ արարողութիւններուն շարժողութիւններէն ետք բարձրացաւ գաղութի ծանօթ ասմուքող Անի Եփրեմեանը եւ ներկաները հրաւիրեց մէկ վաչրկեան յոտնկայս յարգել Հնչակեան Քսան Կախաղաններուն յիշատակը: Ընկերուհիին իր բացման խօսքը սկսաւ լիբանանահայ ծանօթ մտաւորական եւ բանաստեղծ ընկեր Պէպօ Սիմոնեանի «Արշալոյսէն Առաջ, Արշալոյսին Ի Խնդիր» քերթուածին հետեւեալ տողերով. «Խաւարը ձեռքերու, խաւարաստեղծ մութ ուժերը տապալելու համար՝ ճամբայ ելած էին անոնք արշալոյսէն առաջ, արշալոյսի ի խնդիր...»:

Ձեռքերուն անցուած շղթաներէն առաջ, մըտքի եւ հոգիի կապանքներէն ձեռքազատուելու համար՝ լեռներն էին բարձրացեր անոնք արշալոյսէն...:

Մարդկային արժանապատուութեամբ ապրելու եւ շնչելու, մարդը հողին եւ իր արդար իրաւունքներուն տէր դարձնելու մարդկայնութեամբ՝ բողոք ու շարժում, ըմբոստ կեցուածք ու ընդվզում դարձեր էին անոնք՝ արշալոյսէն...:

Հայութեան եւ Հայաստան աշ-

խարհի արշալոյսները շեփորելու եւ պատգամելու համար՝ հայութեան եւ Հայաստանի ազատագրութեան վկանները հանդիսացեր էին անոնք՝ արշալոյսէն...:

Բայց հայութեան եւ Հայաստանի աշխարհի արշալոյսը չողջունած, չտեսած արշալոյսէն շատ առաջ, արշալոյսներու ի խնդիր բարձրացան կախաղանը»:

Ապա աւելցուց. «Իւրաքանչիւր տարուան այս օրը Հնչակեան Կուսակցութեան ուխտի օրն է, լուսապսակ քսաններու համբուրելի շիրիմին: Թանկագին ընկերներ, այսօր դարձեալ ուխտի եկած ենք մեր սիրտը՝ բուրվառ, մեր հոգին՝ խուռնկ: Ուխտի եկած ենք ըսելու Ձեր քանին, որ հանգիստ ննջեցէք: Միշտ բարձր եւ անաղարտ պիտի պահենք, հայ ժողովուրդի քաղաքական եւ ընկերային անկախութեան համար ձեր բարձրացուցած դրօշը: Ուխտի եկած ենք Ձեզմով ոգեւորուելու, Ձեզմով ներշնչուելու, Ձեր լոյսով լուսաւորուելու... Համբժոյր, հազար համբոյր Ձեր հողակոյտին...»:

Շնորհալի ասմունքով, ընկերուհի Անի Եփրեմեան յաջորդաբար բեմ հրաւիրեց օրուան բանախօսները: Լիբանանահայ ծանօթ մտաւորական, բանաստեղծ, կրթական մշակ ընկեր Պէպօ Սիմոնեան նախ կատարեց Քսաններու պատմական արժեւորումը, անոնց ցուցաբերած նուիրումի ոգին եւ ընդհանրապէս հայ քաղաքական մտածողութեան արժեւորումը: Ան վերառաւ Հնչակեան ղեկավարութեան կանխատեսութիւնը, քաղաքական իրատեսութիւնը եւ թափանցումի արթնամտութիւնը:

«Պատմական ճշմարտութիւնները ուշ կամ կանուխ կը հաստատուին եւ իրենց վաւերականութեան նուիրագործումը կը ասանան: Առաջին խոստովանութիւնը Քսաններու ժամանակակից Ձաւէն Պատրիարքինն է, որ ինքնաքննադատութեամբ կը խարանէ հայկական շրջանակներու բարեմտութիւնը եւ քաղաքական տեսութիւնը, որ կեղծ ժպիտներու ետին ծածկուած դաւադիր ծրագիրները շտեպան եւ տեսնողներուն ալ չհաւատացին: Թող խօսի Ձաւէն Պատրիարքը. «Երբ 1914-ի կիսուն կարգ մը յեղափոխականներ ձեռքաւարուելու վրայ էին, հետաքրքիր եղանք իմանալու շարժառիթը: Եւ երբ վերահասու եղանք թախաբան անձին ղէմ դաւադրական փորձին, քաղաքական կուսակցութիւններէն մինչեւ օրուան ազգային վարչութիւնը, նոյնիսկ ես, քննադատե-

ցինք հնչակեանները, վասնզի ամէնքս ալ այն համոզումը գոյացուցած էինք, թէ թախաբան կը սիրէր հայերը եւ միշտ ժպտուն ղէմքով մը կ'ընդունէր զիս եւ վարչութենէն իրեն ներկայացող անձեր: «Այդ ժպիտը կեղծ է, մի խաբուիք» խօսեր էին այդ Քսանները: Եւ ժամանակը փաստեց թէ անոնք որ կախուեր էին հուսկ ապա, մեր բոլորէն, ամէնէն ճիշդ էին ըմբռներ: Թախաբան ժպտուն ղէմքին տակ թոյնը կը ծածկուէր, մաղձը կը սքողուէր: Այդ մաղձն ու թոյնը թախաբան իթթիհատականներու պարագլուխը, հայ ժողովուրդի գաւակներուն վրայ թափեց Յեղասպանութեան ծրագրի գործադրութեամբ»:

Ուրիշ վկայութիւն մը, որ պատմաբան ճոն Կիրակոսեանինն է,

ՔՍԱՆ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐՈՒ 94-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԸ ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

Երկուշաբթի, Յունիս 15ին ՄԴՀԿ-ի Ուրուկուայի Վարիչ Մարմնի կազմակերպութեամբ Հնչակեան Ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ հանդիսութիւն՝ Մեծն Փարամազի եւ իր 19 ընկերներու նահատակութեան 94 տարելիցի առիթով:

Ուրուկուայի եւ Հայաստանի քայլերգներէն ետք բացման խօսքով հանդէս եկան հայերէնով եւ սպաներէնով վարիչ մարմնի անդամներ Ընկերուհիներ Անի Կարապետեանը եւ Նոտարուհի Մարիանա Գարամանուկեանը բացատրելով օրուայ խորհուրդին ու փոխանցելով տեղեկութիւններ կուսակցութեան Լիբանանի մէջ տարած յղթանակի ու Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող մտահոգիչ գործընթացներու կապակցութեամբ:

Ապա՝ պատմական փայլուն գեկոյցով հանդէս եկաւ օրուայ գլխաւոր բանախօսը Տոթթ. Գարլոս Գեղցոեան, որ օգտագործելով համակարգչային այժմէական սարքաւորումներ գրաւեց ներկաներու ուշադրութիւնը: Աւարտելով իր խօսքը յարգելի բանախօսը ըսաւ որ Հնչակեան Քսանները կը մարմնաւորեն ազգի մը մեծութիւնը եւ անոնք իրենց կեանքով երաշխաւորեցին հայութեան յաւերժութիւնը:

Գեղարուեստական բաժինը իրականացաւ երկու նախաձեռնութիւններով: Ցուցադրուեցան ազգային եւ յեղափոխական տարբեր տեսանիւթեր ու նաեւ ակումբի մուտքի մէջ բացուեցաւ լուսա-

Ուրիշ վկայութիւն մը, որ պատմաբան ճոն Կիրակոսեանինն է, կը կատարէ հայ քաղաքական միտքի զարթոնքին արժեւորումը. «Որ նրանք արտայայտում էին այն ժամանակուայ թուրքիայի հասարակական կեանքի եւ քաղաքական միտքի զարգացման ամենաբարձր աստիճանը»:

Հայ քաղաքական միտքի զարգացման ամենաբարձր աստիճանը մարմնացնող Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութիւնն էր, որ մերկացուց Օսմանեան 1908-ի Սահմանադրութեան ամբողջական կեղծիքը եւ անով խոստացուած բարեփոխումներու անգործարեւոյթութիւնը: Չուշացաւ կատարուած կանխատեսումներու իրաւացիութիւնը, Սահմանադրութեան եւ իթթիհատի հետ գործակցութեան յոյսեր կապած որոշ շրջանակներու յուսախաբութիւնը, բայց ո՛չ զգաստութիւնը, երբ տարի մը շանցած 1909-ին տեղի ունեցաւ Ատանայի ջարդը, որուն 100- ամեակը ոգեկոչելու կոչուած է հայութիւնը Հայաստանի թէ Սփիւռքի մէջ»:

Բանախօս ընկերը արժեւորեց Քսաններու կանխատեսութեան ոգին, որ դժբախտաբար չզնահատուեցաւ իր օրին, եւ հայ ժողովուրդը սուղ վճարեց Քսաններու հեռատեսութիւնը արհամարհելու գինը. «Հայաստանի տեսիլքը իրենց աչքերուն եւ հաւատքը իրենց հոգիներուն՝ Քսանները բարձրացան կախաղան, կախաղանի բարձուն-

Բանախօսը Տոթթ. Գարլոս Գեղցոեան

նկարիչ Մաուրիս Քոթեանի ցուցահանդէսը, որ կ'ընդգրկէր հայոց ցեղասպանութեան հարցով Ուրուկուահայութեան պայքարի նկարները:

Հանդիսութեան աւարտին հնչեց Մայր Կուսակցութեան քայլերգը՝ Հեռաւոր Երկիրը ու Վարիչ Մարմնի Ատենապետը Ընկ. Տոթթ Մարսէլ Քեօշքերեան շնորհակալութիւն յայտնեց քոյր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն, հոգեւորականներուն եւ բոլոր ներկաներուն, որոնք անգամ մը եւս լեցուցին սրահը:

ՏԻՖԿՕ ԳԱՐԱՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՊԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍԷՋ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՅՈՎՆԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՊԱՏԱՐԱԳԸ ՆՈՐԹ ՀՈԼԻՎՈՒՏԻ ՆՈՐԱՅԱՍՏԱՏ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍԷՋ

Կիրակի, Յունիսի 5-ը՝ պատմական օր մը եղաւ Նորթ Հոլիվուտի հայութեան եւ մասնաւորաբար նորահաստատ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ համար: Արդարեւ, շրջանի հայութեան հոգեւոր կարիքներու առժամեայ ժամադրաւաչրը դարձած էր տեղույն Լուտերական եկեղեցին:

Որոշուած ժամանակէն առաջ, հաւատացեալներն սկսած էին փութալ եկեղեցի: Օրուան պատարագիչն էր Արեւմտեան Թեմի առաջնորդ՝ Գերշ. Ս. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, աւընթերակայութեամբ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ՝ Արժ. Ս. Նարեկ Աւ. Քհնյ. Մատարեանի: Ս. Պատարագին ներկայ էր նաեւ թեմական Խորհուրդի ատենապետ Իրաւաբան Յովսէփ Կանիմեան:

Այս առթիւ խօսք առնելով Տէր Նարեկ Աւ. քահանայն հակիրճ պատմական ըրաւ թէ ինչպէս 49 տարիներ առաջ Արեւելեան Լոս Անճելոսի մէջ հիմնուած էր Ս. Սարգիս եկեղեցին: Ապա վերջին քսան տարիներուն հայ բնակիչները շրջանէն այլ բնակավայրեր փոխադրուելով եկեղեցին եւս կա-

րիքն ունեցաւ տեղափոխուելու: Այնուհետեւ Տէր Հայրը կոչ ուղղեց անդամագրուելու եկեղեցիին եւ անոր ենթակայ կառուցներուն, զօրաւոր հիմերու վրայ դնելու այս աղօթքի տունը:

Իր քարոզին մէջ Գերշ. Ս. Յովնան Սրբազան ողջունեց Իսթ Լոս Անճելոսէն Նոր Հոլիվուտի այս աշխարհագրական նոր տարածքը հաստատուած Ս. Սարգիս եկեղեցին: Ան շեշտեց կարեւորութիւնը համայնքէն ներս եկեղեցւոյ ներկայութեան, որ նաեւ գալիք սերունդներուն համար պիտի հանդիսանայ հայօրէն ապրելու խթան մը: Սրբազանը մաղթեց որ այս տարածքին վրայ լաւապէս կազմակերպուի մեր ժողովուրդի հաւատքի կեանքը: «Ծխական Խորհուրդի, Տիկնանց Օժանդակ Միութեան եւ յարակից կառուցներու աջակցութեամբ ապրող ներկայութիւն մը պիտի ըլլայ այս եկեղեցին» յարեց Սրբազանը եւ ուժ, եւանդ ու կորով մաղթեց եկեղեցւոյ հովիւին՝ Ս. Նարեկ Աւ. քահանային, Ծխական Խորհուրդին, միաժամանակ յոյս յայտնեց

Շար.ք էջ 19

ԳԻՆԵՉՕՆ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ «ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՊԵՅՐՈՒԹԷՆ Ա.» ՅԱՏՈՐԻՆ

Հինգշաբթի, Յունիսի 25ին, 2009, երեկոյեան ժամը 7:30ին, Կլենտէյլի Հանրային Գրադարանին մէջ տեղի ունեցաւ Արմէն Յարութիւնեանի «Նամակներ Պէյրուէն Ա.» հատորի գինեձօնը: Սոյն միջոցառումը միաժամանակ մեծարանքի հանդիսութիւն մըն էր ի պատիւ Արմէն եւ Միմի Յարութիւնեաններու: Բացման խօսքով ներկաները ողջունեց Միութեան ատենապետ Աւետիս Տէմիրճեան: Հայ Այնթապցիներու Մշակութային Միութեան, Թէքէեան Մշակութային Միութեան, Ամերիկայի Հայ Գրողներու Միութեան եւ Հայկալի Կրթասիրաց Վարժարանի Շրջանաւարտից Միութեան կողմէ կազմակերպուած սոյն ձեռնարկի հանդիսավարութիւնը ձեռնասօրէն կատարեց Թագուհի Արզումանեան: Ան շեշտեց ազգապահպան կարեւորութիւնը սփիւռքահայ գաղութներու մէջ:

Խօսելով Արմէն Յարութիւնեանի «Նամակներ Պէյրուէն Ա.» հատորին մասին, օրուան գեկուցաբերը՝ Վաչէ Սէմէրճեան յայտնեց թէ հայ գրականութեան մէջ նոր սեւ մը մշակած է հեղինակը որ է նամակագրութիւնը: Այնուհետեւ գնահատեց շուրջ 100 նամակներէ

բաղկացած այս շարքի առաջին հատորը, որուն մէջ շօշափուած նիւթը՝ մեր աօրեան է:

Երուանդ Պապայեան ելոյթ ունենալով անդրադարձաւ Արմէն եւ Միմի Յարութիւնեաններու բարեգործութիւններուն մասին: Առանձնապէս շեշտեց որ օրուան մեծարեալը 34 հատորներու մեկենասութիւնն ստանձնած է եւ արժանացած Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ շքանշանին:

Այնուհետեւ Յ. Յարութիւնեանին յանձնուեցաւ պատուոյ գիր մը, ձեռամբ Նուպար Նազարեանի:

Միջոցառման ընթացքին հեղինակի «Նամակներ Պէյրուէն Ա.» հատորէն ընթերցումներ կատարեցին Բարսեղ Գարթաբեան եւ Գէորգ Քէօզկէրեան: Իսկ Պարոյր Սեւակի քերթուածներէն ասմունքեց Թագուհի Արզումանեան:

Երեկոյթի վերջաւորութեան Արմէն Յարութիւնեան իւրապատուկ հիւմորով մը համեմեց իր շնորհակալական խօսքը, որ ուղղուած էր հանդիսութիւնը կազմակերպողներուն եւ յայտագրին մաս կազմողներուն: Ապա հոյլ մը մտաւորականներու մասնակցութեամբ տեղի ունեցաւ գինեձօնը, որն աւարտեցաւ հիւրասիրութեամբ:

ՍԱՍՈՒԷԼ ԻԼԱՆՃԵԱՆ ՊԱՐԳԵԻԱՏՐՈՒԵՑԱԻ Ս. ՍԱՅԱԿ-Ս. ՄԵՍՐՈՊ ՇՔԱՆՇԱՆՈԿ

Շաբաթ, 27 Յունիսի, 2009, երեկոյեան ժամը 7:30ին, ընտրանի հասարակութիւն մը փութացած էր Փաստինայի Հ.Բ.Լ.Մ.ի Ալեք Մանուկեան Կեդրոնի Մշակութային Համալիրի հանդիսասրահը, ներկայ գտնուելու Սամուէլ Իլանճեանի նուիրուած յրեւիսական հանդիսութեան:

Հ.Բ.Լ. Միութեան «Արտաւազը» թատերախումբը գեղեցիկ գաղափար մը յղացած էր իր վաստակաշատ եւ երիցագոյն ամբամներէն՝ Սամուէլ Իլանճեանի նուիրուած մեծարանքի երեկոյ մը կազմակերպելով: Արդարեւ, յրեւեարը՝ վաթսուհիւն տարիներու պատկառելի վաստակ մը ունէր իր մշակութային, թատերական եւ ազգային-հասարակական բեղուն գործունէութեամբ:

Հ.Բ.Լ. Միութեան Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջանակային Յանձնաժողովի հովանաւորութիւնը վաչելոյ սոյն միջոցառումին բացման խօսքը կատարեց «Արտաւազը» թատերախումբի ատենապետ Արա Պապայեան: Ապա օրուան յայտագիրը ձեռնհասօրէն վարեց բեմադրիչ Գրիգոր Սաթամեան:

Երեկոյի գլխաւոր բանախօս՝ Տօքթ. Գէորգ Քէշիշեան իր համապարփակ ելոյթին մէջ բարձր գնահատեց յրեւեար Սամուէլ Իլանճեանի նախաձեռնութիւններն ու մշակութային հսկայ իրագործումները: Առանձնաբար շեշտեց Պապայեանի ֆեսթիվալն ու վերջին տարիներուն բեմադրուած Տիգրան Չուխաճեանի երեք հոյակապ օփերաները՝ «Չուարթ»ը, «Լէպլէպիճի Հօր Հօր Աղա»ն եւ «Չէմիրէ»ն: Այս վերջիններուն մէջ օրինակելի գործակիցներ ունեցաւ Գրիգոր Սաթամեանն ու Վաչէ Պարտուսեանը:

Տեղի ունեցաւ սահիկներու ցուցադրութիւն, որոնք պերճախօս վկաններն էին յրեւեարի աւելի քան վեց տասնամեակներուն նուիրուածութեան եւ ազգանուէր ծառայութեան արգասիքին:

Ողջոյնի խօսքերով հանդէս

Շար.ք էջ 19

Advertisement for Dr. Missak Ekmekdjian and Dr. Anahid Ekmekdjian, Chiropractors. Includes address (533 W. Glenc Oaks Blvd., Glendale, CA 91202), phone number ((818) 240-0065), and a photo of a human spine.

Massis Weekly

Volume 29, No. 25

Saturday, JULY 11, 2009

Sarkisian Signals Frustration With Turkey

After months of upbeat statements, President Serzh Sarkisian signaled on Monday his frustration with Turkey's failure so far to unconditionally normalize relations with Armenia despite concessions made by him.

"We want to eliminate closed borders remaining in Europe and to build normal relationships without preconditions," he said, commenting on Turkish-Armenian relations after talks with the visiting President Demetris Christofias of Cyprus. "But in that endeavor, we do not intend to allow [anyone] to use the negotiating process for misleading the international community."

"Unfortunately, in our case, failure to honor mutual agreements leads to greater distrust and a deeper gap and requires much greater efforts in the future," said Sarkisian. He did not go into further details.

Opposition leaders and other critics believe that Turkey has successfully exploited the process to thwart U.S. recognition of the Armenian geno-

cide without having to reopen its border with Armenia.

"Serzh Sarkisian is the first official to react to [Turkish leaders'] tough statements," Vladimir Karapetian, a senior member of the opposition Armenian National Congress (HAK), told RFE/RL. "I think this is an adequate reaction and approach, which in turn means that not only there is no progress in bilateral [Turkish-Armenian] relations but that they have actually regressed."

Stepan Safarian, a parliament deputy from the opposition Zharangutyun (Heritage) party, agreed that Sarkisian's remarks were long overdue. "Better late than never," he said. "I think facts have finally come to prove that balance in the process has been breached to the detriment of Armenia."

The Armenian president has been under fire from his political opponents over a lack of tangible results in

Continued on page 3

President Obama Discuss Armenia Talks With Turkish President Gul

WASHINGTON, DC -- President Obama spoke with Turkish President Gul on Sunday. President Gul thanked President Obama for his Cairo speech on America's relationship with Muslim communities around the world. The two Presidents also discussed the situation in the Caucasus.

The White House said that during a telephone conversation President Gul updated President Obama on the status of Turkish-Armenian relations. They also discussed the Minsk Group's ongoing efforts to address Nagorno-Karabakh conflict.

Both Presidents emphasized that U.S./Turkish relations are strong and that the two countries will continue to partner together to address common challenges to security and prosperity around the world.

Prime Minister Sarkisian:

Armenian Economy Will Contract by 20 Percent

YEREVAN -- The Armenian economy could contract by as much as 20 percent this year, Prime Minister Tigran Sarkisian said on Tuesday in what appeared to be a further downward revision of his government's earlier macroeconomic forecasts.

"From now on, we need to consider at least three scenarios of developments," he said during an international economic forum in Yerevan. "One is that we will have a [GDP] decline of 9.5 percent; the second one is that it will make up 16 percent; and the third one is that we will have a 20 percent decline."

According to official statistics, Armenia's GDP shrunk by 15.7 percent year on year in the first five months of this year amid a deepening fallout from the global economic recession. Armenian officials have said in recent weeks that the dramatic decline will ease in the second half because of hundreds of millions of dollars in anti-crisis loans provided by foreign lending institutions and gov-

ernments. Sarkisian said at a cabinet meeting last week that a \$500 million Russian loan alone would help to improve the country's macroeconomic performance already in the third quarter of 2009.

The prime minister made clear on Tuesday, however, that such an improvement should not be anticipated before the fourth quarter. He argued that the Armenian economy still expanded at a double-digit rate in the third quarter of last year, just before it was hit by the global downturn.

One of the consequences of the recession has been a serious shortfall in tax revenues that has put the execution of the government's record-high budget for 2009 at risk. Sarkisian stated that the government is "not inclined" to cut projected spending and will use about \$360 million of the attracted external loans for financing the increased budget deficit. As a result, he said, the deficit could exceed a maximum level of 7.5 percent of GDP set by law.

Ilham Aliev: Armenian Forces Will Start Withdrawing from Territories Adjacent to Karabakh

BAKU -- In an interview with Russian state television aired over the weekend Azerbaijani President Ilham Aliev has talked about some details of the Nagorno Karabakh conflict. Aliev said that the final status of Nagorno-Karabakh is "not on the agenda" of the ongoing Armenian-Azerbaijani peace talks which international mediators hope will yield a breakthrough soon. He also divulged other purported details of the "basic principles" of a peaceful settlement sought by the United States, Russia and France.

According to Aliev a consent has been essentially reached to begin the withdrawal of Armenian forces from the territories in proper Azerbaijan, and international safeguard must be provided to the citizens living in Nagorno Karabakh now, and to those who are Azerbaijani by origin and will return to Nagorno Karabakh.

"We believe that the political safeguards in this case are much greater than any military or any peacekeeping guarantee. The point is that we under-

stand the concerns of those living in Nagorno-Karabakh that after the return of all seven occupied regions of Azerbaijan, Nagorno-Karabakh will again be cut off geographically from Armenia because Nagorno Karabakh never has had link with Armenia."

"As regards the question of Nagorno-Karabakh's status, a mechanism for a provisional status could be agreed in the first stage [of the peace process.] while the issue of the final status will be solved only when the parties agree on that," he said. "This could happen in one year, in ten years, in 100 years, or this could never happen. Time will tell."

Aliev also said that the implementation of the proposed peace agreement would start from the liberation of five of the seven districts in Azerbaijan proper that were partly or fully occupied by Karabakh Armenian forces during the 1991-1994. The two other districts, Kelbajar and Lachin, would be placed back under Azerbaijani rule five years later, he said.

Thousands Cheer Freed Political Prisoners

Former political prisoners waving to their supporters

YEREVAN -- Thousands of people rallied in Yerevan last Thursday to greet senior opposition figures that have been released from jail in a general amnesty declared by the Armenian authorities last month.

Former Foreign Minister Aleksandr Arzumanyan, former Deputy Prosecutor-General Gagik Jahangirian and more than a dozen other oppositionists received a hero's welcome as they walked onto a hillside square in the city center and addressed the enthusiastic crowd that gathered there.

Opposition leader Levon Ter-Petrosian described their release as a "great victory" for his Armenian National Congress (HAK) and a "defeat" for the authorities. Ter-Petrosian again made a case for a prolonged opposition

struggle for leadership change in the country, as opposed to a repeat of non-stop street protests that followed the February 2008 presidential election.

"It is thanks to your struggle and European structures that the authorities have set us free," parliament deputy Miasnik Malkhasian said, summing up the main message of speeches delivered by the freed oppositionists. Malkhasian, who was accused of organizing last year's post-election violence in the capital along with several other Ter-Petrosian loyalists, said they will now be "even more resolute" in challenging the government.

"We have regained freedom not

Continued on page 3

U.S. Official Calls For Release Of More Armenian Oppositionists

YEREVAN -- A top U.S. official called on Wednesday for the release of the Armenian opposition members and supporters remaining in prison after a general amnesty declared by the authorities last month.

The nearly two dozen oppositionists, who were arrested following the February 2008 presidential election, are not eligible for immediate release because they were sentenced to more than five years in prison. About 30 other supporters of opposition leader Levon Ter-Petrosian received shorter sentences and were therefore set free late last month.

"Something good happened," U.S. Deputy Assistant Secretary of State Matthew Bryza told RFE/RL, commenting on the amnesty. "There were these releases that we've asked for quite some time. It's positive."

"We welcome that and at the same time we hope there will be more," he said. "We hope they will all be released."

Bryza and other U.S. officials have repeatedly expressed concern about the fate of Ter-Petrosian loyalists that they believe were jailed for exercising their political rights in the wake of the disputed ballot. The Armenian government's harsh post-election crackdown on the opposition led Washington to freeze about one third of \$235.6 in additional economic as-

U.S. Deputy Assistant Secretary of State Matthew Bryza

sistance to Armenia.

The U.S. Millennium Challenge Corporation (MCC) cancelled the \$67 million segment of the aid package, which was set aside for rural road rehabilitation, altogether last month. Bryza linked the move with the May 31 municipal elections in Yerevan which he said marked "no step forward" in Armenia's transition to democracy.

The diplomat expressed hope that the amnesty will lead to a "re-energizing of democratic reforms" in the country. "As a partner and friend of Armenia, we are willing to work with the government of Armenia, as these other reforms go forward, to find additional money," he said. "Maybe not in the Millennium Challenge Corporation but elsewhere so that these people in rural areas, who are suffering sometimes from poverty, have an easier life."

Opposition Activist Arrested After Clash With Police

An opposition activist briefly hospitalized after handing out leaflets in Yerevan last week was arrested on Sunday and faces up five years in prison for allegedly assaulting a police officer.

Tigran Arakelian, 28, and other young activists were confronted by a group of plainclothes police officers in the city center on Wednesday while publicizing a rally held by the Armenian National Congress (HAK) the next day. Arakelian and two teenage HAK supporters were injured in the incident and required hospitalization. They say they were punched, kicked and even pistol-whipped for informing Yerevan residents about the rally.

Arakelian was taken into custody after being summoned to the police headquarters of Yerevan's Kentron district and brought face to face with one of those policemen. Givi Hovannisian, Arakelian's lawyer present at the cross-examination, told RFE/RL on Monday that the officer, Erik Poghosian, claimed to have been beaten by his client. Hovannisian described the claim as "obviously false."

Poghosian is one of several low-ranking police officers who have testified against many of the opposition members arrested following last year's post-election unrest in Yerevan. Armenian courts convicted virtually all of those oppositionists of resisting and assaulting "representatives of the state authority" solely on the basis of police testimony, a practice condemned by the Council of Europe and other human rights organizations.

The HAK, meanwhile, condemned Arakelian's arrest and again insisted that the violent incident was orchestrated by the police. Levon Zurabian, a senior HAK representative, singled out Ashot Karapetian, the Kentron police chief, for blame.

"On July 1, Karapetian personally went to the hospital and threatened, in my presence, to 'make you pay dearly for this' and throw the boys into prison," Zurabian told RFE/RL. "He personally organized, provoked and carried out that crime."

Similar incidents were also reported ahead of other rallies held by the HAK in recent months.

Sarkisian Signals Frustration With Turkey

Continued from page 1

Armenia's unprecedented rapprochement with Turkey that began shortly after he took office in April 2008. He faced particularly strong criticism at home and in the worldwide Armenian Diaspora in late April after Ankara and Yerevan announced a still unpublicized "roadmap" to normalizing bilateral ties.

Sarkisian's harshest critics have accused him of willingly sacrificing U.S. recognition of the Armenian genocide without securing the lifting of the 16-year Turkish blockade of Armenia. They have also condemned his apparent acceptance of a Turkish proposal to form a commission of historians that would look into the 1915 mass killings and deportations of Armenians in the Ottoman Empire.

Cyprus President Christofias Says Turkey Should Recognize Armenian Genocide

YEREVAN -- President of the Republic of Cyprus Demetris Christofias has reiterated that the recognition of the Armenian genocide by Turkey would have a liberating effect on Turkey itself and would show that the country is on a course of modernization.

He added that the Republic of Cyprus will continue to support the people of Armenia and the country's government in efforts for the recognition of the genocide.

President Christofias was speaking in Yerevan at the memorial for the victims of the genocide, where he laid a wreath. He also placed two white carnations at the inextinguishable flame and observed a minute of silence, and then planted a tree at the museum of the monument in memory of the victims.

Speaking after the ceremony, President Christofias said it was unacceptable that Turkey, which is aspiring to become an EU member and wishes to

President Christofias at the memorial for the victims of the genocide

create a modern state, continues to refuse to recognize the genocide.

He noted that Cyprus is continuing its own struggle to reunite the island, which has been divided since the 1974 Turkish invasion, and wishes to cultivate good neighborly relations with Turkey, which should modernize its home and foreign policy in order to join the EU.

President Christofias also signed the book of condolences at the memorial, in which he wrote that the condemnation of the Armenian genocide was a duty of the modern world in its whole.

Azeri Delegation Makes Rare Trip To Karabakh

An Azerbaijani delegation led by a prominent diplomat and public figure paid a rare visit to Nagorno-Karabakh and Armenia on Friday as part of a Russian-backed initiative to rebuild bridges between the two estranged peoples.

"We are here to create relations between people," Polad Bulbuloglu, Azerbaijan's ambassador to Russia, said after arriving in Stepanakert along with several Azerbaijani intellectuals, two of them parliament deputies.

The delegation crossed into Karabakh from a northern section of the heavily fortified Armenian-Azerbaijani line of contact. Troops deployed there temporarily cleared the area of landmines to ensure the group's safe passage.

The Azerbaijanis were accompanied by Mikhail Shvydkoy, a former

Russian culture minister who acted on behalf of President Dmitry Medvedev. They were joined in Karabakh by Armen Smbatian, the Armenian ambassador in Moscow. Bulbuloglu and Smbatian already organized a similar trip two years ago.

"Unlike our first trip, we have had pretty heated debates here this time around," Bulbuloglu told journalists after he and his companions met with Nagorno-Karabakh President Bako Sahakian, members of the Karabakh parliament and local intellectuals. He did not go into details.

Bulbuloglu, who had previously served Azerbaijan's culture minister, said the initiative is aimed at strengthening trust between Armenians and Azerbaijanis and thereby facilitating a peaceful settlement of the Karabakh dispute.

Thousands Cheer Freed Political Prisoners

Continued from page 1

because of the generosity and humanity of a regime that usurped power and stole the people's vote but because of unprecedented pressure put by you, the popular movement, and efforts of international structures," Jahangirian said.

He said the release of about two dozen political prisoners remaining in prison will now be his "number one objective." "We promise that we will have no rest and get no sleep as long as there is a single political prisoner left in Armenia," added Jahangirian, who was sacked and arrested after publicly voicing support for Ter-Petrosian in the wake of the 2008 election.

Ter-Petrosian too demanded the liberation of the remaining political prisoners and said "nothing has changed in relations between the authorities and the public" as a result of the amnesty.

"On the contrary, the continuing imprisonment of some political prisoners ... has further deepened the already huge abyss between them," he said.

Ter-Petrosian went on to launch fresh verbal attacks on President Serzh Sarkisian, branding the latter a "dictator" who will readily sell out to Armenia's arch-foes. "One gets the impression that he is ready, even at the expense of humiliation and sacrifice of national interests, to make peace with the Turks and the Azerbaijanis but not with his own people," he charged.

Ter-Petrosian said on Thursday that the HAK will likely stage another demonstration soon because of what he described as "very serious developments" expected in the Nagorno-Karabakh peace process. He did not specify whether the opposition alliance will seek to scuttle an Armenian-Azerbaijani peace accord sought by the U.S., Russian and French mediators.

US President Obama's Moscow Summit

By Richard Giragosian

US President Barack Obama and Russian President Dmitry Medvedev concluded an important new arms control agreement that will reduce the two countries' nuclear arsenals by as much as one-third, as part of an update to the 1991 Strategic Arms Reduction treaty (START). In addition, the two leaders also signed agreements on resuming military-to-military cooperation, restoring efforts to combat nuclear proliferation and regarding Russian permission for US military forces to transit Russian territory and airspace to conduct operations in Afghanistan.

Although the Moscow summit resulted in an important new improvement in US-Russian relations, the two leaders need to be reminded of several further imperatives. More specifically, the US and Russian leaders need to devote greater attention to the need for cooperation in

forging security and stability in the South Caucasus. Within this context, there are five essential points for their consideration:

Arms Control for the South Caucasus:

There has been a dangerous "arms race" underway in the South Caucasus for the past several years, as Azerbaijan has steadily increased defense spending. Most notably, Azerbaijan has increased its defense budget from \$175 million in 2004 to almost \$2.5 billion for 2009. Even more troubling is the aggressive and militant rhetoric by Azerbaijani officials, threatening to launch a new war against Armenia and Nagorno Karabagh. In order to counter this Azerbaijani threat to regional security and stability, there is a need for a new "arms control" agreement for the South Caucasus, with the US and Russia cooperating to prevent and persuade Azerbaijan from acting on its threats of war;

Russia Needs to Recognize Armenia's Strategic Value:

Russia needs to recognize the fact that Armenia is the only reliable ally for Moscow in the region and needs to treat Armenia with respect. Moreover, Russian policy toward Armenia should no longer treat Armenia as a "vassal" state, rather than as a strategic ally, and it must not prevent Armenia from exercising its own sovereignty and independence, including deepening ties with the European Union (EU) and NATO, if it so desires;

There Are No Shortcuts to Democracy:

Both the United States and Russia seek stability in the South Caucasus. But neither country has demanded enough from the Armenian authorities. Both Moscow and Washington need to send a strong message to Yerevan calling on the Armenian government to sincerely and seriously resolve the country's ongoing political crisis by inviting a new international inquiry into the tragic events of March 2008, which left at least ten people dead and wounded many more, and take steps to overcome the polarization of Armenian society. The Armenian authorities must also be reminded that they must now learn to govern – and not just rule — the country and must be called upon to satisfy mounting demands for change and expectations of reform;

The Need for a New Approach Toward Nagorno Karabagh:

If the US and Russia sincerely seek

to resolve the Nagorno Karabagh conflict, they must adopt a new approach that includes recognizing Nagorno Karabagh as an equal party to the conflict and engaging the democratically-elected leaders of Karabagh as full participants in the peace talks. Only with the participation of Nagorno Karabagh can the US and Russia hope to achieve any meaningful progress in mediating the last "frozen" conflict in the region;

Time to Pressure Turkey:

Although there is a real opportunity for a significant improvement in Turkish-Armenian relations, both Washington and Moscow should recognize that the burden for such a breakthrough now rests solely with Turkey and reaffirm the reality that the issue has no direct link to the Karabagh conflict. It is also clear that Turkey needs to take the next step by opening its closed border with Armenia and establishing diplomatic relations and must, like Armenia, impose no preconditions for such a move. Lastly, the US and Russia must not mistakenly praise Turkey for opening the border and extending diplomatic relations with Armenia; such a move is not a concession to Armenia but is merely the basic behavior of civilized countries and the minimum expectation of normal relations between neighbors.

Richard Giragosian is
Director of Armenian Center
for National and International
Studies (ACNIS)

In Defense of a Hero of Armenia: Step Back Before Stepping Up to Crucify Postanjan

Editorial
Armenianow.com

Frankly stated: Armenia National Assembly Deputy Zaruhi Postanjan's got balls.

She represents the sort of fresh, youthful leadership that Armenia needs more of. Instead she has become a target for short-sighted "patriots" who still imagine that Armenia is the powerhouse of their distant ancestors' day, rather than the poorhouse it is in contemporary regional and international debate.

While on diplomatic duty at the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) last weekend, Postanjan introduced a document calling on the CE to re-think its position on the cleanup of the post-03/01/08 mess that has hung over Armenia like summertime pollution in the capital.

In getting her proposal to the floor (where it was defeated), Postanjan secured the signatures of the Azeri and the Turkish delegation in support of her resolution that, among other things, called for the release of ALL "political prisoners" held in connection with 03/01.

Since returning from Strasbourg, the first-term MP and representative of the opposition Heritage Party, has been called a traitor, has been chastised by colleagues for her "lack of experience" and, we suspect, has likely been mocked by chauvinists as an example of what happens when you "send a woman to do a man's job". (A local rag referred to her as "a political whore".)

What a sorry reflection the controversy has been on the political community and the general public of Armenia, whose out-lash toward Postanjan has only enforced perceptions of Armenia as an insecure tribal-oriented sufferer of victimization syndrome.

Criticism of Postanjan (including comments by readers of ArmeniaNow) has insinuated or stated bluntly that, by engaging the support of a Turk and an Azeri the deputy betrayed Armenian blood spilled in Karabakh. Blinded by tri-color, such misplaced nationalism dismisses the considerable fact that Karabakh war veterans would have been among those released, had Postanjan's draft been realized. A Turk, and an Azeri voted in favor of releasing wrongly-held Armenian "warriors" (though we suspect they did not consider what their support implied). What other representative of this Armenia has achieved such a coup?

The deputy should have come home to praise rather than castigation. Regrettably, however, her nay saying counterparts in Parliament have forgotten what it is like (if they ever knew) to perform their duties for reasons other than self interests or political preservation. Instead, they pander

to the sort of myopic hysteria that Postanjan's performance has elicited.

For sake of relevance, let us consider what else happened in Armenian diplomacy during this time frame . . .

President Serzh Sarkisian awarded Georgian President Mikhail Saakashvili the Order of Honor, the highest honor a non-Armenian can receive.

The honored Saakashvili dictates anti-Armenian policy over 100,000 Armenians who are subjected to ethnic discrimination in the Georgian region of Javakhk. The same Saakashvili has favored Azerbaijan in regional matters, largely due to his enmity toward Russia.

Has anybody called Sargsyan a traitor for cozying up to the Georgian? Like Postanjan, Sargsyan's in his first term, too. Might such an arguable misstep be seen as "inexperience"?

Let us agree that, at 37, Postanjan is young for state duty. For sake of argument let's stipulate that she made a youthful mistake. Like, perhaps, the mistake the faculty of Yerevan State University made when it bestowed upon Saakashvili a Gold Medal and Honorary Doctorate during his visit? Need we mention that President Sargsyan serves as president of the Board of Trustees at YSU?

Also this week . . .

Russian President Dmitry Medvedev visited Baku, where he implied that he supports a course of action regarding settling the Karabakh Problem that assures "territorial integrity". In other words: Let the Armenians give back whatever they won, then things will be fine.

Serzh Sargsyan has sucked up to Moscow like a Hoover to a dustball. Does that make him a "traitor"? No, it makes him a cagey politician who understands who holds the power when neither he nor his nation does.

Why should Zaruhi Postanjan be judged any differently?

On grounds of political principle, Postanjan was right because IN PRINCIPLE it is wrong to hold political prisoners, and getting Turkish and Azeri politicians to support that point means they'd also have to support that point at home. Democrats uphold human rights; demagogues don't.

www.massisweekly.com
Updated every Friday

Glendale Unified School District Host a Three-day Genocide Workshop

GLENDALÉ -- The Glendale Unified School District hosted a three-day Genocide workshop for teachers from Glendale, La Crescenta, Los Angeles, Santa Monica and neighboring school districts.

Glendale Unified School District has partnered with "Facing History and Ourselves" over the past decade to bring meaningful professional development to teachers. "Facing History and Ourselves" is an organization that delivers classroom strategies, resources and lessons that inspire young people to take responsibility for their world. "Glendale Unified firmly supports genocide education as not only a curricular imperative, but a moral one." Dr. Katherine Fundukian Thorosian, Assistant Superintendent.

The most recent seminar offered through this partnership, Crimes Against Humanity and Civilization: The Genocide of the Armenians, was designed to help educators engage in this history and to encourage critical thinking about the role of individuals, groups, and nations in an increasingly interdependent world. While focusing on the events of the Armenian Genocide during World War I, seminar participants also considered its legacy including questions of denial and the struggle for the recognition of genocide as a "crime against humanity." G.U.S.D. Board member, Greg Krikorian, in one of the morning sessions recalled his own family's experience and noted that it was, unfortunately, not unique in the depth of its tragedy. Also present for that morning session were Superintendent Dr. Michael Escalante and Assistant Superintendent Dr. Katherine Fundukian Thorosian.

"I'm extremely encourage by the support from our district! For the past decade our district has continuously lead the way in providing professional development for our and

Dr. Richard Hovannisian, U.C.L.A. Professor of Armenian & Near Eastern History along with Greg Krikorian, Vice President, Glendale Board of Education

neighboring teachers" Greg Krikorian Vice President, Board of Education.

The highlight of the three-day seminar was U.C.L.A. Professor of Armenian and Near Eastern History, Dr. Richard Hovannisian, who spent the morning with participants. Dr. Hovannisian framed his discussion on a recent trip he took to Turkey and how it made him recognize how "successful genocide can be." He noted that the depth of annihilation and degree of loss became painfully evident as he sought, in vain, evidence of an Armenian presence in historically Armenian land.

The Armenian Genocide experience is unique to other genocides or the Holocaust in that it eliminated a homeland and destroyed most of the tangible evidence of its existence. There was also no global recognition of the Armenian genocide, no apology for wrong doings and no rehabilitation for the survivors. Dr. Hovannisian stated, "Nothing can bring back or replace what has been lost in the Genocide."

Dr. Hovannisian reflected upon the role of schools in preserving historical truths. "Memory will prevail when crimes against humanity such as the Armenian Genocide become an undisputed integral part of the collective historical record. In that endeavor, the roles of education and the educator are critical." The Glendale Unified School District is committed to continuing to serve in that role.

AMAA's Spring Concert Benefits Children in Armenia and Karabagh

By Elizabeth Edds Kougasian

New York – A much anticipated tradition for AMAA supporters on the East Coast is the Annual Spring Concert to benefit children of Armenia and Karabagh. This year's concert, held on the after-

more somber Akh Maral Jan closed this section of Armenian art songs.

The next piece, Haydn's Trio in C Major No. 21 showcased the artistry of the Sima Trio's performance. Their precise attacks, phrasing and sensitive balance were a pleasure. Many performers have

Soloist Solange Merdinian, Pianist Sofya Melikyan, Cellist Ani Kalayjian, Violinist Sami Merdinian

noon of Sunday, May 31, 2009 was widely heralded as one of its most successful. The program artfully combined three elements: European classical music, contemporary Argentinean songs and outstanding selections from the Armenian repertoire.

Elbiz Baghdikian, Chairperson of the AMAA Summer Camp and Christmas Committee which organized the concert, greeted guests and shared some background on the summer camps program which extends summer activities to over 10,000 children. Peter Kougasian also welcomed guests in his dual capacity as an AMAA Vic President and as Moderator of the Armenian Evangelical Church of New York where the concert took place. Rev. Dr. Peter Doghramji, pastor of the New York Church delivered an Invocation at the beginning of the concert.

The audience was privileged to hear the world-wide debut of the SIMA Trio: Ani Kalayjian, violoncello; Sofya Melikyan, piano; and Sami Merdinian, violin. Joining them was Mezzo-Soprano, Solange Merdianian. These four musicians, all accomplished as soloists in their own right, collaborated to produce a thoughtful program that was perfectly executed.

The reverent spirit of the Invocation was maintained in the opening number, Erbarme dich, Mein Gott (Have Mercy Lord) from the St. Mathew Passion by Johann Sebastian Bach. A trio of Gomidas folk tunes followed. Ms. Merdinian demonstrated her prowess as an interpreter of song moving effortlessly between shifting moods. In her dramatic rendition of the plaintive lullaby Oror the lyrics were underscored by the whispering tones of the Trio accompaniment. Shifting gears, Ms. Merdinian delivered Shogher Jan with its melodic passages that danced in the listener's imagination. The

commented on the outstanding acoustics possessed by the Sanctuary in the Armenian Evangelical Church of New York. Even with a full house the Trio's interpretation of Haydn's familiar themes and rang through the hall with clarity and conviction.

After intermission, the audience was treated to works of 20th Century Argentinean composer Carlos Guastavino. A prolific composer with over 500 works to his credit, he is best known for his songs for piano and voice and has been referred to by some as "the Schubert of the Pampas." The first piece, Pueblito, mi pueblo (Little town, my town) with its evocative longing for a far away home seemed to resonate especially with the predominately Armenian audience.

The concert concluded with a Trio for Violin, Cello, and Piano by Arno Babadjanian, a highly regarded composer in the former Soviet Union whose works are not widely known in America. His gift for music was noticed by Aram Khachaturian who recommended enrolling the young Arno in a proper musical training program. At the tender age of seven, Babadjanian enrolled in the Yerevan State Musical Conservatory. A colleague of Rostropovich and Shostakovich, Babadjanian was a concert pianist, teacher and ethnomusicologist in addition to being a composer. The Babadjanian piece the Sima Trio chose to play was physically demanding and emotionally charged with rich tonal textures and intense dynamics building to a brilliant climax.

Showing their versatility the Sima Trio thrilled the audience with a jazzy encore by composer Astor Piazzolla called Prima Vera Portena. The performers received a spontaneous standing ovation, and at the ensuing reception graciously received countless expressions of appreciation and gratitude from the delighted members of the audience.

Merrill Lynch

INVESTMENT BANKING

JACK KALANJIAN

Professional Financial Advisor

Corporate Center Pasadena
225 So. Lake Avenue
Pasadena, CA 91101
(626) 396-2825 Direct
(626) 376-4665 Fax
jack_kalanjian@ml.com

"Helping the Armenian Community Build Wealth"

ՏԵՍԱԿԵՏ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻՆ ՅԱՏՈՒԿ

ԵՐԶԱՆԿԱՅԻՇԱՏԱԿ ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊՈԶԱՊԱԼԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ (1937-2009)

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔԶՆՅԱՆ ԱՐՁՈՒՄԱՆՆԵԱՆ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ շնորհալի բարձրաստիճան հոգեւորականներէն մին եղաւ Երջան. Տ. Ներսէս Արքեպս. Պոզապալեան որ իր կեանքը անժամանակ կերպով կնքեց ներկայ տարւոյս Յունիսի 27-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի մէջ: Դժբախտ խոշտանգումի մը զոհ գնաց Սրբազանը մի քանի ամիսներ առաջ եւ երկար դարմանումի ենթարկուելէն ետք փակեց իր աչքերը 72 տարեկանին, սուգի մատնելով Մայր Աթոռն ու Հայաստանեայց Եկեղեցին: Մեզ մօտ էր երկու տարի առաջ երբ Արեւմտեան Թեմի հանդիսասրահին մէջ, Առաջնորդ Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոսի գլխաւորութեամբ գինք պատուեցինք իր ծննդեան 70-ամեակին առիթով, եւ երբ բարի գուգադիպութեամբ մը հիւրաբար հայրենիքէն հոս ժամանած մեր մէջ կը գտնուէին Հայաստանի «Հայտնի հայեր» Տունը»-ու պատանիները որոնք ի պատիւ Սրբազան Հօր յիշատակելի համերգ մը սարքեցին:

Հանգուցեալ Ներսէս Սրբազան բաշմաշնորհ հոգեւորական մը եղաւ, ուսեալ, բարեկիրթ, սակաւախօս, իմաստուն, շրջահայեաց, միշտ ժպտերես եւ հոգիով բացառապէս ազնիւ: Իր շնորհները արտացոլացին իր բազմերանգ բանաստեղծութիւններով գործի քանի հատորներով Ներսէս Վանական ծածկանունին ներքեւ հրատարակեց: Եղաւ ամէն բանէ առաջ ծանրաբան հոգեւորական մը, շնորհալի քարոզիչ մը, գիրքերու հեղինակ, որ արուեստը սիրեց, երգը սիրեց ու երգեց իր տիրական ձայնով ու շնորհազարդեց Հայ Եկեղեցւոյ ծիսակատարութիւնը մանաւանդ Ս. Պատարագի մատուցման պահերուն:

Այդ բոլորը ի վերուստ չեկան պատահական կերպով, այլ անպայման իր կատարողական արուեստով եւ ուսումնառութեամբ ինք հիմնաւորեց զանոնք իր մէջ՝ համալսարաններ յաճախելով եւ ի պաշտօնէ որպէս գործօն անդամ շփման մէջ մտնելով Եկեղեցիներու Հայաշխարհային Խորհուրդի համագումարներուն հետ: Անգլիոյ եւ Զուիցերլանդի մէջ յատկապէս, եւ ընդհանրապէս Եւրոպական կրթական եւ կրօնական կեդրոններու հովանիին տակ, Սրբազանը մնացուն աշխատանք կատարեց այլազան յանձնաժողովներու մասնակցելով ի պաշտօնէ եւ յանուն Մայր Աթոռի եւ Ամենայն Հայոց Վազգէն Ա Հայրապետին, յաճախ դառնալով ատենապետը այդ յանձնաժողովներուն:

Իր բարձր զարգացման ու համակրելի անձնաւորութեան հմայքը օտար հոգեւորականներ առաջին հերթին տեսան ու գնահատեցին երբ Անգլիոյ Հայրապետական Պատուիրակի պաշտօնին վրայ մնաց երկար տարիներ: Երջանկալիչատակ Տ.Տ. Վազգէն Ա Հայրապետի նախընտրելի ու վստահելի հոգեւորականը եղաւ Ներսէս Սրբազան, որմէ հոգեւորականի ամէնաստիճան հայրապետական ձեռնարկութեամբ ուղղակի Հայրապետի ձեռքէն ստացաւ, քահանայութեան մինչեւ արքեպիսկոպոսութիւն, բացառութիւն կազմելով

մեծանուն Հայրապետի քառասնամեայ գահակալութեան լրիւ տեւողութեան ընթացքին՝ 1955-էն 1994: Նոյն կաթողիկոսէն ստացաւ ե՛ւ քահանայութիւն, ե՛ւ վարդապետութիւն, ե՛ւ ծայրագոյն վարդապետութիւն, ե՛ւ եպիսկոպոսութիւն, ե՛ւ արքեպիսկոպոսութիւն: Եպիսկոպոսութեան բարձրացաւ 1974 թուին, իսկոյն արքեպիսկոպոս դարձաւ ու մնաց աջ բազուկը Ամենայն Հայոց Հայրապետին իր կրկին Պատուիրակի պաշտօններու բերումով թէ՛ Անգլիոյ եւ թէ՛ Զուիցերլանդի մէջ իր տարիներու ծառայութեամբ, միշտ յառաջապահ ըլլալով Անկլիգան Եկեղեցւոյ եւ Եկեղեցեաց Համաշխարհային Խորհուրդին առջեւ՝ յանուն Ամենայն Հայոց Վազգէն Ա Հայրապետին: Մայր Աթոռ վերադարձին Ներսէս Սրբազան Դիւանապետ կարգուեցաւ Ամենայն Հայոց Հայրապետի նշանակումով, պաշտօն գործն վարեց երկար տարիներ՝ Վազգէն Ա եւ Գարեգին Ա Հայրապետներու գահակալութեան շրջանին, խղճամիտ եւ պատասխանատու հերթականութեամբ:

Մայր Աթոռէն հեռու չմնաց երբէք: Վերադարձաւ որպէս երախտազետ որդի ու իր անսակարկ ծառայութիւնը մատուցեց Ս. Էջմիածնի Հոգեւոր ձեռնարանին որպէս տեսուչ եւ ուսուցիչ, հասցնելով հոգեւորականներու այսօրուան միջին սերունդը որոնք Հայ Եկեղեցւոյ գլխաւոր դիրքերու վրայ կը ծառայեն: Բացառիկ եղան Ներսէս Արքեպիսկոպոսի կատարած ձեռնարկութիւններու շարքը մինչեւ վերջին այս տարիներուն նոյնիսկ, երբ Հայրապետներու գահակալութեան ընթացքին, քահանայական կարգ շնորհելով տասնեակներով ձեռնարանական շրջանաւարտներու քանակ եւ աւելի անգամներ՝ իր եպիսկոպոսական 35 երկար տարիներու ընթացքին, սկսելով 1974 թուականէն: Ներկայ հոգեւորականներու կարեւոր թիւ մը որակաւոր դարձան ի՛ր շնորհիւ որպէս իրենց տեսուչն ու ուսուցիչը եւ հուսկ ուրեմն նաեւ իրենց ձեռնադրիչ հոգեւոր ծնողը:

Հոգեւոր Ներսէս Արք. Պոզապալեան «դեսպանը» եղաւ Տ.Տ. Վազգէն Հայրապետին, երբ գինք յաճախ ուղարկեց զգալուն յարաբերութիւնները պահելու Մայր Աթոռի եւ Նուիրապետական Աթոռներու միջեւ: Ներսէս Սրբազանն էր որ առաջին պատեհութեամբ Անթիլիաս գործողութեան 1977-ին երբ Տանն Կիլիկիոյ Աթոռակից կաթողիկոսի ընտրութիւն եւ օծում

պիտի կատարուէր: Հոն մասնակցեցաւ կաթողիկոսական ընտրութեան եւ օծումին յարգել տալով Մայր Աթոռի դիրքը: Երուսաղէմ գնաց յանուն Մայր Աթոռի երբ 1990 թուին յանկարծամահ կ'ըլլար Եղիշէ Պատրիարք Տէրտէրեան, ուր հոգեհանգստեան Սուրբ Պատարագը մատուցեց եւ կարդաց Հայրապետական դամբանականը Ս. Յակոբեանց մայր տաճարին մէջ: Նոյնը կատարեց նաեւ երբ Էջմիածնի մէջ արկածամահ կ'ըլլար նոյն տարին Կ. Պոլսոյ հայոց Երանաշնորհ Տ. Շնորհք Պատրիարք Գալուստեան եւ հոգին կ'աւանդէր Երեւանի հիւանդանոցին մէջ, որուն դագաղին ընկերակցեցաւ Ներսէս Արքեպիսկոպոս ու նախագահեց համագալստի յուղարկութեան Պոլսոյ Պատրիարքութեան մայր Եկեղեցւոյ մէջ, պատարագելով եւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին դամբանականը կարդալով:

Իր քահանայական ձեռնադրութեան քառասունամեակին, 2001 թուականին, Ներսէս Սրբազան կատարեց մեր վերջին ժամանակներու համար աննախընթաց սրբազան գործ մը՝ անձնական իր նախաձեռնութեամբ ԵԿԵՂԵՑԻ ՄԸ ԿԱՌՈՒՑԱՆԵԼ տալով Կոտայքի թեմի Դեղնիք գիւղին մէջ՝ զայն օծելով ու կոչելով Սրբոց Նահատակաց Եկեղեցի, գողտրիկ եւ շրջանի հայտնի համար այնքան շնորհապարտ սրբավայր մը, որուն հովանիին ներքեւ ի վերջոյ հանգչեցաւ նաեւ ինք՝ բարերարն ու աղօթաւորը Ս. Եկեղեցւոյ, բանաստեղծն ու հոգեւորական գործիչը ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔ. ՊՈԶԱՊԱԼԵԱՆ: Որքան ետ պէտք է երթալ մեր պատմութեան մէջ գտնելու համար մոռցուած հետքը մեր առաքինի հայրերուն եւ իշխաններուն որոնք կատարած էին նոյն շնորհքը հայրենի աշխարհի տարածքին՝ եկեղեցիներ կառուցանելով որպէս մնացուն կայք աղօթքի եւ շնորհաց բաշխումի: Ահա այդ կատարեց մեր Երանաշնորհ Արքեպիսկոպոսը Ներսէս Պոզապալեան:

Ամեն. Տ. Ներսէս Արքեպիսկոպոսի պարտք կ'իջնար աւելի բարձր եւ պատասխանատու պաշտօն մը երբ կարճատեւ հիւանդութենէ ետք կը վախճանէր Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա ուղիղ տասնամեակ մը առաջ: Ամենապատիւ Ներսէս Սրբազան, որպէս երէց հոգեւորականներէն մին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի, Գերագոն Հոգեւոր Խորհուրդի եւ եպիսկոպոսաց դա-

տուն կողմէ կ'ընտրուէր Ամենայն Հայոց հայրապետութեան ՏԵՂԱՊԱՀ, պաշտօն մը որ գինք կը դնէր պատասխանատու դիրքի վրայ հրաւիրելով աշխարհատարած Հայ Եկեղեցւոյ Ազգային-Եկեղեցական Ժողովը 1999 թուի Հոկտեմբերին, կատարելու համար նոր կաթողիկոսի ընտրութիւնը: Ներսէս Սրբազան յաջողեցաւ իր առաքելութեան մէջ եւ ընտրուեցաւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը՝ յանձին Տ. Տ. Գարեգին Բ Ներսիսեան Հայրապետի: Նորընտիր Հայրապետը գնահատանքով իր կողքին գտաւ եկեղեցւոյ զգալուն պաշտպանն ու կրօնաւորը որուն վստահեցաւ հայրապետական իր պաշտօնին վերաբերեալ կարիքները որպէս փորձառու դիւանապետը Մայր Աթոռի:

Անկասկած Ներսէս Սրբազան շնորհալի գործ կատարած էր նախորդ երկու Հայրապետներու օրով մնալով իր Մայր Աթոռոյ պատասխանատու պաշտօններուն վրայ երկար տարիներ, մշակելով մնացուն յարաբերութիւն ընդմէջ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ եւ օտար յարանուանութեանց ամենաբարձր մակարդակի վրայ: Հոս եւս Սրբազանը ցոյց տուաւ կորով եւ գիտութիւն Հայ Եկեղեցւոյ անունն ու վարկը բարձր պահելու եւ նուիրական դարձնելու զանոնք յաշտ Եւրոպայի եւ Ռուսիոյ Պատրիարքութեան: Դժուարին պայմաններու տակ պաշտօնի կոչուեցաւ ինչպէս ինք Սրբազանը, նոյնպէս եւ աւելինով Վազգէն Հայրապետը: Անոնք գիտցան սակայն խօսելու եւ չխօսելու ժամանակներ, երբեմն համակերպելու եւ երբեմն պահանջելու կարիքը, եւ ի պատիւ երկուքին, այսօր փունջ մը աղօթք կ'ընծայենք Հայրապետին ու Արքեպիսկոպոսին շիրիմներուն վրայ, ըսելու համար Վարձքերնիդ կատար, լոյսերու մէջ հանգչիք եւ ըլլաք դասակից մեր սրբազան հայրապետներուն:

Մեր կարգին որպէս մտերիմ եւ դասակից, պարտք զգացինք վերեւի խոհերը որպէս խօսք գրելու՝ Ներսէս Սրբազան Հօր գործէն բխած ու մեր վկայութեամբ արձանագրուած: Անթիլիասի Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Դպրեվանքին կ'աշակերտէր պատանի Յակոբ Պոզապալեան երբ Ընծայարանի երէց շրջանաւարտներս, արդէն ձեռնադրուած, կը լսէինք թէ ընտանիքով մէկ կը գաղթէին Հայրենիք,

Շարք էջ 18

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Այս տարի լրանում է Լոս Անջելէսի «ՄիՓԱՆ» երգչախմբի հիմնադրութեան 30-ամեակը
Տօնական համերգի համար հրաւիրում են երգիչ-երգչուհիներ
Երգչախմբի հիմնադիր եւ գեղ. դեկավար՝ ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ
Խմբավար, Երեւանի օպերային թատրոնի նախկին խմբավար՝ ՍԱՄՈՒԷԼ ՎԱՐՈՍԵԱՆ
Տեղեկութիւնների համար պանգահարել Հեն. Անասեան՝ (323) 466-3726, 217-5730
Ս. Վարոսեան՝ (323) 469-1879, 610-1314
Բաֆֆի Թորոսեան՝ (626) 797-9788

ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՅԵՏ

ՀԱՅԿ ԱՊՐԱՆՆԵՐԻ

ԽՃԱՆԿԱՐ ԿԵՍ ԴԱՐՈՒ ԶՐԱՊԱՐԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՕԳԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Մի փանհայտարակազատան կողմէ լոյս ընծայուած ներկայ հատորը կը գումարուի հեղինակին նախորդ ութը գեղարուեստական-ստեղծագործական գործերուն վրայ, որոնք իրենց յատուկ ոճային կառուցողականութեամբ, հետաքրքրաշարժ, այլ շահեկան բովանդակութեամբ ու շարժողութեան առարկան դարձած են հայ ընթերցասէր հասարակութեան:

Հայկ Նազգաշեան ծանօթ անուն է հայ Սփիւռքի մէջ եւ իբրեւ գիրքերու հեղինակ, նաեւ՝ իբրեւ հասարակական գործիչ եւ երկարաշունչ հրատարակագիր: Ան կէս դարու ներկայութիւն է հայ մամուլի էջերուն մէջ, որոնք են՝ «Զարթօնք» (Լիբանան), «Փիւնիկ» (Եթովպիա), «Նոր Օր», «Մասիս», «Նոր Կեանք», «Նոր Հայաստան» (ԱՄՆ), «Ապագայ» (Գանատա), «Յատաճ» (Ֆրանսա) եւ այլ թերթեր:

Նազգաշեան հայ մամուլի մնացուց, յաճախակի կամ պարբերական ութմով ներկայութիւն է իր ազգային-քաղաքական, եկեղեցական, կրթական, հայագիտական, պահանջատիրական եւ միջազգային բնոյթի յօդուածներով: Ներկայ հրատարակութիւնը կը բովանդակէ վերոյիշեալ թերթերու մէջ 1957-2009-ը լոյս ընծայած իր յօդուածներու մէկ կարեւոր մասը:

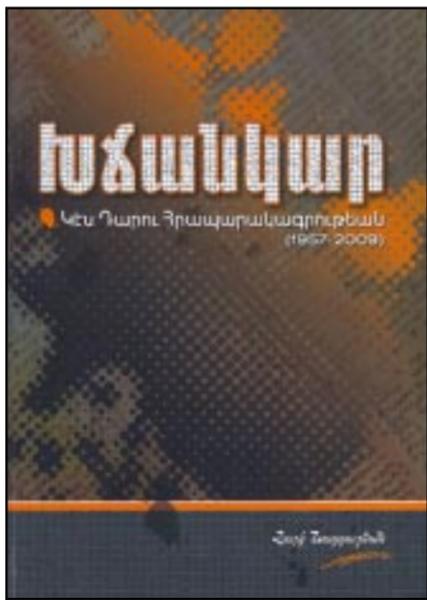
«Խճանկար կէս Դարու Հրատարակագրութեան» 671 էջերէ բաղկացող ներկայ գեղատիպ, մաքուր եւ խնամուած հատորը, հինգ տասնամեակներու բաժնուած գլուխներով, առանձին-առանձին կ'արժեւորէ անցնող կէս դարու պատմութիւնը: Առաջին Տասնամեակին եւ մնացեալներուն մէջ շօշափուած նիւթերը ոչ մէկ ձեւով կորսնցուցած են իրենց այժմէականութիւնը:

Դեռեւս ոչ մէկ լուծում ստացած է «Կիպրական Հարցը»: Ուրեմն 1964ին գրուած այդ յօդուածը կը պահէ իր ուսանելի կողմը, հետաքրքրականութիւնը, այժմէականութիւնը:

Հայկական Դատը տակաւ կը պահէ իր սրութիւնը. 1965ին գրուած «Ինչ կ'ուզէ Սփիւռքը» յօդուածը մինչեւ օրս կը պահէ իր թելադրականութիւնը, կարեւորութիւնը: Կը մնայ առաջադրանք:

Գնահատանքի միջազգային չափանիշերը միշտ կը գործուին ծիծաղելի ուղղութեամբ, երբ ՄԱԿի կողմէ Մուսթաֆա Քեմալներ փառաբանութեան արժանի եւ ընդօրինակելի տիպար կը հրամցուին մարդկութեան: Մինչ իր արդար հատուցումին սպասող հայը դարձեալ կը լքուի եւ կ'անհրաւուր Եւրոպայի կողմէ, անդին UNESCO-ն կը ծրարէ համաշխարհային չափանիշով նշել անոր մահուան քանդակներու հետեւի անոր անունը պանծացնող դրոշմաթուղթեր շրջանառութեան դնել: Յօդուածը գրուած է 1965-ին: Ինչպէս անցեալին, այսօր եւս՝ Թուրքիա կը մնայ չփացած տղան, միջազգային շուկայի վրայ...

Անցեալի իր տիպար իրավիճակէն բան գիշած չէ հայ իրականութենէն ներս աւերներ գործող պառակտումը քիչ մը բոլոր ազգային բնագաւառներէ ներս (էջ 147): Պառակտուած է հայրենի ժողովուրդը, պառակտուած է հայ եկեղեցին, պառակտուած կը մնայ հայ Սփիւռքը: Այսօր եւս այդ անբաղձալի կացութիւնը կը պահէ իր գոյութիւնը Սփիւռք աշխարհէն մինչեւ

հայոց երկիր:

Նազգաշեան, իր «Յանուն Իրաւ Միասնականութեան» կոչով հրաւէր կուտայ պատասխանատու մարմիններուն ընդառաջ երթալու իրենց կորսնցուցած հայ եկեղեցոյ եւ ազգի Միասնութեան: Կը պատգամէ ան. «Ժամանակն է որ ազգով ու հայրենիքով մտահոգ բոլոր ազգայինները միասնանան հետապնդելու եւ իրագործելու համար մեր ազգային ծրագիրները» էջ 217:

«Խրուչողի Կօչիկը»ով ներկայացուած գերզօր պետութիւններու անձնապատան բնութագրութիւնը իր բացատրութիւնը կը գտնէ Նախագահ Պուշին «քմահաճ եւ ամբարտաւան դարձած Ամերիկայի օրինակին մէջ, որ հակառակը ընելով իր քարոզածներուն, սկսած է ամբողջական արհամարհանք ցոյց տալ ժողովուրդներուն եւ պետութիւններու միջազգայնօրէն ճանչցուած իրաւունքներուն հանդէպ, ինքզինքին տալով համաշխարհային դատաւորի եւ ոստիկանի դերը» էջ 305:

Յատուկ կառուցողական մտորումներու առիթ ընծայող նիւթեր են «Սթափինք», Սիլվա Կապուտիկեանի ձօնուած՝ «Հայագիտական հայրենիքի մէջ», «Թուրքիան Երկրօսութեան մղող Պատճառները», «Թրքական Թակարդը», «Ամէն Բան Ծախու է Հայաստանի մէջ» եւ «Երազներու Փլուզումը» (մասնաւորաբար) յօդուածները, որոնք միշտ պիտի պահեն իրենց թելադրականութիւնը: Յուզումով գրուած այն ստղերը, որոնք կը պատմեն 3,5 միլիոնէն երկուքի իջնող Հայաստանի հայութեան մասին, կը կարծուի թէ ժամանցուած հարցեր են: Այդ հարցերը մեր ամենօրեայ մտածումներին ենթակայ պիտի մնան: Նազգաշեան պիտի պատգամէր. «մինչեւ արթնանք եթէ չենք ուզեր պատմական մեր «դերը» շարունակելով ողբալ «աւերակներու վրայ». էջ 397

Հայկ Նազգաշեան իր հինգերորդ Գլխուն մէջ տեղ տուած է նաեւ յուշագրական էջերու՝ «Ծրարացրեմ եմ», «Լիբանանի Առաջին Հայ Դպրոցը» 485, «Շնորհակալութիւն Գանատա» 504, ճամբորդական նօթերու՝ «Անկեղծ Թուրքը, պատմումներու» «Պուշին Շարժումը» էջ 471, «Նազգաշեան Օհանը» էջ 473, Յովհաննէս Շիրազի կեանքին վերջուած սրամտութիւններու՝ «Անգոր Ողբասացը եւ Մունչող Առիւծը», էջ 542: Ան գրուած են ջերմ ու հաղորդական շունչով:

«Խճանկար կէս Դարու Հրատարակագրութեան» գնահատելի հատոր մըն է, որ հաճոյքով կը կարդացուի եւ վստահ՝ կրնայ խօսիլ տալ իր մասին:

ԱՆՇԻՁԵԼԻ ԼՈՅՍ

(ՄԵՐ ԳՈՅՈՒԹԵԱՆ ՅԻՄՆԱՔԱՐԸ)

ԱՆԱՀԻՏ ԵՐԵՄԵԱՆ

Այնքան ժամանակ որ գրողը ստեղծագործական վերելք է ապրում, կարեւոր չէ թէ նա որտեղ է ապրում, Հայրենիքում թէ սփիւռքում:

Գիրքը գրուած է տառապանքով: Միտք ու հաւատի բռնկումներով: Գրուած է կամքի, տոկոսութեան խոյանքով: Նա գրում է, գրիչը իր արեան մէջ թաթախած: Գրում է ցաւի ալիքներին յանձնուած: Դրամատիկ ոճով: Մտքի ու հոգու փոթորիկներով: Գրում է մեծ ներշնչանքներով: Գեղարուեստական բարձր ոճով: Գրողի վարպետութեամբ: Գիրքը գրուած է տաք ու վարակիչ շնչով: Գրողը արտայայտել է իր գիտակցութեան խորքային շերտերը: Մտածող, երազող, կեանքին ու մարդկանց սիրահարուած գրող է: Արտաբուստ մեղմ է, բայց ներքնապէս ըմբոստ գրող է:

Հրաշալի պատկերացնում է կեանքը: Աշխարհը: Մարդկանց: Նա հակասութիւնների, հակադրութիւնների, ողբերգական մեծ ու փոքր երեւոյթների հմուտ վարպետ է: Նա գիտի երբ պէտք է գուսպ լինել: Երբ յախուռն: Երբ ըմբոստ ու երբ մեղմ ու թաւալային: Նա ունի ուրիշ կենսափիլիսոփայութիւն: Հայեացքներ: Միտքեր, սիրուելու, գոհաբերուելու եւ գոհաբերելու տարբեր յատկանիշներ: Նա կարողացել է ստեղծել իր աշխարհը: Իր խոհերին ու մտքերին հաղորդել թուրքային սլաք եւ արտայայտելու կարողութիւն: Կարողացել է կեանքին տալ ուրիշ երանգ: Ուրիշ բովանդակութիւն: Տուել է երազներ թեւեր, որպէսզի իրենց իդէմներն ու կարծանքները բարձրանան առօրեայ փորձութիւններից ու հասնեն աստղերի սահմաններին: Հիւրընկալուեն նրանց տանը եւ փարչեցով գինի խմեն: Նա ունի կենդանի եւ ուժեղ զգացմունքայնութիւն, աշխարհաընկալման դրամատիզմ, ընթերցողի վրայ ներգործելով անհաւասարակ չիտ հիացմունք:

Նա բանաստեղծ է: Բանաստեղծը ընդունակ է միայն սիրելու եւ սիրուելու: Չարին բարիացնելու եւ մարդկութեան քարացած սիրտը տեղից շարժելու:

Իսկ բանաստեղծութիւնը, գլուխ գործոցն է բոլոր արուեստների: Մարդկութեան խիղճն է: Աղօթք է՝ Աստուծոյ շուրթերից թափուած: Արդարութիւնն է միակ՝ Արեգակի ծոցից դուրս եկած: Նա բանաստեղծ է, որ սկիզբ է առել 60-ական թուականներից: ապրում է գեղեցկութեան երկիր՝ Ամերիկայում, որ ստեղծուել է մարդու ձեռքով: Որտեղ պակասում է մարդկային յարաբերութիւնների գեղեցկութիւնն ու ջերմութիւնը: Մեր բանաստեղծի հոգեւոր տոհմաբանութիւնը ունի միանգամայն այլ բնոյթ, հեշտ փորձութիւն չէ, ապրել Ամերիկայում եւ գրել այսպիսի գիրք:

Իսկ մեր օրերում գրականութեան «իմաստունները» երկրորդական պլան են մղել իսկական ու մնայուն արժէքները: Մեր բանաստեղծը իր ճակատագիրը պէտք է անմոռնչ կրի եւ դա է արդարը: Մին ու փուռ աշխարհում այս է օրէնքը՝ անօրէն:

Բայց, բայց սարերը մօտիկից դժուար են գիտուած: Մարերը իրենց ողջ վեհութեամբ, հեռուից են

ընդգրկուած: Մեր փոքրիկ լեռնաշխարհը հարուստ է մեծ սարերով՝ տաղանդներով, մեծերով:

Իսկ մեր երկիրը գարմանալի երկիր է, հակասութիւններով լի: Զարմանալի ծնունդներ, որոնք աշխարհ են եկել այնքան դժուար երկրներով: Եւ մեր ժամանակների բարդ խաչաձեւումների կեռամանում ծնուել է մի այլ, որի սեւ աչքերի երազներն անգամ կապոյտ կարօտ են լալիս: ԳԱՐՈՒՇ ՀԱՐԵԱՆՑ: 60-ամեայ իմաստութեան շեմին կանգնած մի բանաստեղծ: Նրա հոգու մէջ բախուել է անհնարինը: Հոգի, որ մղկտացել, տոկացել, ժայթքել է հրաբխի պէս... եւ արարել: Բարձունքից հնչում է մի խրոխտ երկ «հազար եւ մէկ համազարկ (գիրք բազմաց-ը: Հազար-մէկ քառեակներ:

Գարուշ Հարեանց: Եթէ ճիշտ է որ տաղանդները, մեծերը գալիս են բայց չեն գնում, ապա նա եկել է ու պիտի մնայ: Նա չզնայող մեր տաղանդաւոր բանաստեղծն է ու մ բարիութեան ու արդարութեան ձայնը հնչելու է աշխարհի պիղծ համակարգում:

Գարուշ Հարեանց, դու անիմանալի խորհուրդ: Կարօտների դողանջող քարաւան: Խաւարին հակադրող, անշիջելի լոյս: Արցունքի հովիտ: Մեծ ու տխուր աչքերի ապանիշ կախարդանք: Արեւներից ու տառապանքից կիզուած հոգի: Զեփիւռային մրրիկ: Ողբերգութիւն: Կեանք: Յաղթանակ:

Միտքի Հարեանց իմ 15-ամեայ ընկեր, շնորհաւորում եմ 60-ամեակը եւ հազար եւ մէկ համազարկ քառեակներից գիրքը: Դու մի ամբողջ տիեզերք ես կրում քո մէջ: Մի յաւիտենութիւն: Համամարդկային մի պատմութիւն: Աստուածային մի կատարելիութիւն: Դու ծնուել ես, որպէսզի տաս մեր անթեղութեան յոյզերին: Դառնաս տուն ու օճախ: Դառնաս տիրակալ: Ներգործեն մեր խոհերի եւ զգացումների վրայ: Որ մեզ աւելի մեծացնես: Շատացնես: Չորացնես: Հմայքից տակ պահես շարունակ:

Դու ծնուել ես, որպէսզի դառնաս մեր ոգին:

Հիմնաքարը մեր գոյութեան:

Որքան ճիգ ես թափում քեզ վերադարձնել, մտել քո սկզբին, չի ստացուում, պայթում ես անգորութիւնից: Պայթում ես քո յուշերի մէջ: Յուշեր որոնք դառնալու են տասնեակ հատորներ: Յուշեր, որոնք քո խղճի թելադրանքով դառնում են ժողովրդի սեփականութիւնը: Միտքի Հարեանց ստեղծել ես մնացուց կոթողներ: Քո ճակատագիրը քո կնքահայրն է, քեզ մկրտելով գիր ու գրականութեան աւագանում: Դու մի օր ես լինի, բայց քո «Հազար եւ մէկ համազարկ» քառեակների գիրքը կը դառնայ հայ գրականութեան կոթողներից մէկը:

ՊԱՏՄՈՒԹՔ

ԱՄԱՆԴԱՆԱԽՏՈՒՄ

ԶԵՆՈՐ ՔԶՆՅ. ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ

Հայոց համար նուիրականութիւններ կան, որոնք իրենց թարմութիւնն ու այժմէութիւնը պահած են դարեր անհամար՝ շնորհիւ մեր ժողովուրդի ծայր աստիճան հոգատարութեան ու բժախնդրութեան: Այն օրուրնէ, սակայն, երբ արեւմտահայը կորսնցուց իր պայեանական հողերը եւ ցուպը վերցնելով դարձաւ աստանդական, իսկ արեւելահայը կորսնցուց իր երբեմնի անկախութիւնը եւ դարձաւ խորհրդային վարչակարգի հպատակ, եւ մնաց հլու հնազանդ ստրուկը շուրջ եօթնասուն տարի, այդ վայրկեանէն անոր քով սկսան աներեւութանալ իր ազգային նկարագրի յատկանիշները եւ առհասարակ ժառանգութիւնները:

Հայ ժողովուրդի գաւազանները, երբ կայք հաստատած են հասպետական կեանք կ'ապրէին իրենց հարազատ հողերուն վրայ, կառչած էին իրենց ազգութեան, ինքնութեան, հաւատքին ու մշակոյթին, սովորութիւններուն եւ աւանդութիւններուն եւ կը գործընդերս անոնց վրայ իրեն գրեւ ական: Աւանդախախտումը սկիզբ առաւ, երբ հայը ինքզինք կառավարելու կարողութիւնը կորսնցուց եւ իր հոգեւոր աչքերը կուրցուց՝ շլացած օտարի նուաճումներով ու փառքով: Ան յարատեւ ընդօրինակեց, աւելի ճիշդ, կապկեց օտարը՝ լքելով իրը, հարազատը, իսկականը:

Ի՞նչ է սակայն աւանդախախտումը, եթէ ոչ՝ աւանդական կարգի, կեանքի, նիստուկացի քանդում, որ օրըստօրէ կը կազմալուծէ հայ ընտանիքը, տունը, գերդաստանը, նոյնիսկ՝ ազգը, իսկ աւանդել կը նշանակէ՝ բան մը տալ, յանձնել՝ պահուելու համար: Խօսինք դասական օրինակներով: Էր ժամանակ, երբ քառասորեայ նորածինը կը մկրտուէր ու կը դրոշմուէր, ապա մանուկը կ'ընծայուէր եկեղեցիին, անոր սրբազան կամարներուն ներքոյ կը հասունանար, կ'աճէր ու կը զարգանար: Երիտասարդ գոյգեր, աւանդական կարգով կը նշանուէին քահանայի օրհնութեամբ եւ պատրաստական շրջան մը կը բոլորէին ամուսնութեան գիծով: Ամուսնութենէ առաջ նշանուած գոյգը մէկ շարկի տակ չէր ապրեր, այլ կը սպասէր ամուսնական սուրբ խորհուրդին ու մաքուր առազաստին: Այսպիսով, «կանոն կուսի պակիին» լիուրի կ'արդարացնէր իր անունը: Այլ խօսքով, կոյս հարսը գաւակով չէր մօտենար սուրբ խորանին: Զաւակները ընտանիքը չէին ձգեր եւ հեռանար ըստ կամս եւ առանց հիմնական պատճառի: Իսկ ինչպէ՞ս արտայայտուիլ միասեռականներու այլանդակ եւ անընդունելի միութեանց կամ կնքուած քաղաքային ամուսնութեանց մասին: Ոչ ոք թող կարծէ որ այս մեզ չի վերաբերիր: Այս ախտը դարձած է համատարած եւ քիչ թէ շատ ամէն ազգեր կը տառապին անկէ: Պատահած են եզակի դէպքեր, ուր հայ եկեղեցականը եկած է դէմ յանդիման նման տգեղ երեւոյթներու: Յստակ է Հայ Եկեղեցու դիրքը այս ուղղութեամբ՝ ամուսնութեան խորհուրդը կը կատարուի ի մէջ արուի եւ էգի. մէկ այլ բացատրութիւն կամ բացառութիւն ընդունելի չէ: Անցեալին, ամուսնալուծման դէպքերը խոժոռ աչքով կը դիտուէին, որովհետեւ խիստ սակաւ էին: Հայ մանուկը

հայ դպրոց կը դրկուէր, հայ դաստիարակութիւն կը ստանար եւ Աստուծոյ երկիւղով կը մեծնար ու իր աչքերը կը բանար հայ կեանքէ ներս: Զանազան տօներու առիթով, հաւատացեալ հայը եկեղեցի կը յաճախէր եւ կը հաղորդուէր, իր գաւակը եւս կը մեծցնէր նոյն կրթութեամբ: Տօները իրենց հետ կը բերէին հրաշալի աւանդութիւններ. օրինակ՝ Մուսնդին հետ կապուած էին դուռէ-դուռ աւետիսի տուէրութիւնը հաւատացեալին, նուէրներու բաշխումը, ծնողաց ձեռք համբուրելը՝ առ ի նշան երախտագիտութեան եւն: Քրիստոսի յարութեան տօնին հետ կապուած էր հաւկթախաղը, վարդավառի տօնին ժողովուրդը իրար վրայ շուրկը սրսկէր: Տեառնըդառաջին խարուկավարում տեղի կ'ունենար, իսկ Համբարձման տօնին՝ վիճակահանութիւնն էն: Տնօրհնէքներն ու գերեզմանօրհնէքները անպակաս էին երկու անգամ տարին: Հանգուցեալներ իրօք որ դիւրաւ չէին անհետանար այս աշխարհէն, այլ յարատեւ կը չիշուէին մնացողաց կողմէ: Հոգեհանգիստներ կը կատարուէին կանոնաւոր կերպով տարին մէկ անգամ: Թաղման կարգը

տեղի կ'ունենար եկեղեցուց եւ ոչ թէ՛ մեռելատան մէջ, իսկ անշնչացած մարմինը կը գետեղուէր հանգատարան, փոխան ուղարկուելու դիակիզարան: Մեր Մաշտոցի համաձայն, կը կատարուէին եօթնօրէք, քառասնօրէք:

Ալ չենք խօսիր ընկերային կեանքի մասին: Տօնական օրերուն՝ գէթ Մուսնդին եւ Զատիկին, հարազատներ այցելութիւն կը փոխադարձէին իրարու եւ բարեմաղթութիւններ կը կատարէին: Ո՞ւր մնացին ընտանեկան հանդիպումները, հաւաքոյթները, խրախճանքները, ուրախութիւնները, անվերջ կենացները, տօնական սիրալիւր ու ջերմիկ մթնոլորտը: Ո՞ւր մնացին հայկական տան հարազատ թիւուածքներն ու ոգելից խմիչքները, որ կը մատուցուէին հիւրերուն՝ գմայլանք ու մեծ գոհունակութիւն պատճառելով:

Այս ամբողջը, ըստ երեւոյթին, քիչ բացառութեամբ, անցեալին կը պատկանէին, վանդի ջնջուած են, փոխուած են, հինը՝ ցնդած, նորը՝ անհամ դարձած: Հայ կենցաղէն ներս անհամար փոփոխութիւններ սկսած են եղծել հայոց պատկերը: Այսօր, հայ իրականութենէ ներս ինչքան կորուստներ արձանագրած ենք ազգային, ընտանեկան, ընկերային, հասարա-

կական ու անհատական գետնի վրայ: Աւանդախախտումը պատճառ պիտի ըլլայ որ ազգաքանդում ալ տեղի ունենայ, վանդի չէ մնացած ոչ ընտանեկան սրբութիւն, ոչ յարգանք եկեղեցուց, ծնողքի, ուսուցչի, մեծի, եկեղեցականի, եւ ոչ ալ բարոյականութեան ըմբռնում, կամ ակնածանք՝ մեր դարաւոր սրբութիւններուն հանդէպ: Դպրոցներէն պակասած են կարգն ու կանոնը, հասարակաց աղօթքը, խստութիւնները, հարկաւոր պատժամիջոցները, երկիւղը: Միով բանիւ, ուժացում, կրաւորականութիւն, անտարբերութիւն եւ անփութութիւն մեզի կ'առաջնորդեն դէպի խորխորատ: Մի՞թէ գոհներն ենք մեր շրջապատին: Բնական է, մենք ամէնքս ալ արտադրութիւնն ենք մեր շրջանակին: Հնարաւոր չէ ուղղակիօրէն չազդուիլ տիրող մթնոլորտէն: Քրիստոնէական բարոյականութիւնը, սակայն, մեզ կ'ուսուցանէ հետեւիլ բարիին, ուղիղին, ճշմարիտին, իսկ մեր ազգապահպանումը կը պահանջէ աւանդապահութիւն: Առանց աւանդական կարգերու պահպանման, կարելի չէ երեւակայել հայկական ապրելակերպ, կենցաղ, նոյնիսկ՝ մտածողութիւն:

Շաք.ք էջ 18

amga

ARMENIAN MEDIA GROUP OF AMERICA

AMGA ՀԵՌՈՒՍԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿԱԿԱՆ ՀԵՌՈՒՍԱԿԻԲԸ ԱՄԲՈՂՁ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

ՀՅՈՒՄԻՍԱՅԻՆ ԱՍԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱԿԵՌԱԿԵՉՈՒ ՀԵՌՈՒՍԱԿԻԲԸ

24 ԺԱՄ

ՊԻՏԵՐ ԲԱԶՄԱԺԱՆԻ ԶԱՂՈՂԱՇԱՐԻՐ՝ ՀԱՅԵՐԵՆ, ՌՈՒՄԵՐԵՆ ԵՒ ԱՎԵՐԵՆ

- ՕՐՅԵՎՏԻՎ ԵՎ ԷԲՆԱՍԿԱՆ ԼԵՐԱՎՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԻ ՄԵԶԱԳԱՅԻՆ ԱՆՈՒՎԱՐՉԻ ՄԱՍԻՆ
- ԲԱՂՎԵՐԱԿԱՆ ԳԵՂՈՒԹԱԿԱՆ ՕՐԱԿԵՐՈՒՄԵՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
- ՏԵՍԱԿԵՏԵՐԻ ԿԱՐՈՒՐԵՐԻ ԱՉԱՍ ԱՐՏԱԶՅԵՍԱՆ ԶՈՒՐԱԶՍՈՒԿԱՄԲՈՆ
- ՄԱԿԱԿԱՆ, ՄԵՎՈՒԹԵՐՆԻ ՌԵՍՊԱԿԱՆ ՕՐԱԿԵՐՈՒՄ
- ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՌԵՍՊԵԿՏԻ ՇՈՒՐ ԲԻՉԵՍԻՍ ԱՄԵՆԱԲԱՐՍ ԼՈՒՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
- ՄՈՅԻԱԿԱՆ, ԿԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԶԱՂՈՂՈՒՄՆԵՐ
- ՀԱՅԿԱԿԱՆ, ՌՈՒՄԱԿԱՆ, ԵՎՈՐՈՒԿԱՆ, ԱՍԵՐԻԿԱՆ ԵՒ ԼԱՍՏՆՈՍԱՍԵՐԻԿԱՆ ՈՐԱԿԱՆ ԵՌԱՄԵՐ ՉԻՇԻՐ, ՄԵՉՂԻՏՈՒՄ ԵՆ
- ԱՐԲԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՄԻՐ՝ (GLOBECAST WORLD TV) ՈՂՁՅՈՒՄԻՍԱՅԻՆ ԱՍԵՐԻԿԱՅԻՆ ԱՄՆ, ԿԱՆԱԿԱՆ, ՄԵՐՈՒԿԱՆ
- (CHARTER COMMUNICATIONS) ԻՐ 280 ԱԼԵԳՈՎ
- ԵՌՈՒՐՁՈՐՅԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՌԵՍՊԵԿՏԻ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՄԻՐ՝ ԱՄԲՈՂՁ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ. www.amga.tv

info@amga.tv
818 547 9696
818 521 3708

ԻՐԱՆԱՐԱՅ ԿԵԱՆՔ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՂԱԶՈՒԻՆԻ Ա. ՋՈՒՓՍԻՍԷ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՅՈՒԿԻԿ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Անցեալ տարիների նման, այս տարի եւս Թեհրանի հայոց թեմի առաջնորդ Ս. Սեպուհ Արք. Սարգսեանը ծրագրել է իր հովուական այցելութիւնները Իրանի հայաբնակ քաղաքներ: Այդ ծրագրուած այցելութիւնների շարանի առաջինն էր Ղազուինի Ս. Հռիփսիմէ եկեղեցու ուխտագնացութիւնը, որ կայացաւ Երկուշաբթի, Յունիսի ծիսը, Սրբոց Հռիփսիմեանց կոյսերի եւ նոյն եկեղեցու անուանակոչութեան տօների առիթով, սակայն Սրբազան Հայրը աշխատանքային ճամբորդութեան բերումով՝ ներկայ չէր սոյն ուխտագնացութեանը, ուստի ուխտագնացութեանը նախագահում էր Թեհրանի հայոց թեմի առաջնորդական փոխանորդ Ս. Վարազդատ Ա. Քհնյ. Տէրտէրեանը: Քահանայից դասից ներկայ էին նաեւ Ս. Կոմիտաս Քհնյ. Ղարախանեանը, Ս. Մաշտոց Քհնյ. Խոսրովեանը, որոնց ընկերակցում էր Թեհրանի Ս. Սարգիս եկեղեցու խորհրդի փոխատենագետ Սերժիկ Մուրադխանեանը: Ուխտի Ս. Պատարագը մատուցեց Ս. Սահակ Քհնյ. Խոսրովեանը, որին սպասարկում էին Արևիկ Սրկ. Շահմիրեանը եւ Արին Սրկ. Բաբախանեանը: Պատարագի երգեցողութիւնը կատարում էր Թեհրանի Ս. Սարգիս եկեղեցու երգեցիկ խումբը ղեկավարութեամբ եւ երգչոճի ընկերակցութեամբ Օֆիկ Մելիքեանը: Մեներգերը կատարեցին՝ Օֆիկ Մելիքեանը եւ Մարո Ղարախանեանը: Երգեցիկ խմբի եւ մեներգիչների կատարումները շեշտակցեցին եկեղեցում տիրող հոգեւոր մթնոլորտը՝ խոր տպաւորութիւն թողնելով ներկայ խումբում բազմութեան վրայ: Պատարագի ընթացքում օրուայ առթիւ քարոզ խօսեց Ս. Վարազդատ Ա. Քհնյ. Տէրտէրեանը: Նա նախ Սրբազան Հօր անուանով բարի գալուստ մաղթեց ուխտաւորներին, ապա բացատրեց ուխտի վեհ խորհուրդը: Տէր Հայրը իր քարոզի շարունակութեան մէջ մանրամասնօրէն ներկայացրեց Հռիփսիմէ եւ Քահանայից կոյսերի կեանքն ու նահատակութիւնը՝ Հայաստանում Տրդատ թագաւորի օրօք: Նա նշեց, որ նրանք թողեցին իրենց փառաշուք կեանքը՝ հաստատուն մնալով սուրբ հաւատքի մէջ եւ այդ ճանապարհին միւս սուրբերի նման նահատակուեցին եւ իրենց արեամբ ամրապնդեցին Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու հիմքերը: Տէր Վարազդատ Ա. Քհնյ. Տէրտէրեանը իր քարոզի ավարտին ողջունեց ուխտաւորների ստուար թուով մասնակցութիւնը եւ օրուայ սուրբ խորհրդով հաղորդուելն ու մաղթեց, որ նրանք լիցքաւորուեն Սուրբ Հոգով եւ սուրբերի հաւատքով: Նա նաեւ իր գնահատանքի խօսքն ուղղեց Ղազուինի եկեղեցա-դպրոցական հոգաբարձութեանը՝ ուխտագնացութիւնը լաւագոյն կերպով կազմա-

կերպելու գծով տարած աշխատանքների համար: Պատարագից յետոյ հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեց եկեղեցու բարերար Յովհաննէս Բարսեղեանի եւ նրա հարազատների հոգիների խաղաղութեան համար: Յաւարտ արարողութեան՝ հոգեւոր հայրերը եւ երգեցիկ խումբը հիւրընկալուեցին Եկեղեցա-դպրոցական հոգաբարձութեան կողմից, որի ընթացքում եղան գնահատական արտայայտութիւններ: Հարկ է նշել, որ ակներեւ էր Եկեղեցա-դպրոցական հոգաբարձութեան խնամուած ու բժախնդիր աշխատանքը՝ ուխտագնացութեան կազմակերպման եւ դրա ընթացքում մաքրութեան ու կարգապահութեան հսկման եւ հիւրընկալութեան կապակցութեամբ: Նշենք նաեւ, որ սոյն ուխտագնացութեանը իրենց մասնակցութիւնն ու համագործակցութիւնն էին բերել թեհրանահայ մի շարք միութիւններ՝ Բերդուկյութասիւրաց, «Հայ Կին» միութեան կից «Անի» եւ «Անահիտ», Ս. Թարգմանչաց եկեղեցու Կանանց եկեղեցասէր, Աշխարհատենների, Իրանահայ ուսուցիչների եւ Թ. Հ. Եկեղեցասէր միութիւնները: Ուշագրաւ էր ուխտաւորների նկատառելի թուով ներկայութիւնը, որոնք պատարագի ընթացքում ստացան Ս. Հաղորդութիւն:

Ղազուինի հայ համայնքը սկսել է կազմաւորուել 1881 թուականից: Նախնական բնակիչները եղել են Թաւրիզից, Ղարաղանից եւ այլ հայկական շրջաններից եկած հայեր: 1930-ական թուականների վերջում տեղում բնակութիւն են հաստատել Խ. Միութիւնից գաղթած հայեր: Ժամանակին համայնքը զգալի համրանք է ունեցել, ուր տիրել է ազգային-եկեղեցական աշխուժ կեանք: Համայնքի բնակչութեան թիւը աճ արձանագրելով՝ զգացւում է եկեղեցու եւ դպրոցի բացը. ուստի՝ տեղի ազգայինների ջանքերով 1908 թուականին կառուցւում է «Րաֆֆի» դպրոցը, որը ժամանակին ունեցել է աւելի քան 300 աշակերտ-ուհիներ: Համայնքի թուի նուազումով՝ դպրոցը վերածուել է ուսանողական հանրակացարանի, որից օգուտում են Ղազուինում սովորող 60-70 հայ ուսանող-ուհիները: Տեղի Ս. Հռիփսիմէ եկեղեցին կառուցուել է 1936 թուականին՝ բարերարութեամբ բնիկ իզդիրցի դպրոցի նախնակ Յովհաննէս Բարսեղեանի իր վաղամեռիկ դստեր՝ Հռիփսիմի յիշատակին, որը օծուել է 1937 թուականին՝ անուանուելով Ս. Հռիփսիմէ: Այդ եկեղեցում սկզբից մինչեւ 1981 թուականը քահանայապետներ է Ս. Յարութիւն Ա. Քհնյ. Տէր Մեսրոպեան-Բալայեանը, որը եղել է նաեւ Ղազուինի հոգեւոր հովիւը: Համայնքը ունի իր ազգային գերեզմանատունը եւս: Ղազուինում այժմ բնակւում են 12 հայ ընտանիքներ, ընդհանուր առմամբ՝ 40 հոգի: Համայնքում գործում է եկեղեցա-դպրոցական հոգաբարձութիւնը, որը վարում է համայնքի ազգային-կրօնական աշխատանքները:

ՊԱՏՄԱԲԱՆ ՅՈՒԿԻԿ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ (Շարունակուած նախորդ թիւէն)

Վաղ էր Յովիկի մահը, դեռ անելիք շատ ունէր, պատմութեան խորքերից յայտնաբերելու գործեր շատ ունէր, սակայն անագորոյն մահու դժիւմը ընդհատեց նրա կեանքի երակը եւ մեզ բոլորիս սուգի մատնեց, նրա մեկնումը թախիծով եւ ափսոսանքի արտայայտութիւններով համակեց իրեն ճանաչողներին ի մասնաւորի պատմաբանութեամբ զբաղող շրջանակներին, գրող-մտաւորականների դասին եւ գրադարանի ողջ կազմին:

Գիտուն մարդու մահը ազգի համար մեծ կորուստ է, անիտխարիների կորուստ, գիտունը, մտաւորականը, գրողը քաղաքական գործիչը ազգի հարստութիւնն են, նրանց մահը տարիների ջամբւած գիտութեան ճառագումարի խափանումն է, նմանում է քրտինքով շահած ու պահած ցորենի շտեմարանին, որը պատահաբար հեղեղի կամ հրդեհի է ենթարկւում, երէկ դոկտ Յարութիւն Սաղբեան, այսօր Յովիկ Ներսիսեան:

Եթէ հատորից բաղկացած Յովիկի պատմաբանասիրական գրքերը արդիւնքն են գոր ու գիշեր աշխատանքի եւ նւիրումի: Նա իր աշխատասիրութիւնների շնորհիւ փնտռուած դասախօս էր, նա իր հեռուստատեսային ելույթներով եւ դասախօսութիւններով ու գրքերով յայտնի դէմք էր դարձել : Նա լաւագոյն տիրապետելով պարսկերէն լեզվին եւ աւեստագիտութեան յաճախ էր հրաւիրուում պարսկական շրջանակներ դասախօսելու համար, նա համարձակօրէն նրանց մտաւորականների ներկայութեամբ պաշտպանում էր մեր հեթանոս կրօնի Անահիտ եւ Միհր աստուածների հայկական լինելը: Իրանցի պատմաբանները նրանց ներկայացնում են որպէս իրանական աստուածներ: Յովիկի գիրքը խօսուել վկան է Անահիտի եւ Միհրի հայկական լինելուն Աւեստայի մէջ յիշատակութիւնների եւ պարսից Արդեշիր Բ. Հախամանեշի (մթա. 404-358) թողած արձանագրութեան շնորհիւ: Դրանք մեր հեթանոսական շրջանի աստուածներից են եղել, որեւէ օտար ծագումի անւանումը բացարձակապէս սխալ կը լինի: Նրանց պաշտամունքը այլ երկրներում փոխ առնւած էր հայերից:

Նա մի ժամանակ բարձրաստիճան գիտնորական է եղել Իրանում, Իրանի արքայական պահակախմբի գնդապետ, յարգուել է շահի կողմից եւ պարգեւատրուել է գիտութեան շքանշանով:

Նա 1991 թուականից որպէս աւեստայագէտ ընտրուում է Նիւսեորքի գիտութիւնների իսկական անդամ: Նա իր կեանքը նւիրաբերել է պատմութեան, վաղ ժամանակներից է հետաքրքրուել նրանով: Յիշատակելի են նրա յօդւածները «Ալիք»-ում եւ պարսկերէն լեզուով պարսկական թերթերում: նա իր բազում ճամբորդութիւններով տարբեր երկրներ հաւաքագրել էր փաստաթղթեր ու սեպագիր արձանագրութիւններից պատկերներ: Կարելի է նրան հազւագիւտ անձեռից համարել մեր հայ իրականութեան մէջ իր արուեստագիտութեամբ եւ սեպագրերի վերծանութեամբ:

Նա իր «Նախաքրիստոնէական աստուածները հայոց» գիրքը

նւիրել է մեր հեթանոս աստուածներին, այն տրամաբանութեամբ որ հեթանոս աստուածները թշնամու դէմ մեզ գորութիւն էին ներշնչում, նրանց դէմ կուէլու ոգեւորութիւն էին հրահրում յաղթելու համար, իսկ քրիստոնէութիւնը քարոզում էր հնազանդութիւն եւ խոնարհութիւն թշնամու նկատմամբ, որը պատճառ դարձաւ մեր խեղճանալուն եւ պատմութեան ընթացքում շարունակ պարտութիւն, հայրենիքի մեծ մասի կորուստ, ժողովրդի ջարդ ու կոտորած, եթէ ոչ որպէս հնագոյն ժողովուրդ ինչո՞ւ պէտք է մեր հարեւաններից այսքան թուով քիչ, գորութեամբ սկար եւ երկրով փոքր լինենք: Ամենայնդէպս քրիստոնէութիւնը դարձել է մեր ազգային կրօնը, ետ դարձ չի կարելի, սակայն անցեալից դաս առնենք եւ ազգային շահերը բարձր դասենք, ինչպէս այլ երկրներն են վարում իրենց քաղաքականութիւնը: Մեր Յովիկի գաղափարն ու հաւատքն էր սա, որով ցոյց էր տալիս իր ազգասիրութիւնն ու հայրենասիրութիւնը: Ինչպէս հանգուցեալի հրատարակած գրքերից ենք հասկանում, նա մտային եւ հոգեկան բարձր արժանիքներով օժտուած մի անձնաւորութիւն էր, նա ատոք հասկի էր նմանում՝ համեստ բնաւորութեամբ, ազնիւ մտածելակերպով եւ նւիրումի անկաշառ հոգեբանութեամբ սէր ու յարգանք էր վայելում միութեան շրջանակում եւ իրեն ճանաչողների կողմից: Նա հայրենասէր էր, խորհուրդ էր տալիս գորավիճ կանգնել իշխանութեան որ ղեկավարում է երկիրը Հայաստանը, քանի որ ժողովրդի գորակցութեամբ հզօրանում է թէ իշխանութիւնը եւ թէ երկիրը: Եւրոպական դեմոքրատիային Հայաստանում շատ հաւատք էր ընծայում, քանի որ նրա մէջ տեսնում էր արտաքին ուժերի սաղրանք: Նա այն տեսակէտին էր, որ սրտցաւ դիկտատորիան օգտակար կը լինի հայրենիքի առաջադիմութեան համար:

Այս մահախօսականովս կուգեմ Յովիկի այս պատգամը ներկաների ու շարքութեան յանձնել՝ «Ահա եկել հասել է ժամանակը, որ ամէն մի ոչ հայկական կոչւած բան հեռացնենք մեզանից»:

Շատ ծանր եւ դժուար է ընդունել, որ սիրելի Յովիկը ֆիզիքապէս բացակայում է մեր միջից, սակայն ինչ արած, պէտք է ենթարկուել գերեզմանական ուժի տնօրէնութեան, այս է կեանքը, եկողը գնում է, միայն մարդու գործն է մնում, այո՛, մնաց նրա գործերը արեւաթոյր: Նա իր եօթ յուշակոթողներով, իր թողած յիշատակներով պայծառօրէն կապրի մեր եւ սերունդների սրտերում:

Արդարեւ արժէքաւոր եւ հրաշալի գիտուն հայ մարդ ձեռքից տւինք: Առ ի երախտագիտութիւն Յովիկի ծառայութեան խնդրանքս է իրանահայ Միութեան Վարչութեանը, որ որեւէ մի գործով պանծեցւի նրա յիշատակը:

Շատ-շատերը գտնում են, որ նա արժանի է այդ կոչումին:

Մեր ցաւակցութիւնները ընտանեկան պարագաներին, հայրենասէր մտաւորականութեան, պատմաբաններին, գրողներին եւ ազգային-հասարակական գործիչներին:

Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի:

Ձեր Ճանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շարաքաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

ՊԱՏԻԸ ԱՐԺԱՆԱԴՈՐԻՆ ԽՄԲԱՎԱՐ ՐԱՖՖԻ ՍՎԱՃԵԱՆԻՆ

Ծ.Խ. «Հայրերու Օր»-ում անտիթով երաժշտագետ Գրիգոր Փիտեմեան իր օրու օրում քան ի իր օրում ունեցած է վաստակաշատ խմբավար Բաֆֆի Սվաճեանի մասին: Լոյս կ'ընծայենք իր շահեկան նութեան համար:

ԳՐԻԳՈՐ ՓԻՏԵՄԵԱՆ

Մախսթրո Բաֆֆի Սվաճեան, որ ինծի համար կը նկատուի մշակութային հերոս, ազգային ու հոգեւոր արժէքներու գիտակցութիւն ունեցող անհատ, հայ մշակույթի երաժշտական հարստութիւնը մեր ժողովուրդին յաւերժութեան ուժաղբիւր նկատող երաժշտական գործիչ եւ վերջապէս հայրենասիրական խորունկ զգացումներու տէր անձ մը, որ հազիւ երիտասարդական տարիքը թեւակոխած, որպէս խմբավար կը նետուի հայ երաժշտութեան աշխարհին մէջ:

Ասիկա կը դառնայ առաջելակաւ գործունէութիւն մը, որ իր կեանքի յիստն տարիներու ընթացքին գինք կը տանի Միջին Արեւելքէն Եւրոպա, Եւրոպայէն Ամերիկա ու Ամերիկայէն հայրենի աշխարհ՝ Հայաստան:

Գեղարուեստական այն հասկացողութիւնն ու յատկութիւնը զոր մախսթրո Սվաճեան ունի բարձրացուցած է գինք սովորական խմբավարի մակարդակէ վեր եւ դարձուցած՝ աստղ:

Ժամանակի սղութիւնը չի թոյլատրեր զիս մէջբերելու եւ յիշելու հայրենի այն ակնաւոր երաժիշտներուն դրուատական ու հիացական խօսքերն ու արտայայտութիւնները, հանրային կերպով, մախսթրո Սվաճեանի խմբավարական բարձր արուեստին մասին:

Շատ քիչերու տրուած է ունեցածը ժողովուրդին բաշխելու թանկագին յատկութիւնը, որ առաքինութիւն կը նկատեմ զայն: Սվաճեան այդ քիչերէն մէկն է:

Թէ ինչպէ՞ս եղան այս բոլորը: Բաֆֆի Սվաճեան ծնած է 1935ին Պէյրութ, Լիբանան, ուր յաճախած է Ս. Նշան վարժարան ու Փալանճեան ճեմարանը:

Հասակ առնելով Սվաճեան արուեստասէր եւ թնկերեան երաժշտասէր ընտանիքներու մէջ չէր կրնար չտպաւորուիլ այդ մթնոլորտներէն:

Հետեւաբար, Բաֆֆի փոքր տարիքէն բնական ընթացքով մը կապուեցաւ երգարուեստին:

Սվաճեան եղաւ սոցն բախտաւոր միակը, որ կարողացաւ 1956ին առանձնապէս աշակերտիլ Կոմիտաս վարդապետի համբաււոր հինգ սաներէն Բարսեղ Կանաչեանի: Բաֆֆի, վարպետէն ոչ միայն կը սորվի նախնական երաժշտական տեսութիւն եւ դաշնաւորում, այլ՝ յատկապէս, որ կարելոր է, հայ խմբերգային արուեստի վերլուծում եւ հայկականութեան կանաչեանական հասկացողութիւն:

Այս շրջանին կը յաճախէ նաեւ Պէյրութի Պետական երաժշտանոցը:

1957ին աւարտելէ ետք երաժշտանոցի դասընթացները կը հիմնէ Համազգայինի անդրանիկ երգչախումբը եւ համերգներով մեծ ոգեւորութիւն կը ստեղծէ զաղութիւններու:

Ի տես այս խանդավառ երեւոյթին կը պարզեւտարուի ոսկեայ մետալով: 1959ին հրաւիրուելով Հայէպ, ուսանողական 100 հոգինոց երգչախումբով կու տայ շատ տպաւորիչ համերգ մը, որմէ յետոյ

վերադառնալով Պէյրութ, այս անգամ քաղաքի մեծագոյն UNESCO համերգասրահին մէջ կու տայ տարեկան մեծ համերգը: Ան իր ուսումը կը շարունակէ Եւրոպայի մէջ: 1960-ին, Պէյրութի American University-ի Town Hall-ին մէջ տուած հրաժեշտի համերգէն ետք կ'անցնի գեղարուեստի աշխարհ նկատող Ֆրանսա ուր կը յաճախէ Marseille-ի երաժշտանոցը: Հոս եւս բախտաւորութիւնը կ'ունենայ հանդիպելու Կոմիտաս վարդապետի սաներէն, այս անգամ վարդան Սարգսեանին, որ տարիքը յառաջացած ըլլալով եւ տեսնելով երիտասարդական աւելնով լի, տաղանդաւոր խմբավարը՝ Բաֆֆիին, կը խնդրէ անկէ ղեկավարել 1934-ին իր հիմնած Armenia երգչախումբը:

Բաֆֆիի ղեկավարութեամբ առաջին համերգը տեղի կ'ունենայ Marseille-ի Opera-ի սրահին մէջ վարդան Սարգսեանի ներկայութեան:

Յաջողութեամբ պահուած համերգէն յետոյ Սարգսեան խանդավառուած ճառ մը կ'արտասանէ, զոր Բաֆֆին սրբազան մասունքի նման պահած է:

Վարդան Սարգսեանի շունչին տակ 1960-65, խանդով լի Սվաճեան պարապելով երգչախումբին հետ եւ հետեւելով վարդապետին խորհուրդներուն, ցուցմունքներուն եւ ուսուցումներուն կը թրծուի Կոմիտասեան երաժշտական գեղագիտութեամբ ու ըստ այնմ ալ կը հասունանայ մեկնաբանողի իր կարողութիւնը:

Այս տարիներուն գործունէութեան կարկինը լայն բանալով համերգներ կու տայ Marseille-ի, Valance-ի, Lion-ի, Desin-ի, Paris-ի, Vien-ի մէջ ամէնուրեք ստեղծելով մեծ ոգեւորութիւն: Այս շրջանին կը վարէ նաեւ Marseille-ի Prado-ի Մայր եկեղեցւոյ դպրապետի պաշտօնը:

1965-ին, համբաււոր խմբավարուհի Տիկ. Սիրանուշ Տէր Մանուէլեան Պոսթոն կը հրաւիրէ Բաֆֆիին ղեկավարելու համար իր հիմնած «Ազգային երգչախումբ»ը:

Մեծ ծրագիրներով, յոյսերով եւ խանդավառութեամբ երբ Սվաճեան Պոսթոն կը հասնի, ինչ դժբախտութիւն, Տիկ. Տէր Մանուէլեան ինքնաշարժի արկածի գոհ դառնալով կը մահանայ:

Սակայն, Պոսթոնի Մշակութային Միութեան վարչութիւնը այս տեսնելով կը հրաւիրէ Բաֆֆիին ղեկավարելու Միութեան երգչախումբը, որուն մեներգչուհին կ'ըլլայ Վարսէն Քէշիշեան, այժմ Սարգիսեան:

Յաջորդ տարին, 1966-ին կը ղեկավարէ Պոսթոնի Բարեգործականի «Քնար» երգչախումբը:

1967-ին կը ստանձնէ տեղւոյն Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մշակութային ու երիտասարդական միութեան տնօրէնի պաշտօնը: Հոս կը հիմնէ իր Սայեաթ-Նովա երգչախումբը:

1969-ին, Կոմիտաս վարդապետի ծննդեան 100-ամեակի նշման համար Նիւ Եորքի հայ մշակութային Միութեան կողմէ կը հրաւիրուի ղեկավարելու անոր «Գուսան»

Երգչախումբը:

Մախսթրոն այս պաշտօնով եւ պարտականութեամբ այլեւս Նիւ Եորք կը հաստատուի ու երկար տարիներ կը դառնայ ղեկավարը Մշակութային Միութեան, այս Համազգայինի երգչախումբին:

1971ին Lincoln Center-ի Alice Tully Hall-ին մէջ ղեկավարած հրաշալի համերգէն ետք, Ս. Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցւոյ սրահին մէջ ականդութիւն դարձած ճաշկերոյթ-խորհրդանքի ընթացքին, յանկարծ օրուան առաջնորդը, հոգեւոյն Տ. Հրանդ Արք. Խաչատուրեան ուրախութեամբ կը յայտարարէ Հրայր եւ Վահագն Յովնանեաններուն քսան հազար տոլարի նուիրատուութիւնը Բաֆֆիին, շարունակելու համար իր երաժշտական բարձրագոյն ուսումը: Այս անակնկալը Բաֆֆին կոչած է հրաշք:

Ան, երկու տարի յաճախելով աշխարհահռչակ Julliard երաժշտանոցը եւ հետեւելով professional studies-ի ղեկավարութեան դասընթացներուն, իր աւարտական ղեկավարական գործը կ'ըլլայ Felix Mendelssohn-ի violin concerto-ն, soloist ունենալով համբաււոր ջութակահար Aida Kafafian:

Մինչեւ 2002 թուականը Սվաճեան կը ղեկավարէ ինչպէս Նիւ Եորքի նաեւ Նիւ Ճորձի Համազգայինի եւ Նիւ Եորքի Իրանահայ Միութեան երգչախումբերը, տարեկան մեծ համերգներ հրամայելով զաղութիւս, որոնք տօնական օրերու կը վերածուէին:

Ճիշդ է, որ Իրանահայ Միութեան Կեդրոնը, իր ջերմ մթնոլորտով հայ տուն մըն է, հայոց հաւաքավայր է, սակայն տասը տարիներէ աւելի շնորհիւ մախսթրոյի խանդավառ ու անդադրում աշխատանքներուն ան դարձած էր նաեւ օճախ հայ մշակույթի, հայ գեղարուեստի եւ հայ երաժշտութեան:

Սվաճեանի ղեկավարութեան ասպարէզը միայն աշխարհիկ երաժշտութիւնը չէրաւ. ան ընտելացած ըլլալով նաեւ հայ սրբազան երաժշտութեան նոյնքան եռանդով ու հետեւողականութեամբ, արհամարհելով զանազան տեսակի դժուարութիւններ, հաւատարմօրէն ծառայեց հայ եկեղեցիին եւ մինչեւ իր ֆիզիքական դժուարութիւնը, ուր որ գնաց, Աստուծոյ փառքին համար, իր ղեկավարութեամբը պայծառ պահեց Աստուծոյ տունը: Այսպէս.

1970-ին կը վարէ Նիւ Եորքի Ս. Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցւոյ դպրապետութեան պաշտօնը:

Յաջորդող տարիէն սկսեալ քսան երկար տարիներ շարունակ կը վարէ Ուէսթչէսթըրի, այժմու Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ նորակերտ եկեղեցւոյ նորակազմ ծուխին դպրաց դասը:

Այս քսան տարիներուն ընթացքին, պատարագի օրերուն բնաւ Տէր հօր առանձին կամ անօգնական չթողուց: Նոյնիսկ ամենասատիկ ձիւնամորիկներուն Լոն Այլընտի մէկ ծայրէն մինչեւ Ուէսթչէսթըր, դժուարագոյն ճանապարհ, կը քշէր ինքնաշարժը եւ ճշդուած պահուն կը գտնէինք գինք եկեղեցւոյ շապիկը հագած պարտաճանաչօրէն պատրաստ ղեկավարելու:

2002-էն մինչեւ կաթուածահարութիւնը Բաֆֆին ղեկավարեց Ս. Սարգիս, այս գեղեցիկ եկեղեցւոյ դպրաց դասը:

Եկեղեցւոյ նախկին հովիւին՝ Հայր Անուշաւան Դանիէլեանին, այժմ եպիսկոպոս, բժախնդրութիւնն ու խստապահանջութիւնը ուսուցողական դասեր եղած են Բաֆֆիին, որոնց համար մինչեւ օրս շնորհապարտ կը մնայ Սրբազան հօր:

2002-ը Սվաճեանին համար կ'ըլլայ հանգրուանային տարի մը:

Կեանքին մեծագոյն երազը կ'իրականանայ, որ էր հայրենիքի մէջ գործել:

Հայրենիքի տենչով ու կարօտով սոչորող Բաֆֆիի հոգին, հայրենիքի շունչով ապրող ու գործող Բաֆֆին, առաջին իսկ հայրենիք այցելութեանը ընթացքին, երբ գրկաբացօրէն կ'ընդունուի երաժշտական շրջանակին կողմէ, մեծապէս կ'ոգեւորուի ու կեանքի նոր էջ մը կը բացուի իր առջեւ:

Արմատներ կը սկսին նետուիլ հայրենիքի մէջ:

Բաֆֆի համերգային եւ մարդասիրական աչքառու գործունէութիւն կը տանի Երեւանի մէջ, այսպէս.

2002-ին, Երեւանի Սենեկային եւ Համութային երգչախումբերով կու տայ բարձրորակ մեծ համերգ մը նուիրուած իր վարպետին՝ Բարսեղ Կանաչեանին: Այս ծրագրին մէջ կը կատարէ որպէս անդրանիկ ունկնդրութիւն Գրիգոր Փիտէմեանի «Իմ Հայաստան» մեներգ-խմբերգը:

Համերգի աւարտին մեծ ստեղծագործող երաժիշտ Եղուարդ Միրզոյեան ուրախ ու զգացուած հանրութեան դարձած ի միջի այլոց կ'ըսէ. «Այսպիսի Կանաչեանի երաժշտութիւն ես չէի լսած Հա-

Շարք էջ 19

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Palm Springs

PALM SPRINGS ԱՐՉԱՎՈՒՐԴԻ ԳԼԱՅՈՂ ՅԱՅՐԵՆԱՎԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, քարուղի, թենիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

ԲԱՆՋԱՐԵՂԵՆՆԵՐՈՒ ԲՈՒԺԻՉ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԿԱՂԱՄԲ

Կաղամբը կը պարունակէ մարդու օրկանիզմի համար շատ օգտակար նիւթեր, 1,5 առ հարիւրէն աւելի բջիջանիւթ, որու շնորհիւ ան կը խթանէ աղիքներու աշխատանքը, կ'արագացնէ օրկանիզմի քոլեսթերոլի արտաքսումը, կանխարգիլելով երակներու չորացումը: Անոր արժէքաւոր յատկութիւնը ծծումբի եւ քլորի բարձր պարունակութեան մէջ է: Թարմ կաղամբի հիւթը կը նպաստէ ստամոքսի եւ աղիքներու մաքրուելուն: Նախընտրելի է գաջն խմել առանց աղ աւելցնելու: Կաղամբի բարձր սննդալիւար արժէքը պայմանաւորուած է պարունակած կենսաանիւթերու մեծ ընտրանիով, ամինօթթուներով, հանքային աղերով եւ միքրօտարրերով: Հին Եգիպտոսի եւ Յունաստանի մէջ գաջն կ'օգտագործէին բուժելու համար անքնութիւնը, գլխացաւը, լեարդի եւ յօդերու հիւանդութիւնները: Անոր հիւթով կը լուսային վէրքերը եւ խոցերը: Կաղամբը կը նպաստէ մարմնի դիմադրողականութեան բարձրացմանը:

Թարմ եւ թթու դրուած կաղամբը կը խթանէ ստամոքսի հիւթագոտումը, կը բարելաւէ աղիքներու աշխատանքը: Սպիտակազլուխ կաղամբի թարմ հիւթը կ'օգտագործեն բուժելու համար ստամոքսի խոցերը, աղիքային բորբոքումները, կասթրիթները: Սիրտ-անոթային հիւանդութիւններու ժամանակ կաղամբը կը համարուի լաւագոյն բուժական սնունդը: Կաղամբը կը պարունակէ «քլորոֆիլ» նիւթը, որ կ'օժանդակէ հեմոկլոպինի արտադրութեան, որը կարեւոր է արեան տկարութեան ժամանակ: Ան կը հաւանարակշռէ կլորոֆոլ շաքարախտի ժամանակ: Հում կաղամբը կը պարունակէ տատրոնաթթու, որ կը քայքայէ օրկանիզմի մէջ եղող ճարպը, այդ պատճառով, ալ գէրերուն խորհուրդ կը տրուի շատ օգտագործել հում կաղամբ: Կաղամբի հիւթը հրաշքներ կը գործէ 12 մասնեայ աղիքի վէրքի պարագային. անոր միակ անպատեհութիւնը կազերու յառաջացումն է: Անբուժելի խոցերու եւ վէրքերու ժամանակ լաւ արդիւնք կու տայ թարմ ու մանրուած կաղամբի եւ թարմ հաւկիթի դեղնուցի հաւասար խառնուրդէն պատրաստուած քսուկը: Լեարդի հիւանդութիւններու, մնայուն պնդութեան եւ թուլութիւն պարագային, խորհուրդ կը կտրուի օգտագործել թթուաշի դրուած կաղամբի հիւթը, որը արտոժաբէր է եւ կը բարելաւէ մարսողութիւնը:

Կարմրազլուխ կաղամբը կրկնակի վիթ ձ եւ չորս անգամ աւելի քարոթին կը պարունակէ քան սպիտակը: Կարմրազլուխ կաղամբի «կոպիտ» բջիջանիւթը օրկանիզմի կողմէ դժուար կը մարսուի, այդ պատճառով մարսողական օրկաններու հիւանդութիւններու ժամանակ նախընտրելի է գաջն քիչ օգտագործել: Հիւթը շաքարի հետ օգտակար է հագիւ եւ ձայնի խրպտութեան ժամանակ, գաջն խմել թէյի դալով, օրուալ ընթացքին, մի քանի անգամ: Մնունդի մէջ հիւթը օգտագործելը կը վերացնէ փորկապութիւնը: Եփած կաղամբը կենսաանիւթեր եւ էնզայմներ չի պարունակէր: Կաղամբը եփելու ժամանակ, աղ դնել եփելէ ետք, հակառակ պարագային կ'անջատուի մեծ քանակով հեղուկ եւ ան հում կը մնայ:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԿԱՂԱՄԲ
Ան շատ հարուստ է հանքային

աղերով, կենսաանիւթերով եւ պարունակած մեծ քանակի ալոտինի շնորհիւ կը կ'ասեցնէ վահանաձեւ գեղձի հիւանդութիւնները, կը նպաստէ քոլեսթերոլի արտաքսումը օրկանիզմէ: Պարունակած ալգինատներու եւ հարուստ կենսաանիւթերու շնորհիւ ծովակաղամբը ունի հակաբորբոքային արեան մակարդելիութիւնը բարձրացնող, վէրքերը բուժող յատկութիւն: Ծովային կաղամբը թարմ կարելի է գտնել հանրախանութիւններու մէջ, իսկ դեղարաններու մէջ կը գտնուի դեղահատերու կամ չորցուած ձեւով:

ԾՈՂԱՎԱԿԱՂԱՄԲ

Իր ու սննդալիւար արժէքներով չի գիջիւր սպիտակազլուխ կաղամբին: Անոր պարունակած փրօթէյինները աւելի դիւրամարս են, կը պարունակէ նաեւ քոպալթ, մակնէզիում, ալոտին: Կը համարուի տիեթիկ սնունդ, օգտակար է ստամոքս-աղիքային հիւանդութիւններու ժամանակ, նախընտրելի է գաջն ուտել թարմ կամ խաշուած:

ՊՐՈՔՈՒԼԻ-ԲՐՔՈՒԿ

Պրոքոլին կը նկատուի ծաղկակաղամբի տեսակ մը, որ յայտնաբերուած է Իտալիոյ մէջ: Կը պարունակէ վիթ Ա, Պ, Ճ, Է եւ Գ, հանքային աղեր, քալսիում, երկաթ, փոթասիւում, քրոմ, պղինձ, բաւական քանակի ֆոլաթթու: Պրոքոլին հարուստ է գինկով, օգտակար սակաւարիւնութեան պարագաներուն: Երկաթ օգտագործելու պարագային ընդհանրապէս կը յառաջանայ պնդութիւն, իսկ պրոքոլին պարունակած մանրաթելի շնորհիւ ան կը նպաստէ աղիքներու բնականոն գործունէութեանը: Լատ գերմանացի գիտնականներու կողմէն հետազոտութիւններուն, պրոքոլին մէջ յայտնաբերուած են կենսական գործօն նիւթեր-տիւնտրիմեթան, որը ոչ միայն կը ճնշէ կուրծքի քաղցկեղի բջիջներու աճմանը, այլ կը բարձրացնէ յատուկ փրօթէյինի մը քանակը, որը կ'ոչնչացնէ քաղցկեղային բջիջները: Այս յայտնագործութիւնը ճանապարհ կը բանայ քաղցկեղի կանխարգիւման եւ բուժման համար: Միզամուղ յատկութեան շնորհիւ, այս հրաշք բոյսը խորհուրդ կը տրուի յատկապէս, դաշտանի մէջ գտնուող կանանց եւ տարեցներու մարմնին մէջ ջուրի կուտակման պարագային: Պրոքոլին յաճախակի օգտագործումը կը կանխէ վաղահաս ծերացումը, իր պարունակած մեծ քանակով անթիօքսիտանթիւններու շնորհիւ:

Պրոքոլին օգտակար է մանաւանդ շաքարախտաւորներուն եւ սննդականոնի հետեւողներուն: Հարուստ է քալսիումով, որ գրեթէ հաւասար է կաթնեղէններու պարունակութեան, սակայն պէտք է նշել, որ պրոքոլին պարունակած քալսիումը մարմնի կողմէ դիւրին կը ներծծուի, համեմատած միւս բանջարեղէններուն:

Պրոքոլին նախընտրելի է ուտել հում, աղցանի մէջ, օգտագործելով ոչ միայն ծաղիկները, այլ նաեւ սննդարար կոթերը: Միսի, հաւու կամ ձկնեղէնի կողքին, ան համեղ է նաեւ մի քանի վայրկեան խաշելէ ետք: Նախընտրելի է ուտել փրօթէյին պարունակող սնունդի հետ, որուն իբրեւ արդիւնք մարմնի մէջ կը յառաջանան ուղեղին անհրաժեշտ ամինօթթուներ: Պրոքոլին խաշելէ ետք ջուրը օգտագործել սպուրներու կամ սուերու պատրաստութեան համար:

ՔԱՆՆԵՐՈՒ ՆԱՅԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ 94-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԶԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Շարունակուած էջ 7-էն

քէն ժողովուրդին ներշնչելով ապագայ Հայաստանի գոյառումը: Իրենց տեսիլքն ու հաւատքը իրականացան»:

Ընկեր Պէյօ Սիմոնեան նաեւ ծանրացաւ Հայաստանի պատմական հանգրուաններուն, Հայաստանի անկախութեան ժամանակաշրջանէն մինչեւ մեր օրերը, ընդգծելով, որ Հնչակեան Կուսակցութիւնը հայրենիքը միշտ ամէն բանէ վեր նկատած է, քաղաքական բոլոր հանգրուաններուն: Ան անդրադարձաւ մերօրեայ հայրենիքի բոլորած դժուարութիւններուն, հայ-թրքական յարաբերութիւններուն, սփիւռք-հայրենիք կապերուն: Ան նաեւ շեշտեց սփիւռք-հայրենիք յարաբերութիւններուն մէջ Լիբանանի եւ Լիբանանահայութեան դերը:

Օրուան երկրորդ բանախօսն էր Լիբանանի խորհրդարանի նախկին անդամ՝ ընկ. տոքթ. Եղիկ ձէրէճեանը: Ան ըսաւ, որ իւրաքանչիւր տարի Հնչակեան Կուսակցութիւնը յարգանքի տուրք կը մատուցէ Քասններու անմար յիշատակին, աւելցնելով, որ անհնար է ելոյթի մը սահմաններուն մէջ անոնց հերոսական կեանքին ու նահատակութեան մասին խօսիլ: Յարգելի բանախօսը յաջորդաբար թուեց Քասններու կեանքէն կարգ մը դրուագներ, ակնատեսի վկայութիւններ. «Պոլսոյ Սուլթան Պաշազիտ հրապարակին վրայ կախաղան առաջնորդուող անոր 20 գաղափարակիցներուն ամենէն կրտսերը, Երուսաղէմի թօփուզեանը երգով պիտի դիմաւորէր մահը»:

«Ամենայն տեղ մահը մի է, Մարդ մի անգամ պիտ մեռնի, Բայց երանի որ իր ազգին Ազատութեան կը գոհուի...»

Ու ակնատեսին վկայութեամբ, երգի վերջին վանկերը կը խառնուին մահուան հռոդիկներուն հետ: Երուսաղէմի թօփուզեանը չէր գիտեր, ոչ ալ կրնար գիտնալ որ այդ երգը պիտի դառնար իր չտեսած բայց պաշտած Հայաստանին ազգային քայլերգը եւ այդ երգի կը շոյթի թին տակ Երեւանի հրապարակին վրայ հպարտօրէն պիտի սողանցէր Ղարաբաղը յաղթանակած հայկական բանակը»:

Ընկեր Եղիկ ձէրէճեան անդրադարձաւ Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն, դրուատեց Լիբանանի Շրջանի վարիչ Մարմնոյ արձանագրած յաղթանակը՝

«1. Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւններու պատմութեան մէջ հաւանաբար այս երեսփոխանական ընտրութիւնները կը սեպուին ամենէն խաղաղը, թափանցիկը, ժողովրդավարն ու անկողմնակալը: Այս պատճառով ալ Կուսակցութեանս երկու երեսփոխաններն ու նախկին երեսփոխանը այցելութեամբ մը Կուսակցութեանս անունով շնորհաւորեցին Լիբանանի նախագահ Միշել Սըլէյմանը:

2. Նախընտրական քարոզարշաւին մէջ, մեր մրցակիցները, յատկապէս ՀՅԴ օգտագործեց հրապարակային ոճ մը, որ, նուազագոյնը ըսելու համար, չի վայելեր իրեն: Մենք, քարոզարշաւին ընթացքին ծրագրային ոչ մէկ բան լսեցինք անոնցմէ: Լսեցինք միայն, որ ՀՅԴ-ի թեկնածուներէն եւ անոնց քուէարկողներէն դուրս բոլորը վարձկաններ են, կաշառակերներ ու հայութեան շահերը պաշտպանել չգիտցողներ: Մենք նոյն լեզուով չպատասխանեցինք իրենց: Հիմա ալ երբ պատասխանեցինք, նոյն ոճը պիտի չօգտագործենք, այլ միայն պիտի ըսենք, թէ հայ քաղաքական կուսակցութիւնները, ի շարս այլ պարտաւորութիւններու, ունին նաեւ հայ ժողովուրդին քաղաքական գիտակցութիւնը բարձրացնելու պարտականութիւնը:

Այս ընտրարշաւին մեր մրցակից կուսակցութեան բանբերները իրենց անորակ եւ գռեհիկ ելոյթներով, պոռոտախօսութեամբ, ինքնահաւանութեամբ, «որդեր»ու եւ «չորքոտանիներ»ու մասին խօսելով միայն բխցուցին հայ գանգուածին քաղաքական կողմնորոշումը»: Իր խօսքին աւարտին, ընկերը վերահաստատեց Քասններու ուղիով քալելու մեր երգումը:

Քասններու յիշատակին նուիրուած հանդիսութեան աւարտին, սիրուած երգիչ Պերճ Նազգաշեան ներկաները ոգեւորեց հայկական ազգային, հայրենասիրական եւ կուսակցական երգերով:

ԾԱՆՈՒ Է ՄՐԳԱՀԻԹԻ ԽԱՆՈՒԹ: Պրոպէյնքի Կեդրոնին մէջ ծախու է Franchise մրգահիւթի խանութ: մը: Թարմ մրգահիւթ եւ smoothies: Սեփականատէրը նոր մայր դարձած է եւ կ'ուզէ ծախել խանութը: Մենք կը հովանաւորենք առաջին երկու շաբաթը: Ծախու գին 10,000 տոլար: Գնողը կը ստանան մնացեալ 7 տարուան վարձքի համաձայնութիւնը եւ մնացած պարտքի 60%: Franchise-ը 20 տարուայ է, իսկ խանութը՝ 3 տարուայ: Հեռաձայնել Քոլէթին (818) 324-1758 թիւին:

BUSINESS FOR SALE: Franchise Juice Store located in the heart of Downtown Burbank for sale. Store offers fresh squeezed juices and smoothies. Owner is a new mother and does not have time to run the store. Complete turnkey business ready for you to step in. Will provide training for the first 2 weeks. Only asking \$10,000! Buyer will take over remaining 7 year lease and assume 60% of remaining SBA loan. Franchise is over 20 years old and store location is 3 years old. Contact Colette at 818-324-1758

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկանաք զանոնք նուիրել Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝ հաճեցէք կապ պահել մեզի հետ:

G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104
Norserount@sbcglobal.net

ՆՈՐԹ ՅՈՒԼԻՍԻՍԻ ՆՈՐԱՅԱՍՏԱՏ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻ

Շարունակում է 8-էն

որ շրջանը կ'ունենայ իր սեփական եկեղեցին: Սրբազան հօր հրահրով ներկայ բոլոր հաւատացեալները Ս. հաղորդութիւն ստացան:

Պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն կազմակերպութեամբ եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութեան, որու ընթացքին եղան

ԽՄԲԱՎԱՐ ՐԱՅՅԻ ՍՎԱՃԵԱՆԻՆ

Շարունակում է 17-էն

յաստանի մէջ»:

2003-ին, Երեւանի «Արաքս» երգչախումբով կու տայ մեծ համերգ մը Արամ Խաչատուրեան Տուն-թանգարանի դահլիճին մէջ, արժանանալով բարձրագոյն գնահատանքներու: Այս համերգին, որպէս անդրանիկ ունկնդրութիւն կը կատարէ Գրիգոր Փիտէճեանի «Ս. Էջմիածին» մենսերգը յօրինուած էջմիածնայ տաճարին 1700-ամեակին առթիւ եւ ձօնուած Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին:

2005-ին, երաժշտական հարուստ ծրագրով կու տայ համերգ մը Երեւանի Կոմիտասի Անուան Կամերային Սրահին մէջ, նուիրուած դպրոցական իր սրտակիր ընկերոջ՝ հոգեւոր Մեսրոպ Արք. Աշճեանի յիշատակին:

Սվաճեան ունի շատ զգայուն եւ փափուկ երես մը կեանքի, որ ծանօթ չէ բոլորին:

Համեստութիւնը թող չվիրաւորուի, երբ ըսեմ թէ՛ ան լուռ կերպով կ'օգնէ կարօտեալ երաժիշտներու:

Նորէն, շնորհիւ իր ջանքերուն նորոգուեցաւ Երեւանի Բարսեղ Կանաչեան երաժշտանոցի շէնքը ներսին եւ դուրսին:

Մաէսթրօ Սվաճեան երաժշտութեան ճամբով կամուրջ կը հաստատէ Հայրենիքի եւ սփիւռքի միջեւ: Շնորհիւ իր հայրենասիրական գաղափարներուն ու եռանդուն աշխատանքներուն կարողացաւ Նիւ ձըրքիի Համազգայինի ճիգերով եւ միջոցներով երեք անգամ հայրենի երաժիշտ կատարողներու խումբեր համերգային շրջագայութեամբ Ամերիկա բերելով ոչ միայն անոնց նիւթապէս օգտակար ըլլալ, որուն անջան կարիքը ունէին, այլ՝ հազարաւոր հայրենակարօտ հայ հոգիներու յագեցում տուաւ եւ բալասան հանդիսացաւ:

2007-ի աշնան, Հայաստանի Հանրապետութեան Մշակույթի Նախարարութիւնը, գնահատելով Մաէսթրօ Սվաճեանին կատարած ծաւալուն գործունէութիւնը, արժանապէս պատուեց զինք բարձրագոյն շքանշանով՝ պետական ոսկեայ մետալով, որուն ներկայ էինք տիկինս՝ Պերճուհին ու ես:

2008-ի, Հոկտեմբերին սկիզբը, երաժշտական իր գործունէութեամբ ազգին մատուցած ծառայութեանց

ՍԱՍՈՒԷԼ ԻԼԱՆՃԵԱՆ ՊԱՐԳԵԲԱՏՐՈՒԵՑԱԲ

Շարունակում է 8-էն

յոբելեար Սամուէլ Իլանճեան: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց Ամենայն Հայոց Հայրապետին, Առաջնորդ Յովնան Սրբազանին, Հ.Բ.Ը.Մ.ի Կեդր. եւ Շրջանային Մարմիններուն, «Արտաւազ» թատերախումբին եւ բոլոր անոնց

շնորհաւորութիւններ եւ յարատեւութեան ու նորանոր յաջողութիւններու բարեմաղթութիւններ:

Նշենք նաեւ որ այսուհետեւ ամէն Կիրակի Սուրբ Պատարագ պիտի մատուցուի կէսօրուան ժամը 1-ին:

Եկեղեցւոյ հասցէն է՝ 6020 Rodford Avenue, North Hollywood, CA 91606, Radford եւ Oxnard-ի անկիւնը, Macy's վաճառատան մօտ:

համար համազգայինի Կեդրոնական վարչութիւնը կը շնորհէ իրեն բարձրագոյն պատուանշանը: Որմէ մի քանի օր վերջ կը տեսնեմ զինք Երեւանի մէջ:

Այսպիսով, Մաէսթրօ Սվաճեանի տքնաշան աշխատանքը, գեղեցիկի որոնումը, նորութեան փնտրումը, փոթորկալոյց ու տակաւին յագեցում չգտած հայրենասէր ու ազգասէր իր հոգին զինք կը տանին Հայրենիք:

Հայաստան: Նոր բարեկամներ, նոր երազներ, նոր գործակիցներ, նոր ծրագրեր, նոր ակնկալութիւններ, նոր յոյսեր, նոր յոգեբեր ու նոր անակնկալներ:

Ուրեմն, անցեալ Հոկտեմբերի 10-ին, երբ Մաէսթրօն տեսաչ ու մեզի եկաւ Երեւանի մէջ, անոր երջանկութիւնը հասած էր իր գէնիթին, որովհետեւ իրեն յանձնուած էր վանաձորի (Կիրովական) վարժարաններէն միոյն երաժշտապետութեան պաշտօնն ու քաղաքապետին աջակցութիւնը կազմելու համար երիտասարդաց երգչախումբ մը:

Հոկտեմբեր 17-ին, Երեւանի Ազգային Գրադարանին մէջ տեղի ունեցած գիրքերու շնորհանդէսին, կազմակերպուած Գրադարանի տնօրէնութեան կողմէ, որուն Սվաճեան եւս հրաւիրուած էր, պաշտօնական բաժինէն ետք, ընդունելութեան ընթացքին լաւ ու գունարթ պահեր անցնելէ ետք բաժնուեցանք իրարմէ:

Երեք օր վերջ, երբ իրմէ չլսեցի, ես իրեն հեռաձայնեցի. չկարողացաւ խօսիլ. ապա իր գաւակէն՝ Քրիստին մեծ յուզումով լսեցի ցնցիչ անակնկալը:

Պերճուհի ու ես անմիջապէս փութացինք հիւանդանոց: Անշուշտ պահը ծանր էր եւ միտոլորտը թանձր: Այս իրավիճակին մէջ զիս զարմացնողը իր լաւատեսութիւնն ու գործի վերականգնելու հաստատակամութիւնն էր:

Սիրելի Մաէսթրօ, եթէ դուն իմ գիտցած Բաֆֆին ես, որ ես, շնորհիւ քու գորեղ հաւատքիդ, քու պողպատեայ կամքիդ եւ մանաւանդ բոլորիս աղօթքներուն յաղթահարելով մարմնական դժուարութիւններդ պիտի կարողանաս անպայման անկախին հնչեցնել հայ երգը հայրենի բեմերէն:

«Հայրերու օր»-ուան այս ուրախ առթիւ ի սրտէ կը շնորհաւորեմ քեզ եւ կ'ըսեմ.

Վարձքդ կատար եւ պատիւը արժանաւորին:

որոնք մաս կազմեցին յոբելինական հանդիսութեան յայտագրին: Խոստացաւ իր ծառայութիւնը շարունակել նոյն եռանդով ի փառս հայ մշակույթին:

Յայտագրի պաշտօնական բաժինէն ետք՝ տեղի ունեցաւ ճոխ հիւրասիրութիւն քովնտի «Մանուկեան» սրահին մէջ:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՏՕՔԹ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով փոխան ծաղկեպսակի «Մասիս» շաբաթաթերթին կատարուած են նաեւ հետեւեալ նուիրատուութիւնները, որոնց համար թերթի անօրէնութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնէ:

Տէր եւ Տիկ. Սառա (Սաղրեան) Շիշմանեան	\$300
Տօքթ. եւ Տիկ. Սարգիս Գարայեան	\$250
Տէր եւ Տիկ. Ռիչըրտ Թաթարեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Ժան Մելգոնեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր Գալայճեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Թովմաս Եթարեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Գէորգ Թաւուզճեան	\$100
Էլիզապէթ Մանասերեան	\$100
Տիար Պետրոս Ալահայտոյեան	\$75
Ազնիւ (Սաղրեան) Սարգիսեան	\$50
Տիար Ալպէր Մինասեան	\$50
Տէր եւ Տիկ. Վաչէ Գելեճեան	\$50

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊՈԶԱՊԱԼԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Շարունակում է 13-էն

մնայուն բնակութիւն հաստատելու, ուր ան իսկոյն Աջը կ'առնէր նորընտիր վազգէն Ա Հայրապետին ու Մայր Աթոռի Գէորգեան ձեմարանի ընթացքը աւարտելով Հայրապետի ձեռքով կուսակիւրօն քահանայ կը ձեռնադրուէր:

Մեր կարգին շատ անգամներ արտասահման Ներսէս Սրբազանը դիմաւորելու առիթներ ունեցանք, նախ Լոնտոնի, ապա Զուրիցերիոյ, Մայր Աթոռի, Ֆլորիտայի եւ հոսսկ ուրեմն Գալիֆորնիոյ մէջ, ամենուրեք վայելելով իր քաղցր ներկայութիւնը: Ֆլորիտա մեր եր-

կար պաշտօնավարութեան ընթացքին երեք անգամ Սրբազանը ժամանեց պաշտօնով, մասնակից դառնալու Եկեղեցեաց Համաշխարհային ժողովներու եւ թաղայնաձեռն ժողովներու հանդիպումներուն որոնց վարչակազմին անդամն էր ինք՝ գործօն եւ մշտարթուն: Մեզի, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնց համար որոնք ձանչցան հանգուցեալ երախտարժան Սրբազանը, Ներսէս Արքեպիսկոպոս կը մնայ որպէս ուսեալ, սիրելի, պարզ, համեստ, գիտակից եւ շնորհալի հոգեւորականը որպէս տիպար կրօնաւոր իր եւ գալիք սերունդներուն համար:

ԱԲԱՆԴԱԽԱՆՏՈՒՄ

Շարունակում է 15-էն

Այստեղ պէտք է յիշել, որ աւանդախախտումին մաս կը կազմեն նաեւ մեր լեզուի խաթարումը եւ կորուստը, մեր մշակույթի անտեսումը եւ արհամարհումը: Արեւմտեան այս ափերու վրայ, ճիշդ է որ կ'ապրինք հզօր մշակույթով օժտուած ժողովուրդներու մէջ, բայց անոնք պատճառ պէտք չէ ըլլան որ մենք կորսնցնենք մեր ոգեղէն արժէքները: Եթէ օտարներով կլանուած ենք ու յափշտակուած, պէտք է մտաբերենք, որ մենք ալ ունինք մեզ ոգեղնալի տիտանները, որոնք յարատեւ մեզ կ'առաջնորդեն դէպի բարձունքներ, եւ դէպի ճշմարիտ լոյսը գիտութեան:

Աւանդախախտումի նշան են այսօր մեր հայրենիքի մէջ հետզհետէ ներմուծուող բացարձակ օտար պարաձեւերը, խորթ եղանակները, ստորնացուցիչ շարժումները: Այսօր, Երեւանի մէջ ազդավահանակներու մէկ մասը օտար լեզուով գրութիւններ ունի, կամ, ինչպէս հանգուցեալ Սիլվա Կապուտիկեան պիտի ըսէր՝ ողողուած են "մերկութիւնների ցուցադրութիւններով, սեքսպոմպով, դաժանութեան ֆիլմերով": Ինչպէ՞ս եւ ինչո՞վ մեր

հայրենիքը պիտի անուցէ իր ցիրուցան գաւակները, երբ ինք կը մխրճուի բարոյական տիղմի մէջ: Ոմանք կը հպարտանան, որ մեր հայրենիքը կը փոխուի ու կը զարգանայ օրըտօրէ: Օտարամուտութեան վտանգը տամոկլեան սուրի նման կախուած է մեր վերեւ: Պէտք չէ՞ յիշել միթէ, որ ամէն ինչի համար որակ է հարկաւոր, հայկականութիւն ու հարազատութիւն:

Մեծագոյն աւանդախախտումներէն հարկ է յիշել մեր հարազատ ժողովուրդի օտար եկեղեցիներուն փարումը: Քանիներով կարելի է հանդիպիլ, որ ժամանած ըլլալով հանդերձ ջերմ երկիրներէ, ուր աւանդական հուրը դեռեւս կը կայծկլտայ, արդէն իսկ սկսած են նուաղիլ ու ընկրկիլ: Այս ինչքան վաղ կ'ուժանան մեր եկուոր հայրենակիցները: Մարդ մերթ կ'ուզէ իրօք իմանալ, թէ ի՞նչն է օտարին մօտ որ այդպէս մագնիսի նման կը յափշտակէ ու կը զգլխէ գիրենք: Ի՞նչ իրաւունքով կը քանդուին մեր ամուր պատնէշները եւ մենք կը յանձնուինք պատահական հովին:

Ժամն է, որ մեր բթացած գգացմունքները եւ ընդարմացած ուղեղները զարթնին: Հաւաքական գգաստութիւնը կենսական է:

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ ՌԻՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ

Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 10:00-ից 12:30
Կլէմտէյի 280-րդ կայանից

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՅՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԱԲ ԱՓՐԻԿԵ 2010

ԱՐՕ ՊԷԼԵՄԱՆ

Հարաւ Ափրիկէի մէջ կայացած միջ-ցամաքամասային ֆութպոլի մրցաշարքը, հովանաւորութեամբ ՖիֆԱ-ի իրականացուց իր վրայ դրուած յոյսերը եւ շատ հաճելի օրեր պարզեց մարզախաղի երկրպագուներուն: Ականատես դարձանք հետաքրքրական հանդիպումներու աշխարհի լաւագոյն խումբերու եւ ոչ այնքան ծանօթ հաւաքականներու միջեւ, ուր տեղի ունեցան մեծ անակնկալներ եւ պատմական արդիւնքներ, որ ալ աւելի շահեկան դարձուցին այս մրցաշարքը ծայրէ ծայր:

Յուլիանակ մը եղաւ Հարաւային Ափրիկէի համար, որ մարզականէն անդին ապացուցեց, որ ատակ է կազմակերպելու 2010-ի Մոնտիալը: Այս առնչութեամբ Ափրիկէի հանդէպ մեծ վստահութիւն եւ հաւատք ունէր ՖիֆԱ-ի նախագահ Ժոզէֆ Պլաթիլը, որ ամէն տեսակէտով քաջալերեց կազմակերպիչները եւ իրագործեց իր ծրագրի առաջինը եւ հիմա աւելի ինքնավստահ է, որ Հարաւ Ափրիկէն շատ լաւ պիտի կազմակերպէ Մոնտիալը, լուծելով կարգ մը բացթողումներ, ինչ կը վերաբերի փոխադրութեան միջոցներու եւ հիւրանոցներու, որովհետեւ կը սպասուի կէս միլիոն հանդիսականներու այցելութիւնը յառաջիկայ Յունիսին:

Ֆուլթպոլի մասնագէտները մրցաշարքի ախոյեանութեան ամենահաւանական թեկնածուն կը նկատէին Եւրոպայի ախոյեան Սպանիան, որ պարտութիւն էր ճանչնար 35 մրցումներէ ետք եւ արձանագրած էր 13 յաջողական յաղթանակներ: Բայց, Ա.Մ. Նահանգներու հաւաքական կասեցուց անոր թափը դառնալով այս մրցաշարքի յայտնութիւնը, ցոյց տալով արտակարգ նուաճումներ եւ նոյնիսկ աւարտական մրցումի առաջին կիսախաղին երկու կողեր արձանագրելով, պահ մը յոյսերով լեցուցանք, որ կրնայ իրականութիւն դառնալ Ամերիկեան երազը: Բայց ասիտոս մրցումի երկրորդ կիսախաղին, գործի անցան Գարնաւալի պատուածները եւ սկսաւ սամպայի պարը, խորտակելով մեր յոյսերը: Վերջապէս, Պրագիլը Պրագիլ է եւ հինգ անգամ շահած է աշխարհի ախոյեանութիւնը: Ամէն պարագային փոխ-ախոյեանի տիտղոսը փառաւոր յաջողութիւն մըն է Ա.Մ. Նահանգներու համար, աւելի ներշնչուելու ու շարունակելու իր երթը նոր նուաճումներու:

Գերմանացի անուանի ֆուլթպոլիստ, երկու անգամ աշխարհի ախոյեան Ֆրանց Պէքքնպատր կ'ըսէ. «Ականատես դարձանք որ Հարաւ Ափրիկէցիներ ինչքան խանդավառուած են եւ կասկած չունինք, որ մէկ տարիէն պատրաստ կ'ըլլան իրականացնել Մոնտիալը: Ամէն ինչ լաւ ընթացաւ եւ կազմակերպիչներու տուած քննութիւնը վաւերացուած է»:

2010 Ֆուլթպոլի աշխարհի ախոյեանութիւնը երկրորդ զեղեցիկ առիթ մը պիտի ըլլայ երկրպագուներին ներկայացնել Ափրիկէի չնաշխարհիկ զեղեցիկութիւնները, մշակոյթը եւ սեւամորթներու հիանալի պարերը, ծիրանագոյն տարագները եւ վայելել անոնց ասպնջական հիւրասիրութիւնը:

Յտեսութիւն, Հարաւ Ափրիկէ 2010-ը

Մեծ անակնկալ հանդիսացաւ Եգիպտոսի յաղթանակը Իտալիոյ դէմ, որ առաջին անգամ ըլլալով կը պարտուէր Ափրիկէի մէջ: Կը խորհինք որ մրցաշարքի ամենադժգոհները հանդիսացան Իտալիան եւ Սպանիա, իսկ ամենաուրախները Պրագիլ եւ Ա.Մ. Նահանգներ ու նաեւ գոհացան Եգիպտոսը, Իրաքը եւ Նոր Զելանտան:

Մեզի համար այս մրցաշարքը

ԲՈՆՑՔԱՍԱՐՏ

ԿԵՆՏԻԿԵԱՆԸ ԿՐԿԻՆ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

21-ամեայ հայ բռնցքամարտուհի Սիւզի Կենտիկեանը հերթական անգամ պաշտպանել է WIBF - WBA վարկածներով իր ախոյեանական գօտիները: Գերմանական Համբուրգ քաղաքի Color line-arena մարզապալատում կայացած մենամարտում Կենտիկեանը այս անգամ պարտութեան է մատնել արգենտինուհի Կարոլինա Մարսելա Գուտիերես Գեյտելին:

Չնայած այն փաստին, որ արգենտինացի բռնցքամարտուհին համաշխարհային դասակարգման ցուցակում զբաղեցնում էր չորրորդ տեղը, Կենտիկեանը հենց սկզբից առաւելութիւն ունէր նրա նկատմամբ եւ 10 ռաունդների ընթացքում բազմաթիւ ուժեղ հարուածներով պարբերաբար ցնցում էր մրցակցուհուն:

Չնայած այն փաստին, որ արգենտինացի բռնցքամարտուհին համաշխարհային դասակարգման ցուցակում զբաղեցնում էր չորրորդ տեղը, Կենտիկեանը հենց սկզբից առաւելութիւն ունէր նրա նկատմամբ եւ 10 ռաունդների ընթացքում բազմաթիւ ուժեղ հարուածներով պարբերաբար ցնցում էր մրցակցուհուն:

Այս ամէնը իր արտացոլումը գտաւ նաեւ վերջնական հաշուի մէջ: Կողային երեք մրցավարներն էլ յաղթանակը շնորհեցին Կենտիկեանին՝ ընդհանուր 100-90 հաշուով: Այսպիսով հա բռնցքամարտուհին

ՖՈՒԹՊՈՒԻ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԼԻԳԱՅԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՒՄԲԵՐԸ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ԿՐԵՑԻՆ

Ֆուլթպոլի Եւրոպայի լիգայի որակաւորման առաջին փուլի առաջին հանդիպումներում Հայաստանի երկու թիմերը պարտութիւններ կրեցին: Երեւանի «Բանանցը» մայրաքաղաքի Վազգէն Սարգսեանի անվան հանրապետական ստադիոնում 0:2 հաշուով զիջեց Պոնտիայի «Շիրոկի Բրիեգ» թիմին, իսկ Աշտարակի «Միկա»ն մրցակցի դաշտում 1:3 հաշուով պարտուեց Շուեդիայի «Հելսինբորգ»ին:

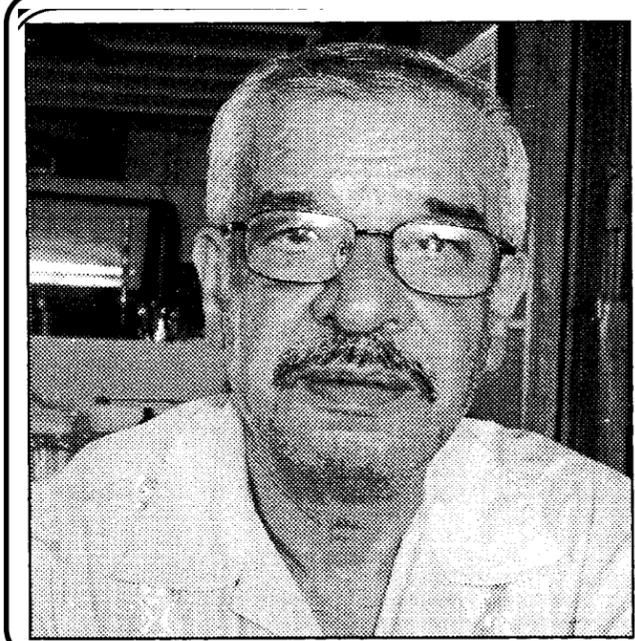
Եթէ գլխաւոր մարզիչ Սամուէլ Դարբինեանի «Միկա» թիմը պատասխան հանդիպումում դրսում կորցրածը ետ բերելու որոշակի շանսեր ղեռ ունի, ապա «Բանանց»ի վիճակը, կարելի է ասել, զրեթէ անյուսալի է դարձել: Պատասխան հանդիպումները կայանալու են Յուլիսի 9-ին:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ
 ՀԵՌՈՒՍՏՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՅԸ
 CHARTER CABLE 280-ՐԳ ԿԱՅԱՆ
 (ԿԼԵՆՏԷՅԼ, ՊԵՐՊԵՆՔ, ԼԱ ԲԵՐՍԷՆԹԱ)
 GLOBACAST SATELLITE
 ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԺԱՄԱՆ 10:00-11:00

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 for USA
 * \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
 * \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----
 Tel :----- Fax : -----

WAHIB'S MIDDLE EAST RESTAURANT

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԱՄԵՆԱՀԱՄԵՂ ԾԱԹԱՏԵՍԱԿՆԵՐ:
 ՈՒՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԲԱՅՕԴԵԱՅ ՆՍՏԵԼՈՒ ԲԱԺԻՆՆԵՐ
 Բաց է Ծաբաթը 7 օր: Ունի յատուկ սրահ հաւաքույթներու

(626) 281-1006
(626) 576-1048
910 E. Main Str. - ALHAMBRA, CA